

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
AKTUALIZACJI PROGRAMU
OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA I GMINY OSTRZESZÓW
na lata 2016-2019

Opracował:
dr inż. Paweł Szablewski

2015r.

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP.	5
2. METODYKA SPORZĄDZENIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU POŚ NA ŚRODOWISKO.	5
3. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI.	7
4. CHARAKTERYSTYKA GMINY.	13
4.1. Wykaz najcenniejszych zabytków na terenie gminy.	14
4.2. Infrastruktura .	15
4.2.1. Drogi.	15
4.2.2. Gospodarka wodno – ściekowa.	16
4.2.3. Koleje.	18
4.2.4. Sieć gazownicza.	18
4.2.5. Linie elektroenergetyczne i stacje radiowe.	18
4.2.6. Podmioty gospodarcze.	18
4.2.7. Surowce naturalne.	19
5. STAN I ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA.	20
5.1 Charakterystyka wód podziemnych.	20
5.2 Charakterystyka wód powierzchniowych.	21
5.2.1 Sieć rzeczna.	21
5.2.2 Zbiorniki wodne.	22
5.2.3. Obszary szczególnie narażone na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącego ze źródeł rolniczych – OSN.	22
5.2.4. Zagrożenia wód powierzchniowych.	22
5.3. Charakterystyka gleb.	22
5.4. Charakterystyka elementów przyrody ożywionej.	24
5.4.1. Cenne obszary przyrody.	24
5.4.2. Wykaz istniejących pomników przyrody.	25
5.4.3. Zieleni urządzona i zadrzewienie śródpolne	25
5.4.4. Lasy.	26
5.4.5. Charakterystyka ogólna świata zwierząt.	26
5.4.6. Ochrona zwierząt bezdomnych.	27
5.4.7. Zagrożenia terenów przyrodniczych.	27
5.5. Stan powietrza.	28
5.6. Hałas.	29
5.7. Promieniowanie elektromagnetyczne.	30

5.8. Złoża surowców naturalnych.	30
5.9. Krajobraz.	30
5.10. System gospodarowania odpadami komunalnymi.	31
5.10.1. Wytwarzanie odpadów.	35
5.10.2. Odpady biodegradowalne.	36
5.10.3. Zbieranie.	37
5.10.4. Odzysk.	40
5.10.5. Unieszkodliwianie.	40
5.10.6. Główne problemy w systemie gospodarki odpadami komunalnymi.	41
5.11. Możliwości i problematyka lokalizacji instalacji odnawialnych źródeł energii.	42
5.12. Podsumowanie stanu środowiska w gminie.	44
6. PRIORYTETOWE CELE I ZADANIA PROGRAMU NA LATA 2016-2019 Z PERSPEKTYWĄ DO 2023R.	47
7. POTENCJALNE ZMIANY ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI GPOŚ.	53
8. ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO.	56
8.1. Oddziaływania na etapie budowy.	56
8.2. Wpływ na zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego.	56
8.3. Wpływ na wody powierzchniowe i podziemne.	57
8.4. Wpływ na gleby.	57
8.5. Oddziaływania akustyczne (hałas).	58
8.6. Wpływ na przyrodę.	58
8.7. Oddziaływanie na formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody, w tym obszary NATURA 2000.	58
8.8. Wpływ na krajobraz.	59
8.9. Wpływ gospodarki odpadami komunalnymi.	59
8.10. Oddziaływanie transgraniczne.	59
8.11. Oddziaływanie instalacji energii odnawialnej.	59
8.12. Oddziaływanie na dorzecze Odry i wody podziemne.	60
8.13. Oddziaływanie na klimat (w tym mikroklimat).	61
8.14. Oddziaływanie skumulowane GPOŚ.	62
9. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ZAWARTYCH W PROJEKCIE PROGRAMU.	65
10. NIEDOSTATKI I BRAKI MATERIAŁÓW UTRUDNIAJĄCE OCENĘ SZKODLIWEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.	66
11. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO.	66

12. MONITOROWANIE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA I PROGNOZY PROGRAMU.	66
12.1. Zasady monitoringu.	66
12.2 Monitorowanie założonych efektów ekologicznych.	68
13. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.	74
14. ŹRÓDŁA INFORMACJI.	79

SPIS TABEL

Tab. 4.2.1.1. Zestawienie drogi gminne stan za rok 2013 i 2014.	16
Tab. 4.2.2.1. Ilości sprzedawanej wody (dane gminne).	17
Tab. 4.2.2.2. Zużycie wody (GUS).	17
Tab. 4.2.2.3. Ilości oczyszczonych ścieków w latach 2010-2013 (dane gminne).	17
Tab. 4.2.6.1. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów z podziałem na lata 2010-2014 (GUS).	18
Tab. 4.2.7.1. Obszary górnicze.	19
Tab. 5.3.1. Użytkowanie gruntów (spis rolny 2010).	23
Tab. 5.3.2. Struktura zasiewów (spis rolny 2010).	23
Tab. 5.4.2.1. Pomniki przyrody w Mieście i Gminie Ostrzeszów.	25
Tab. 5.6.1. Obciążenie ruchem dróg krajowych i wojewódzkich (pomiar z 2010r.).	29
Tab. 5.10. Zadania podjęte w związku z organizowaniem ponadgminnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.	34
Tab. 5.10.1.1. Ilość wytworzonych odpadów komunalnych (dane szacunkowe na podstawie GUS, WPGO).	35
Tab. 5.10.1.2. Grupy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie miejskim Ostrzeszów w latach 2010-2014 (dane szacunkowe na podstawie WPGO).	35
Tab. 5.10.1.3. Grupy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie wiejskim Ostrzeszów w latach 2010-2014 (dane szacunkowe na podstawie WPGO).	36
Tab. 5.10.2.1. Ilość (Mg) odpadów biodegradowalnych wytworzonych na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów w 2013r.	37
Tab. 5.10.3.1. Procent (%) mieszkańców objętych zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych (dane ankietowe z gminy).	37
Tab. 5.10.3.2. Ilość (Mg) zebranych odpadów komunalnych (dane z gminy).	37
Tab. 5.10.3.3. Selektywna zbiórka (dane z gminy w Mg).	38
Tab. 5.10.4.1. Ilość (Mg) odpadów biodegradowalnych zagospodarowanych przez mieszkańców na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów w 2014r. (dane szacunkowe na podstawie WPGO).	40
Tab. 5.12.1. Podsumowanie znaczenia walorów przyrodniczych istniejące na terenie gminy.	44
Tab. 6.1. Harmonogram celów, priorytetów i działań aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2016-2019 z perspektywą do 2023r.	47
Tab. 8.12.1. Jednolite części wód powierzchniowych w Gminie Ostrzeszów.	60
Tab. 8.14.1 Przewidywane możliwości wystąpienia znaczącego oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne z realizacji GPOŚ.	62

Tab. 8.14.2. Zadania przy których przewiduje się możliwość występowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.	63
Tab. 12.1.1. Najważniejsze wskaźniki monitoringu i oceny skuteczności realizacji programu ochrony środowiska.	67
Tab. 12.2.1. Zakładane efekty działań proponowanych w Programie Ochrony Środowiska.	69

SPIS RYSUNKÓW

Rys. 2.1. Lokalizacja Miasta i Gminy Ostrzeszów	14
Rys. 5.10. Uproszczony schemat gospodarowania odpadami komunalnymi w gminie od 1 lipca 2013r.	33

1. WSTĘP.

Celem przedmiotowego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2016 - 2019 oraz perspektywnie do 2023r.

Uzgodnienie zakresu i szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko przedmiotowego programu nastąpiło w oparciu o art. 53 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm.).

Prognoza zostanie poddana opiniowaniu zgodnie z art. 54 ust. 1 w/w ustawy.

Prognoza jest dokumentem wspierającym proces decyzyjny i procedurę konsultacji GPOŚ, wskazuje na możliwe negatywne aspekty realizacji GPOŚ na środowisko, przedstawia zalecenia dotyczące przeciwdziałania ewentualnym skutkom oddziaływania lub sposoby ich minimalizacji. Wnioski i rekomendacje zawarte w prognozie powinny być włączone do GPOŚ.

Ze względu na wielkość różnych przekształceń na terenie miasta i gminy zasadniczymi elementami GPOŚ jest kompleksowe przedstawienie zmian ilościowych, jakościowych, struktury odpadów komunalnych oraz gospodarki wodno-ściekowej.

Przeprowadzone analizy dla prognozy obejmują wpływ planowanych działań na środowisko ze szczególnym uwzględnieniem najcenniejszych obszarów przyrodniczych.

2. METODYKA SPORZĄDZENIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU POŚ NA ŚRODOWISKO.

Zakres prognozy opracowano zgodnie z zapisami art. 51 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Projekt prognozy powinien m.in.:

- 1) Zawierać informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami.
- 2) Określać, analizować i oceniać istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.
- 3) Określać, analizować i oceniać stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.
- 4) Określać, analizować i oceniać istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.
- 5) Określać, analizować i oceniać cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.
- 6) Określać, analizować i oceniać przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na środowisko, a w szczególności na:
 - a) różnorodność biologiczną,
 - b) ludzi,
 - c) zwierzęta,
 - d) rośliny,
 - e) wodę,
 - f) powietrze,

- g) powierzchnię ziemi,
 - h) krajobraz,
 - i) klimat,
 - j) zasoby naturalne,
 - k) zabytki
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.
- 7) Przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.
 - 8) Przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.
 - 9) Zawierać informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.
 - 10) Zawierać informacje o przewidywanych metodach analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.
 - 11) Zawierać informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.
 - 12) Zawierać streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Opracowując Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów główny nacisk położono na dostosowanie jego ustaleń do założeń krajowego, wojewódzkiego i powiatowego programu ochrony środowiska, które jednocześnie stanowiły źródło danych dla różnych wskaźników statystycznych.

Źródłami informacji były:

- Główny Urząd Statystyczny (GUS),
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ),
- raporty i informatory ochrony środowiska,
- Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego,
- akty prawne z zakresu ochrony środowiska i przyrody,
- dane ankietowe pozyskane z gminy,
- dane znajdujące się w posiadaniu Gminy Słupca.

Do analizy możliwego oddziaływania instalacji na środowisko zastosowano:

- analizę użytkowania środowiska istniejącego w gminie oraz na terenach sąsiednich,
- analizę wizualizacyjno - fotograficzną,
- wywiad środowiskowy,
- analizę kartograficzną,
- ekstrapolację wyników dla podobnych inwestycji i opracowań literaturowych,
- analizy matematyczne,
- analizą indukcyjno opisową.

Przedstawione w programie cele i zadania dotyczą okresu 2016-2019 oraz perspektywicznie do roku 2023, lata 2014 i 2015 jako źródło odniesienia wykorzystano w sytuacjach dla których uzyskano odpowiednie dane.

3. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI.

Celem przedmiotowego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów 2016-2019 oraz perspektywnie do roku 2023r.

Program ochrony środowiska dla poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego określa: aktualny stan środowiska, cele w zakresie bieżącego gospodarowania środowiskiem, szczegółowe zadania, których realizacja zoptymalizuje zarządzanie środowiskiem, w tym także odpadami, rodzaje przedsięwzięć koniecznych do osiągnięcia zakładanych efektów oraz instrumenty finansowe i kontrolne gwarantujące racjonalną gospodarkę pod względem środowiskowym jak i ekonomicznym.

Stopień opracowania nowych założeń programowych w poszczególnych jednostkach jest uzależniony od przeobrażeń i przekształceń jakie zaszły na terenie samorządu od czasu poprzedniego opracowania oraz zmian w procesach prawnych i planowaniu.

Ze względu na miejsko - wiejski charakter gminy i zachodzące w nim zmiany lokalny samorząd zamierza podjąć działania optymalizujące rozwój regionu zarówno pod względem środowiskowym jak i ekonomicznym. W najbliższych latach planuje się w głównej mierze usprawnienie gospodarowania ściekami i odpadami komunalnymi. W dalszej perspektywie opracowanie planów zagospodarowania gminy z uwzględnieniem możliwości lokalizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko i znacząco oddziaływujących na środowisko. Szczególna uwaga zostanie zwrócona na możliwość lokalizacji inwestycji związanych z odnawialnymi źródłami energii.

W zakresie gospodarki odpadami komunalnymi ze względu na już w poprzednich latach istniejący zaawansowany system odbierania odpadów, główny trud zostanie podjęty w kierunku dostosowania go do zmieniających się przepisów prawa. Pozwoli to, na dokonanie całościowej oceny poziomu i tempa zmian zachodzących w dziedzinie poprawy stanu gospodarki odpadami komunalnymi. Ustalenie stopnia zachodzących przeobrażeń w procesie racjonalizacji gospodarowania odpadami komunalnymi, wskazuje również kierunki zmian w przyszłych latach oraz dostosowanie do nich działań, które przyniosą założone efekty.

Formułując prognozę dla GPOŚ główny nacisk położono na jej spójność z następującymi dokumentami prawnymi:

1. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku, Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2013 r. poz. 1232 z późn. zm.),
2. Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.),
3. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach (Dz.U. z 2013 r. poz. 21 z późn. zm.),
4. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2013 r. poz. 1399 z późn. zm.),
5. Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2015 r. poz. 469 tj.).

Odniesienie do innych strategicznych dokumentów i planów

Agenda 21.

Przyjęta na Szczycie Ziemi w Rio de Janeiro w 1992r. Jej celem jest wprowadzenie zrównoważonego rozwoju we wszystkich aspektach życia.

Składa się z 8 obszarów:

- Rolnictwo,
- Bioróżnorodność i zarządzanie ekosystemami,
- Edukacja,
- Energia i mieszkalnictwo,
- Ludność,
- Zdrowie Publiczne,
- Zasoby i recykling,
- Transport, zrównoważony rozwój gospodarczy.

Strategia Europa 2020.

Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu „Europa 2020”, przyjęta przez Radę Europejską dnia 17 czerwca 2010 r. Jest to kluczowy dokument dla średniookresowej strategii rozwoju kraju w kontekście członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Strategia wyznacza trzy priorytety, których realizacja odbywać się będzie na szczeblu unijnym oraz krajowym:

- wzrost inteligentny (zwiększenie roli wiedzy, innowacji, edukacji i społeczeństwa cyfrowego),
- zrównoważony (produkcja efektywniej wykorzystująca zasoby, przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności),
- sprzyjający włączeniu społecznemu (zwiększenie aktywności zawodowej, podnoszenie kwalifikacji i walka z ubóstwem).

Efektom realizacji priorytetów strategii „Europa 2020” będzie osiągnięcie pięciu celów przedstawionych w strategii, a dotyczących:

- wzrostu wydatków na działalność B+R,
- wzrostu stopy zatrudnienia,
- wzrostu udziału osób z wyższym wykształceniem w społeczeństwie oraz zmniejszeniu odsetka osób wcześniej kończących naukę,
- ograniczenia emisji CO₂ i osiągnięcia celów 20/20/20 w zakresie klimatu i energii,
- ograniczenia liczby osób żyjących w ubóstwie.

Europejska Strategia Zrównoważonego Rozwoju.

Europejska Strategia Zrównoważonego Rozwoju, mająca na celu zrównoważenie wzrostu gospodarczego i wysokiego poziomu życia z ochroną środowiska naturalnego, przyjęta przez Radę Europejską 26 czerwca 2006 r. Dokument koncentruje się na kwestiach związanych z zarządzaniem zasobami naturalnymi, w tym zaleca sposoby produkcji i konsumpcji, które chronią ograniczone zasoby Ziemi. Kraje członkowskie UE również Polska, zobowiązane są do realizacji założeń tej strategii na gruncie dokumentów i polityk krajowych.

Pakiet energetyczno-klimatyczny.

Pakiet energetyczno-klimatyczny, przyjęty 17 grudnia 2008r., zakładający kontrolowanie i ograniczanie emisji gazów cieplarnianych na terenie UE. Zakłada redukcję o 20% emisji gazów cieplarnianych w UE w stosunku do roku 1990, 20% udział energii odnawialnej w zużyciu energii ogółem w 2020 r. (dla Polski udział ten, to 15%), 20% wzrost efektywności energetycznej do 2020 r.

Strategia Rozwoju Kraju 2020.

Strategia Rozwoju Kraju 2020 przyjęta 25 września 2012r. Celem głównym strategii średniookresowej staje się wzmocnienie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę życia ludności.

Dla niniejszego Programu najistotniejszym Celem Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju jest

II.6 Efektywność energetyczna i poprawa stanu środowiska. Zakładając harmonijne połączenie wzrostu gospodarczego z wymogami ochrony środowiska, co stanowić będzie dla Polski w najbliższym dziesięcioleciu jedno z głównych wyzwań rozwojowych. Zachowanie zasobów przyrodniczych w stanie niepogorszonym, a docelowo zwiększenie ich trwałości i jakości nie może być traktowane jako bariera w rozwoju kraju. W najbliższych dziesięciu latach podejmowane będą działania skierowane na zmianę struktury nośników energii, poprawę sprawności energetycznej procesów wytwarzania oraz przesyłu, ograniczenie zużycia energii i paliw przez poszczególne sektory gospodarki (głównie transport, mieszkalnictwo, przemysł), w tym sektor publiczny, jak również zwiększenie wykorzystania urządzeń i technologii energooszczędnych. Stopniowej poprawie świadomości w zakresie wymogów ochrony środowiska i oszczędzania energii ciągle w niewystarczającym stopniu towarzyszy dobre i egzekwowane prawo. Prowadzone będą prace na rzecz przeciwdziałania fragmentacji przestrzeni i tworzenia rozwiązań sprzyjających ochronie zasobów przyrodniczych, szczególnie poprzez tworzenie korytarzy ekologicznych umożliwiających migrację fauny i flory w układach regionalnych, krajowym i międzynarodowym. Poprawa stanu środowiska wpłynie jednocześnie na jakość życia społeczeństwa oczekującego na zapewnienie wypoczynku w odpowiednich warunkach środowiska przyrodniczego. Także zapobieganie dalszym zmianom klimatu, ze szczególnym uwzględnieniem długoterminowego jego ocieplania na skutek wzrostu stężenia gazów cieplarnianych w atmosferze będzie niezbędnym zadaniem opracowanej strategii.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020, przyjęta 13 lipca 2010r. wyznacza cele polityki regionalnej wobec poszczególnych terytoriów w kraju. Dokument ten określa także sposób działania podmiotów publicznych, a w szczególności rządu i samorządów województw dla osiągnięcia strategicznych celów rozwoju kraju jak:

- odpowiedź na zmiany klimatyczne i zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego,
- ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych.

KSRR przewiduje typy działań będące przedmiotem zainteresowania w Programie:

W zakresie konkurencyjności:

1.3. Budowa podstaw konkurencyjności województw.

1.3.5. Dywersyfikacja źródeł i efektywne wykorzystanie energii i reagowanie na zagrożenia naturalne,

1.3.6. Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego.

W zakresie spójności:

2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe.

2.2.4. Usługi komunalne i związane z ochroną środowiska,

2.3. Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze.

Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko” perspektywa 2020r.

Ostatni projekt strategii przyjęty przez Kierownictwo Ministerstwa Gospodarki 4 lipca 2012r. Podstawowym zadaniem strategii jest zintegrowanie polityki środowiskowej z polityką energetyczną w tych obszarach, gdzie aspekty te przenikają się wzajemnie. Ponadto dokument wskazuje kierunki rozwoju branży energetycznej oraz priorytety w dziedzinie ochrony środowiska.

Z punktu widzenia niniejszego Programu znaczenie mają następujące cele i kierunki:

Cel 1: Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska, realizowany poprzez:

- racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin,
- gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody,
- zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna,
- uporządkowanie zarządzania przestrzenią.

Cel 2: Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię uwzględniający m.in.:

- wzrost znaczenia odnawialnej energetyki rozproszonej.

Cel 3: Poprawa stanu środowiska, uwzględniający m.in.:

- poprawę jakości powietrza,
- zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki,
- racjonalne gospodarowanie odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne,
- ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko,
- wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych,
- promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy.

Polityka ekologiczna państwa.

Przyjęta uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 maja 2009 r.

Cele polityki ekologicznej państwa w odniesieniu do niniejszego dokumentu:

1. W zakresie poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego:

- ochrona wód przed zanieczyszczeniem,
- ochrona powietrza przed zanieczyszczeniem,
- ochrona środowiska przed hałasem i przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych,
- radykalna poprawa gospodarowania odpadami.

2. W zakresie ochrony zasobów naturalnych:

- zachowanie bogatej różnorodności biologicznej,
- racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych,
- ochrona przed erozją oraz stosowanie dobrych praktyk rolnych.

3. W zakresie działań systemowych:

- podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców, w tym kształtowanie proekologicznych zachowań konsumenckich, pro środowiskowych nawyków i pobudzenia odpowiedzialności za stan środowiska, uczestniczenia w procedurach prawnych i kontrolnych dotyczących ochrony środowiska oraz organizowania akcji lokalnych służących ochronie środowiska,
- przywrócenie właściwej roli planowania przestrzennego w szczególności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które powinny być podstawą lokalizacji nowych inwestycji.

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020r.

Zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020r. została przyjęta przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego w dniu 17 grudnia 2012r.

Poniżej przedstawiono te cele strategiczne, które mają znaczenie dla niniejszego Programu.

Cel strategiczny 1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu.

Cel strategiczny 2. Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi.

Cel strategiczny 3. Lepsze zarządzanie energią.

Cel strategiczny 5. Zwiększenie spójności Województwa.

Cel strategiczny 6. Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu.

Cel strategiczny 9. Wzrost bezpieczeństwa i sprawności zarządzania regionem.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa Wielkopolskiego.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa Wielkopolskiego przyjęty uchwałą nr XLVI/690/10 z dnia 26 kwietnia 2010r. Dokument opracowany został zgodnie z Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju. KPZK wskazuje pas od Poznania do Warszawy jako obszar silnie przekształcony, z lokalnie zachowanymi walorami przyrodniczymi i lokalnie wyraźnie zaznaczonym zaburzeniem równowagi ekologicznej. Intensywny rozwój przestrzenny w centralnej części województwa, a także na obszarach wzdłuż tras komunikacyjnych łączących Poznań i Warszawę powoduje liczne przekształcenia, a także zagrożenia środowiska. Celem planu jest zrównoważony rozwój przestrzenny jako jedna z podstaw wzrostu poziomu życia mieszkańców regionu.

Plan uwzględniając tę koncepcję wyznacza obszary, które konstytuują spójność istniejących i wskazywanych do utworzenia obszarów chronionych z pozostałymi elementami struktury przestrzennej regionu. Są to: doliny rzek, ekosystemy leśne, międzynarodowe i krajowe korytarze ekologiczne migracji zwierząt i roślin, zlewnie 22 o potencjalnie dużych możliwościach zalesienia oraz strefy wododziałowe wymagające struktury użytkowania odpowiedniej do pełnionej funkcji.

Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego na lata 2012-2015 i Plan gospodarki odpadami dla województwa Wielkopolskiego na lata 2012-2017.

Plan gospodarki odpadami dla województwa Wielkopolskiego na lata 2012-2017 z dnia 27 sierpnia 2012r.

Jest to strategiczny dokument dla opracowania gminnego programu ochrony środowiska.

Zawiera:

- ogólny przegląd stanu środowiska w województwie,
- cele i kierunki działań,
- strategię wdrażania programu,
- sposób zarządzania i aspekty finansowania.

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Ostrzeszowskiego.

Przyjęty Uchwałą Nr L/243/06 Rady Powiatu w Ostrzeszowie z dnia 26 kwietnia 2006 roku.

Opracowanie zakłada wieloletni plan rozwoju powiatu ostrzeszowskiego, opierając się na rzetelnej analizie możliwości regionu, wytycza główne kierunki rozwoju samorządu, porządkuje inicjatywy istniejące na jego terenie, promuje nowe, integruje społeczność lokalną wokół wspólnego rozwiązywania problemów powiatu, poszukuje innych poza budżetowych źródeł finansowania przedsięwzięć.

W dokumencie tym zawarte zostały kierunki działań z zakresu ochrony środowiska (rozdz. *Zadania z zakresu ochrony środowiska, Zadania w zakresie gospodarki odpadami*), które znalazły swoje odbicie w powstałych później szczegółowych opracowaniach.

Plan Rozwoju Lokalnego dla Miasta i Gminy Ostrzeszów.

Przyjęty Uchwałą Nr XXXVIII / 314 / 2006 Rady Miejskiej w Ostrzeszowie z dnia 21 września 2006 roku.

Plan określa główne kierunki rozwoju Miasta i Gminy, zawiera podstawowe informacje i ocenę istniejącego stanu rejonu. Na tej podstawie przeprowadzona jest diagnoza aktualnej sytuacji oraz podjęte kierunki dalszych działań. Niektóre z nich są bezpośrednio związane z ochroną środowiska jak np. budowa kanalizacji, a inne pośrednio jak np. rozbudowa i przebudowa dróg.

Inne programy i plany.

Szczególnie istotne znaczenie dla ochrony środowiska mają:

1. Energetyka odnawialna w Wielkopolsce – uwarunkowania rozwoju, Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego w Poznaniu, 2010.
2. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, M.P. 2011 r. Nr 40 poz. 451.
3. Programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej, - projekt z 2 sierpnia 2013r.
4. Program udroźnienia rzek w województwie wielkopolskim, Wielkopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu, Poznań 2004.
5. Program małej retencji wodnej na terenie działania Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu, Poznań 2005.
6. Aktualizacje Programu Ochrony Środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami Powiatu Ostrzeszowskiego, przyjęte uchwałą Rady Powiatu Ostrzeszowskiego Nr XXXI/174/09 z 22 maja 2009r.
7. Plany zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Ostrzeszów.
8. Plan Gospodarki Odpadami dla Miasta i Gminy Ostrzeszów, 2004.
9. Programu ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej Ostrzeszowa Nr XVII/151/2004 z dnia 29 czerwca 2004 r.
10. Lokalny Program Rewitalizacji Ostrzeszowa na lata 2006-2015.

W każdym z powyższych dokumentów znajduje się szereg zapisów, które były bazą dla potrzeb opracowania danych oraz celów i kierunków działań niniejszego Programu.

4. CHARAKTERYSTYKA GMINY.

Miasto i Gmina Ostrzeszów jest jednostką miejsko - wiejską. Powierzchnia gminy wynosi 187,39 km² z czego na miasto przypada 12,13 km² (GUS 2013). Grunty rolne (spis rolny 2010) stanowią 9991,13 ha (53%) w tym grunty pod zasiewami - 5780,71 ha (31%) oraz łąki i pastwiska trwałe 1912,44 ha (10%), użytki leśne (GUS 2013) – 7531,31 ha (40%). Tereny zabudowane i zagospodarowane stanowią 5% obszaru gminy (w tym ok. 30% powierzchni w obszarze miasta i około 3,5% powierzchni wiejskich).

W skład gminy wchodzi 20 miejscowości na prawach sołectkich (GUS 2013), działa około 2100 podmiotów gospodarczych (dane gminy), funkcjonuje około 1800 gospodarstw rolnych. Budownictwo stanowi około 7000 gospodarstw domowych. Największym ośrodkiem miejskim jest Miasto Ostrzeszów zamieszkane przez około 15 tys. mieszkańców.

Miasto i Gmina Ostrzeszów leży na pograniczu Niziny Wielkopolskiej i Niziny Śląskiej. Rzeźba terenu jest średnio urozmaicona z niedużymi zbiornikami wodnymi i rozległymi lasami. Często spotykane są zadrzewienia śródpolne, zwłaszcza wzdłuż dróg i cieków wodnych.

Zgodnie z podziałem Kondrackiego jest to:

Megaregion – Pozaalpejska Europa Środkowa,

Prowincja – Niż Środkowoeuropejski

Podprowincja – Nizina Środkowoeuropejska

Makroregiony – Nizina Południowowielkopolska, Obniżenie Milicko-Głogowskie, Wał Trzebnicki,

Regiony – Kotlina Milicka, Wzgórza Ostrzeszowskie, Kotlina Grabowska, Wysoczyzna Wieruszowska.

Od strony zachodniej gminy rozpościera się Kotlina Milicka (Odolanowska) stanowiąca równinne obniżenie po zlodowaceniu środkowoeuropejskim. Już poza terenem gminy kotlinę reprezentują liczne zabagnienia i stawy hodowlane. Dalej największą środkową część, przecina teren krajobrazu nizin: fluwioglacjalne, równinne i faliste związane z Wzgórzami Ostrzeszowskimi. Najwyższe wzniesienia przekraczają 250m n.p.m. (to: Kobyła Góra 284m n.p.m. – leżąca na południe od terenu gminy, Bałczyna - 278m n.p.m. – leżąca na południe od m. Ostrzeszów). Od północnego wschodu gminę obejmuje teren pozostałości wydmy glacialno-rzecznych Kotlina Grabowska. Niewielki fragment na południu stanowi Wysoczyzna Wieruszowska stanowiąca zespół kęp wysoczyznowych równin morenowych. Deniwelacje terenu sięgają 147m.

Pod względem klimatycznym rejon Miasta i Gminy Ostrzeszów położony jest w obrębie Dzielnicy (X) Łódzkiej.

Podstawowe parametry charakteryzujące klimat.

Średnia roczna temperatura powietrza 8°C.

Średni roczny opad 500-550mm. Obszar leży w deficycie wód opadowych przy średnich wieloletnich opadach 517mm, udział parowania terenowego wynosi 450mm. W okresie 1954-1991 frekwencja lat z opadami:

powyżej 700 mm wynosiła 7,1%,

powyżej 600 mm 42,9%,

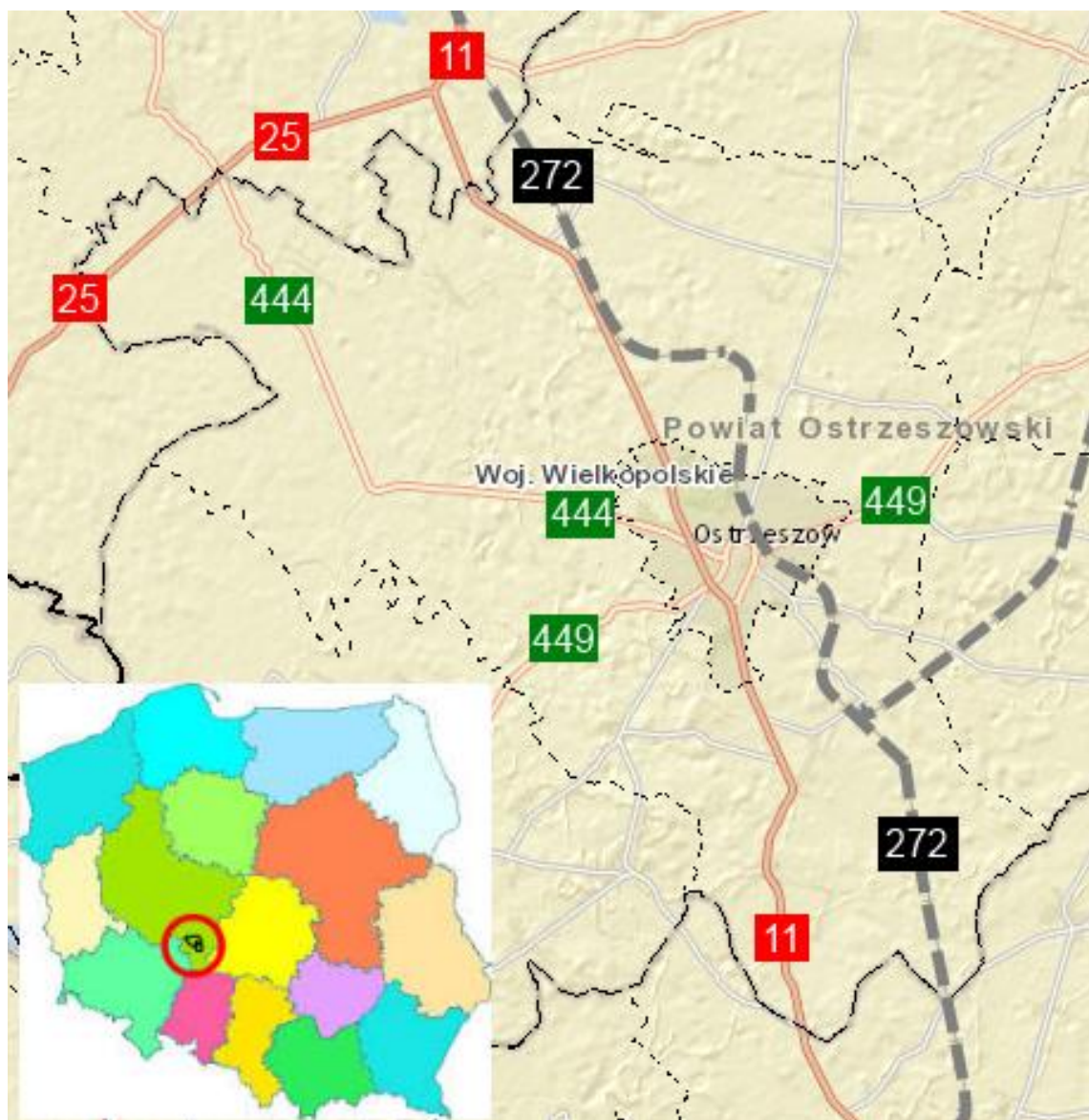
poniżej 550 mm 42,9%,

poniżej 500 mm wynosiła 10,7%.

Dominującymi wiatrami są południowo-zachodnie, a drugorzędnymi północno-zachodnie. Wiatry zachodnie zdecydowanie przeważają w porze letniej, natomiast zimą często pojawiają się z kierunku południowo-zachodniego. Największe prędkości notowane są zimą i wiosną, a najmniejsze latem, średnie roczne prędkości wiatrów zawierają się w granicach od 2 m/s do 4 m/s, średnio 2,9m/s. Cisze stanowią 22% roku i występują najczęściej w miesiącach lipiec, sierpień, wrzesień, październik.

Amplitudy temperatury są tutaj mniejsze niż przeciętne w Polsce, wiosny i lata są wczesne, i ciepłe, zimy łagodne z nietrwałą pokrywą śnieżną, zalegającą około 50 do 60 dni.

Okres wegetacyjny trwa średnio około 200-220 dni. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec, ze średnią temperaturą 18°C, najchłodniejszym styczeń -2,2°C. Ujemne średnie miesięczne temperatury trwają od grudnia do marca włącznie. Średnia roczna wilgotność powietrza przekracza 80%.

Rys. 2.1. Lokalizacja Miasta i Gminy Ostrzeszów.

Obszary chronione ustanowione na mocy ustawy o ochronie przyrody, obejmują całą gminę w formie obszaru chronionego krajobrazu Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska (część wielkopolska).

4.1. Wykaz najcenniejszych zabytków na terenie gminy.

Na terenie gminy znajduje się 15 obiektów wpisanych do rejestru zabytków, są to:

1) Układ urbanistyczny śródmieścia i warstwy archeologiczne	- nr rej. 674 / A
2) Kościół parafialny p.w. Chrystusa Króla ul. Zamkowa	- nr rej. 732/Wlkp/A
3) Kościół parafialny p.w. NMP Wniebowziętej	- nr rej. 523/Wlkp/A
4) Kościół filialny p.w. Św. Mikołaja	- nr rej. 707/Wlkp/A

5) Klasztor Bernardyński	- nr rej. 91/A
6) Kościół Klasztorny p.w. Św. Michała Archanioła	- nr rej. 73/3
7) Kaplica Św. Judy Tadeusza	- nr rej. 91/A
8) Pozostałości zamku kazimierzowskiego	- nr rej. 524 / A
9) Ratusz	- nr rej. 525/Wlkp/A
10) Wodociągowa wieża ciśnień	- nr rej. 655/Wlkp/A
11) Kościół pw. Św. Andrzeja w Siedlikowie	- nr rej. 528/Wlkp/A
12) Zespół dworsko-parkowy w Kochłowy	- nr rej. 164/Wlkp/A
13) Kościół w Olszynie	- nr rej. 527/Wlkp/A
14) Dwór w Rojowie	- nr rej. 40/A
15) Gazownia	- nr rej. 807/Wlkp/A

Na terenie Ostrzeszowa istnieją 2 cmentarze; rzymsko-katolicki i ewangelicki, które stanowią zabytkowe zespoły zieleni.

Ponadto w gminie zewidencjonowano 124 stanowisk archeologicznych.

Szczegółowy opis ochrony zabytków zawarty jest w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Ostrzeszów z 2011r. oraz w Opracowaniu Ekofizjograficznym Podstawowym Miasta i Gminy Ostrzeszów z 2010r.

4.2. Infrastruktura.

4.2.1. Drogi.

Szlaki komunikacyjne w gminie. Drogi:

A) Krajowe: przez środek gminy w kierunku północ-południe przebiega droga krajowa nr 11 (Kołobrzeg – Bytom). Na zachodzie niewielkim fragmentem dołącza droga krajowa nr 25 (Bobolice – Oleśnica).

B) Wojewódzkie: z północnego-wschodu na zachód droga nr 449 Syców – Błaszki oraz w kierunku północno-zachodnim droga nr 444 Ostrzeszów - Krotoszyn.

C) Powiatowe:

- 1) Antonin - Niedźwiedź - nr 5334.
- 2) Szklarka Myślniewska. - Sośnie - nr 5340.
- 3) Ostrzeszów - Mikstat - nr 5574.
- 4) Pustkowie Północ – Doruchów - nr 5576.
- 5) Szklarka Myślniewska - Międzybórz - nr 5577.
- 6) Kobyla Góra – Kobylnica Myśln. - nr 5578.
- 7) Ostrzeszów - Turze - nr 5580.
- 8) Ostrzeszów – dr. woj. 449 - nr 5594.

Drogi powiatowe na terenie miasta Ostrzeszów:

- Grunwaldzka – nr 5609,
- Leśna – nr 5610,
- Łąkowa – nr 5611,
- Piastowska – nr 5612,
- część ul. Zamkowej – nr 5613 (pozostała część gminna).

D) Drogi gminne.

Tab. 4.2.1.1. Zestawienie drogi gminne stan za rok 2013 i 2014.

Drogi gminne	Stan na 31.12.2013r.	Stan na 31.12.2014r.
Wszystkie rodzaje nawierzchni	Miasto i Gmina - 264,7km w tym Miasto - 54,7km	Miasto i Gmina – 265,5km w tym Miasto – 55,4 km
Nawierzchnia utwardzona - bitumiczna	Miasto i Gmina – 113,0km w tym Miasto - 40,4km	Miasto i Gmina – 119,5km w tym Miasto - 41,7km
Powierzchnia z kostki brukowej (granitowej, betonowej)	Miasto i Gmina – 4,0km w tym Miasto - 3,7km	Miasto i Gmina – 4,0km w tym Miasto - 3,7km
Nawierzchnia tłuczniowa (z kruszywa łamanego)	Miasto i Gmina – 33,0km w tym Miasto - 4,0km	Miasto i Gmina – 39,1km w tym Miasto - 4,6km
Drogi gruntowe	Miasto i Gmina – 114,7km w tym Miasto - 6,6km	Miasto i Gmina – 102,6km w tym Miasto - 5,1km

4.2.2. Gospodarka wodno – ściekowa.

Sieć wodociągowa na terenie gminy jest dobrze rozwinięta jej długość wynosi blisko 400km w tym 273,3km (2013r.) sieci rozdzielczej. Obsługuje blisko 100% mieszkańców – 4552 przyłączy (GUS 2013). Wodociąg zasilany jest z trzech ujęć komunalnych i jednego awaryjnego:

- 1) Ostrzeszów przy ul. Cichej:
 - zasoby wód podziemnych - 605m³/h,
 - o wydajności 2.000,00m³/dobę,
 - ujęcie 6 studni głębinowych pobierające wodę z głębokości: 1d - 70m,
4c - 47m, 5a - 75m, 5b - 60m, 7b - 50m, 7d – 55,3m,
- 2) Szklarka Myślniewska „Olszyce”:
 - zasoby wód podziemnych - 605m³/h;
 - o wydajności 2.600,00m³/dobę;
 - ujęcie 6 studni głębinowych pobierające wodę z głębokości: S-13 - 68,5m,
S-14 - 56,7m, S-15 - 56,5m, S5A - 81m, S6 - 84m, S7 - 78m,
- 3) Zajączki – Potaśnia:
 - zasoby wód podziemnych - 41m³/h,
 - o wydajności 984,00m³/dobę,
 - ujęcie 1 studnia głębinowa pobierająca wodę z głębokości 82m.

Wszystkie ujęcia mają wyznaczoną strefę ochrony bezpośredniej zamykającą się w granicach działki oraz strefy ochrony pośredniej wewnętrznej i zewnętrznej.

Wody pobierane są z pokładów czwartorzędowych. Dobowa wydajność poboru wynosi 7600 m³, przy średnim zapotrzebowaniu 3500m³. Około 65% wody podawanej do sieci podlega uzdatnianiu.

Tab.4.2.2.1. Ilości sprzedawanej wody (dane gminne).

Rok	Ilość wody [m ³]
2010	1.019.152
2011	1.071.396
2012	1.094.031
2013	1.082.403
2014	1.068.016

Tab.4.2.2.2. Zużycie wody (GUS).

	jednostka	2010	2011	2012	2013
Ogółem	dam ³	2037,0	2085,1	2070,5	1987,9
ogółem w hm ³	hm ³	2,0	2,1	2,1	b.d.
przemysł	dam ³	10	10	9	15
rolnictwo i leśnictwo	dam ³	1039	1039	1023	983
eksploatacja sieci wodociągowej	dam ³	988,0	1036,1	1038,5	989,9
eksploatacja sieci wodociągowej - gospodarstwa domowe	dam ³	726,0	746,6	757,3	731,3
udział przemysłu w zużyciu wody ogółem	%	0,5	0,5	0,4	0,8

* 1dam³ = 1000m³

Sieć kanalizacyjna jest średnio rozwinięta. W jej skład wchodzi 85,1 km sieci czynnej obsługującej 1232 przyłącza. Obejmując ok. 99% mieszkańców miasta i 16% mieszkańców wsi.

Tab.4.2.2.3. Ilości oczyszczonych ścieków w latach 2010-2014 (dane gminne).

Rok	Ilość ścieków komunalnych oczyszczonych ogółem [tys. m ³ /rok]	Ilość ścieków doprowadzanych do odbiornika [tys. m ³ /rok]
2010	2 674,00	2 674,00
2011	2 138,00	2 138,00
2012	2 291,60	2 291,60
2013	3 415,60	3 415,60
2014	2 806,00	2 806,00

W gminie znajduje się jedna oczyszczalnia ścieków w Rojowie. Jest to oczyszczalnia mechaniczno - biologiczna z podwyższonym usuwaniem biogenów. Oczyszczone ścieki odprowadzane są przez ok. 600m rów melioracyjny do cieku Strzegowa, stanowiący dopływ rzeki Barycz. Ilość odprowadzonych ścieków kształtuje się na poziomie 605000 – 630000m³. Przepustowość oczyszczalni wynosi około 9000m³/dobę, obecnie jest wykorzystana w 70-80%. Oczyszczalnia przyjmuje także ścieki przemysłowe z ubojni zwierząt i zakładów produkcji żywności. Stanowią one poniżej 10% ogółu oczyszczanych ścieków. Wszystkie ścieki przed wprowadzaniem do odbiornika ulegają oczyszczeniu zgodnie z obowiązującymi normami. Na terenie zakładu zakończono budowę (w czerwcu 2015r.) solarnej suszarni osadów, w której przetwarzane będzie maksymalnie do 4500 Mg/rok osadów ściekowych z możliwością magazynowania ich przez okres zimowy.

Pozostałe ścieki komunalne z terenu gminy są gromadzone w przydomowych zbiornikach bezodpływowych i przekazywane na uprawnione oczyszczalnie. Na terenach zabudowy rozproszonej propagowane jest wykorzystanie oczyszczalni przydomowych.

4.2.3. Koleje.

Przez teren gminy przechodzi magistrala kolejowa nr 272 Kluczbork – Poznań Główny (część połączenia Szczecin – Katowice). Obsługuje ona transport pasażerski i towarowy. Stacje kolejowe usytuowane są w miejscowościach Ostrzeszów i Niedźwiedź.

Przez gminę przechodzi obecnie nieczynna linia kolejowa Ostrzeszów - Grabów – Namysłaki. Linia ta nie ma większego znaczenia, użytkowana jest okazjonalnie.

4.2.4. Sieć gazownicza.

Gmina zasilana jest z gazociągu przesyłowego wysokiego ciśnienia DN500 Odolanów – Szopieniec, gazociągiem odbocznym DN 150. Stacja redukcyjna I stopnia znajduje się przy ul. Słonecznej w Ostrzeszowie i posiada przepustowość $Q = 3500 \text{ Nm}^3/\text{h}$. Stacja posiada rezerwy przepustowości do zużycia w ilości około 35%.

Długość czynnej sieci wynosi ponad 93km. Sieć posiada 2128 przyłączy, z których korzysta 3993 odbiorców, w tym 1525 do ogrzewania (GUS 2013).

Dla gazociągów przesyłowych wysokiego ciśnienia wyznaczono pasy technologiczne:

- gazociąg w/c DN500 – 65m na stronę od jego osi,
- gazociąg w/c DN150 – 35m na stronę od jego osi,
- stacja gazowa w/c – 35m na stronę od granicy stacji.

4.2.5. Linie elektroenergetyczne i stacje radiowe.

Przez gminę przebiega jedna linia 110kV relacji Kępno – Ostrzeszów - Grabów –Ostrów Wielkopolski. GPZ Ostrzeszów wyposażony jest w dwa transformatory 110/15kV. Gmina obsługiwana jest przez system linii średniego napięcia 15kV, gdzie zlokalizowanych jest około 150 transformatorów zmieniających napięcie do poziomu użytkowego 0,4kV.

Stacje bazowe telefonii komórkowej oraz radiowe (w ostatnich latach szeroko uzupełniane przez bezprzewodowe stacje Internetu) są niskiej emisji i nie wkraczają w zakres inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

4.2.6. Podmioty gospodarcze.

Na terenie nie ma skupisk większych zakładów przemysłowych. Do największych podmiotów należy zaliczyć: Trasko Inwest Sp. z o.o., Ema – Elfa Sp. z o.o., AKME Sp. z o.o., PPHU Meblomark Sp. z o.o., Ostrzeszowskie Zakłady Chemii Gospodarczej „Pollena Ostrzeszów”, Fabryka Urządzeń Mechanicznych „FUMO-Ostrzeszów” Sp.z o.o., TULCON S.A., AGROMET Sp. z o.o., „MAYR POLSKA” Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Robót Drogowo-Mostowych S.A., R&M Plettac Sp. z o.o., ALOPAK Sp. z o.o., Fabryka Ceramiki Budowlanej Sp. z o.o.

Tab. 4.2.6.1. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów z podziałem na lata 2010-2014 (GUS).

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	2525	2521	2623	2628	2703
Podmioty gospodarki narodowej ogółem – obszar miejski	1893	1876	1940	1914	63
Podmioty gospodarki narodowej ogółem – obszar wiejski	632	645	683	714	54
sektor publiczny - ogółem	69	69	69	63	3
sektor publiczny - państwowe i samorządowe	60	60	60	54	2639

jednostki prawa budżetowego					
sektor prywatny - ogółem	3	3	3	3	2162
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	2456	2452	2554	2565	164
sektor prywatny - spółki handlowe	2070	2056	2125	2127	26
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	120	123	134	137	12
sektor prywatny - spółdzielnie	28	26	27	26	3
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	10	10	10	11	89

Budownictwo mieszkaniowe według danych GUS na dzień 31 grudnia 2013r., było 4972 budynków mieszkalnych dysponujących 7534 mieszkaniami. Ich liczba systematycznie rośnie, o około 70 - 80 mieszkań na rok.

4.2.7. Surowce naturalne.

Na terenie gminy udokumentowano 12 złóż kopalin; piaski, żwiry, glin ceramiki budowlanej. Na potrzeby ich eksploatacji funkcjonują 4 obszary górnicze.

Tab.4.2.7.1. Obszary górnicze.

Nazwa	Nr w rejestrze	Pow. w tys. m ²
Rogaszyce III	10-15/1/8	25,76
Rogaszyce V	10-15/6/484	19,67
Rojów I	10-15/2/111	42,20
Rojów II	10-15/6/415	19,26

5. STAN I ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA.

5.1 Charakterystyka wód podziemnych.

Cały obszar związany jest z występowaniem monokliny przedsudeckiej charakteryzującej się przesunięciem ku północy i wschodowi skał permsko-mezozoicznych i uformowaniu się na nich młodszych warstw. Najmłodsze warstwy cechuje złożona glacitektonika, szczególnie w pasie jednostki trzebnicko-ostrzeszowsko-żarskiej. Wpływa to na brak ciągłych poziomów wodonośnych, co w okresie długoterminowym kwalifikuje obszar do jednych z najbardziej zagrożonych deficytem wód podziemnych.

Według Podziału Hydrogeologicznego Polski Miasto i Gmina Ostrzeszów znajdują się w Regionie Wielkopolskim (XIII), Podregionu Wielkopolsko-Śląskiego, Rejonu Obornik Śląskich – Trzebnicy – Ostrzeszowa, północno-zachodni fragment gminy należy do Rejonu Kotliny Odolanowskiej.

Obszar cechuje się występowaniem poziomów wodonośnych w utworach czwartorzędu i trzeciorzęd. Wody gruntowe swym charakterem i głębokością występowania, odzwierciedlają cechy konfiguracyjne terenu oraz jego budowę geologiczną.

Duże połacie gminy to obszary pozadolinowe o nieciągłym zwierciadle wody, leżące na wysoczyźnie - w środkowej części terenu, woda gruntowa występuje tu w podglinowych utworach piaszczysto-żwirowych, bądź śródglinowych soczewach piasków i żwirów, z reguły około 1.5-3m p.p.t. Strefami koncentracji wód powierzchniowych i podziemnych są doliny cieków wodnych. Na podstawie odwiertów można przypuszczać, iż poziom wód gruntowych w rejonie kształtuje się na poziomie 1-3m ppt. Zgodnie z Mapą Hydrograficzną Polski tereny gminy zostały zaliczone do obszarów słabo i średnio przepuszczalnych. Większa przepuszczalność gleb wykazywana jest dla niektórych dolin cieków.

Wody podziemne występują w kilku poziomach. Głównym zbiornikiem wód czwartorzędowych, objętym reżimem wysokiej ochrony (OWO) jest Pradolina Barycz – Głogów 303. Obejmuje ona prawie całą zachodnią część gminy, począwszy od Ostrzeszowa. Znaczenie użytkowe posiada druga warstwa wodonośna, którą obejmuje rejon Bledzianów – Szklarka Myślniewska – Olszyna. Warstwy wodonośne istnieją na poziomie 9-55 metrów i występują pod ciśnieniem. Na pozostałych obszarach zwierciadło wody ma charakter swobodny.

Gminę obejmuje obszar jednolitych części wód podziemnych: 77 – część środkowa gminy, 76 – część wschodnia, 74 – część zachodnia.

Punkt pomiarowy monitoringu jakości wód w gminie znajduje się w Szklarce Myślniewskiej (JCWPd 76). Badania przeprowadzone w latach 2004-2006 zaliczyły je do III-IV klasy czystości - wód wysokiej jakości. Badania prowadzone przez PIG w 2012r. objęły odwierty poza terenem Miasta i Gminy Ostrzeszów w m. Rybin Gmina Kobyla Góra (JCWPd 74 – klasa V - wody złej jakości) oraz Grabów nad Prosną (JCWPd 77 – klasa IV - wody niezadowolającej jakości). W 2013r. monitoring punktu w m. Rybin Gmina Kobyla Góra (JCWPd 74 – klasa III - wody złej jakości). Wskaźnikami decydującymi o klasie wody był: amoniak, mangan, żelazo, ogólny węgiel organiczny, cynk.

Niska jakość wód w wybranych punktach na terenie badań wynikać może z budowy geologicznej, braku izolującej pokrywy w stropie warstw wodonośnych, występowania torfu w dolinach rzek. Przyczyny mogą być także antropogeniczne głównie przez infiltrację wód deszczowych wraz z którymi przedostają się do wód gruntowych nawozy, środki ochrony roślin oraz zanieczyszczenia pochodzące z nieszczelnych zbiorników bezodpływowych (szamb).

Wody pochodzące z ujęć gminnych przed wprowadzeniem do wodociągów podlegają ciągłej kontroli i spełniają odpowiednie normy.

Częstotliwości prowadzonych badań wody:

- badanie wody surowej - przeprowadzane są raz w roku,

– badanie wody z sieci wodociągowej przeprowadzane są zgodnie z harmonogramem pobierania próbek uzgodnionym z PPIS w Ostrzeszowie:

Monitoring przeglądowy: maj – 2 próby, październik – 2 próby

Monitoring kontrolny: luty- 4 próby

marzec - 3 próby

maj - 4 próby

czerwiec - 4 próby

grudzień - 2 próby

5.2 Charakterystyka wód powierzchniowych.

5.2.1 Sieć rzeczna.

Główne ciekі gminy stanowią rzeki:

- Złotnica, całkowita długość wynosi 36 km (w gminie ok. 10 km) – dopływ rzeki Barycz,
- Strzegowa / Dąbrówka (Rów Bledzianowski), całkowita długość wynosi 31 km (w gminie ok. 12 km) – dopływ rzeki Barycz.

Cieki podstawowe zlewni Baryczy to:

- Jednolite części wód Złotnica:
 - Dopływ spod Lubelszczyka,
 - Złotnica,
 - Dopływ spod Rojowa,
 - Dopływ spod Kuźnik,
 - Dopływ z Szklarki Myślniewskiej.
- Jednolite części wód Dąbrówka :
 - Strzegowa,
 - Dąbrówka,
 - Dopływ spod Potaśni,
 - Dopływ z Rejmanki,
 - Dopływ spod Siedlikowa.

Cieki podstawowe zlewni Prośny to:

- Jednolite części wód Młynówka :
 - Dopływ z Bukownicy,
 - Młynówka.
- Jednolite części wód Zaleski Rów:
 - Dopływ z Młyna Kozak,
 - Dopływ spod Rogaszyc,
 - Zaleski Rów.
- Jednolite części wód Niesób do Dopływu z Krążkowych:
 - Czermiński Potok
 - Dopływ z Taboru Wielkiego
 - Niesób
 - Struga Parzynowska
- Babia Rzeka:
 - Babia Rzeka

Wszystkie jednolite części wód mają statut ciekі naturalnego i wymagają osiągnięcia celu środowiskowego do co najmniej dobrego stanu ekologicznego oraz zapobiegania pogarszania stanu wód podziemnych.

5.2.2 Zbiorniki wodne.

Na terenie gminy brak większych zbiorników wodnych. Licznie występują stawy (np. okolice miejscowości Bledzianów, Rojów i Rogaszyce). Lokalnie zdarzają się zbiorniki po wydobywaniu łączy, gliny np. okolice miejscowości Kuźniki i Rogaszyce.

Zgodnie z planami zagospodarowania Województwa Wielkopolskiego 2010 obszar gminy został zakwalifikowany do terenów o średnich i najmniejszych potrzebach małej retencji. W planach ujęta jest budowa zbiornika na rzece Złotnica w m. Olszyna.

Na terenie gminy planuje się także budowę drugiego zbiornika w okolicach miejscowości Szklarka Myślniewska. (Opracowanie Ekofizjograficzne Podstawowe Miasta i Gminy Ostrzeszów)

5.2.3. Obszary szczególnie narażone na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącego ze źródeł rolniczych – OSN.

Na terenie gminy nie występują tereny OSN.

Zasięg OSN na lata 2012-2016 został wyznaczony na podstawie art. 47 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu oraz Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Wrocławiu.

5.2.4. Zagrożenia wód powierzchniowych.

Zły stan wód wynika z niedostatecznego oczyszczania wód zwłaszcza z terenów rolniczych oraz intensywny nie zawsze uporządkowany rozwój budownictwa mieszkaniowego i rekreacyjnego.

W mniejszych ciekach przepływających przez teren gminy, z racji ich niewielkich zlewni mają miejsce stosunkowo niskie przepływy wód, które nie powodują większego zagrożenia powodziowego. Mogące się zdarzyć w dolinach tych cieków zalewy będą miały niewielkie rozmiary.

Ścieki pochodzące z kanalizacji gminnej przed wprowadzeniem do odbiorników podlegają odpowiedniej kontroli i spełniają założone przepisami prawa normy.

Częstotliwość prowadzonych badań ścieków:

- ścieki oczyszczone odprowadzane bezpośrednio do odbiornika – 1 raz w miesiącu,
- ścieki pobierane przy wylocie z reaktora biologicznego przed stawem stabilizacyjnym – 1 raz w miesiącu,
- ścieki surowe pobierane na wlocie do oczyszczalni – 1 raz w miesiącu,
- osad ściekowy w reaktorze biologicznym – 2 raz w miesiącu,
- osad ściekowy po prasie – 1 raz w miesiącu.

5.3. Charakterystyka gleb.

Duży procent stanowią gleby o niekorzystnej przydatności rolnej kompleksu glebowego żytanego bardzo słabego i słabego (łącznie 71% powierzchni gruntów) i o dość znacznym zakwaszeniu. Wpływają one na zakwalifikowanie gminy do obszaru o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW).

Udział poszczególnych typów gleb:

- bez wykształconego profilu (głównie tereny leśne i zurbanizowane) – 37.29%,
- gleby murszowe i torfowe – 27,7%
- gleby brunatne – 26,16%,
- gleby bielcowe – 7,78%
- czarne ziemie, mady – 1%

Tab. 5.3.1. Użytkowanie gruntów (spis rolny 2010).

Użytki	Jednostka	Powierzchnia
grunty ogółem	ha	9991,13
użytki rolne ogółem	ha	8199,02
użytki rolne w dobrej kulturze	ha	8032,56
pod zasiewami	ha	5780,71
grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	ha	298,37
uprawy trwałe	ha	25,99
sady ogółem	ha	21,40
ogrody przydomowe	ha	15,05
łąki trwałe	ha	1791,19
pastwiska trwałe	ha	121,25
pozostałe użytki rolne	ha	166,47
las i grunty leśne	ha	790,29
pozostałe grunty	ha	1001,82

Tab. 5.3.2. Struktura zasiewów (spis rolny 2010).

Rodzaj	Jednostka	Powierzchnia
ogółem	ha	5780,71
zboża razem	ha	5309,18
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	ha	4747,89
pszenica ozima	ha	203,72
pszenica jara	ha	58,21
żyto	ha	1295,20
jęczmień ozimy	ha	190,60
jęczmień jary	ha	198,14
owies	ha	181,35
pszenżyto ozime	ha	819,30
pszenżyto jare	ha	110,74
mieszanki zbożowe ozime	ha	426,47
mieszanki zbożowe jare	ha	1264,16
kukurydza na ziarno	ha	492,32
ziemniaki	ha	59,03
uprawy przemysłowe	ha	29,87

Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest w systemie monitoringu krajowego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) w Puławach. Badania te wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich. Ostatnie badania gleb prowadzone były w roku 2010. Na terenie gminy nie wyznaczono punktów pomiarowych, wszystkie badania przeprowadzono na terenach sąsiadujących i zakwalifikowano je jako niezanieczyszczone wg obowiązujących kryteriów prawnych.

Szczegółowy opis i rozmieszczenie gleb zostało przedstawione w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Ostrzeszów z 2011r. oraz w Opracowaniu Ekofizjograficznym Podstawowym Miasta i Gminy Ostrzeszów z 2010r.

W okresie wiosennych roztopów i jesienią część łąk, a nawet gruntów ornych bywa podtapiana lub okresowo zalana wodami rowów i rzek. W warunkach powodziowych zalewane są częściowo dna doliny rzek Złotnica i Strzegowa / Dąbrówka (Rów Bledzianowski).

Czynnikiem wpływającym na degradację ziemi jest także intensywne użytkowanie rolnicze. Na terenie gminy w strukturze użytkowania dominują przede wszystkim gleby słabe, a w miejscach o niewielkiej ilości pasów zadrzewień śródpolnych podatne są na szybkie przesuszanie i

wywiewanie części pylistej, która zwiera najbardziej wartościowe składniki do użytkowania rolnego. Przy dłuższych posuchach i silnych wiatrach unoszony pył zasypuje miejscowo całe rowy przydrożne.

Gleby na terenie gminy często cechują się nadmiernym zakwaszeniem klasyfikującym je do wapnowania.

5.4. Charakterystyka elementów przyrody ożywionej.

5.4.1. Cenne obszary przyrody.

Obszary chronione ustanowione na mocy ustawy o ochronie przyrody, obejmują całą gminę w formie obszaru chronionego krajobrazu Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska (część wielkopolska).

Najbliższe obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody:

Rezerwaty:

- Jodły Ostrzeszowskie – za wschodnią granicą gminy,
- Piecyska – za wschodnią granicą gminy,
- Wydymacz – ok. 3km za północno-zachodnią granicą gminy.

Park Krajobrazowy:

- Park Krajobrazowy Dolina Baryczy – rozpoczyna się ok. 3km za północno-zachodnią granicą gminy.

Natura 2000 Obszary specjalnej ochrony:

- Dolina Baryczy PLB020001 - rozpoczyna się ok. 3km za północno-zachodnią granicą gminy.

Natura 2000 Specjalne obszary ochrony:

- Jodły Ostrzeszowskie PLH300059 - za wschodnią granicą gminy,
- Ostoja nad Baryczą PLH020041 - rozpoczyna się ok. 3km za północno-zachodnią granicą gminy.

Obszary chronionego krajobrazu:

- Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska – obejmujące cały obszar gminy,
- Dolina Rzeki Prosny - rozpoczyna się ok. 6km za wschodnią granicą gminy.

Ze względu na przebieg działu wodnego i występowaniu wielu źródeł, stan ochrony środowiska ma bezpośredni wpływ na obszary zasilane wodami z terenu Miasta i Gminy Ostrzeszów w kierunku rz. Baryczy i Prosny.

Za cenniejsze obszary przyrodnicze należałoby uznać także wszystkie tereny źródeł występujących na terenie gminy. Powinny być one ujęte jako obszary wymagające szczególnej ochrony w trakcie realizacji inwestycji jak i przy tworzeniu planów zagospodarowania przestrzennego.

Innymi ciekawymi przyrodniczo obszarami są stawy, które licznie występują na terenie całej gminy. Ich różny stan zagospodarowania (od wysokiej kultury rybackiej po zarastające oczka wodne) powoduje, iż stanowią one bardzo urozmaicone siedlisko przyrodnicze dla różnych gatunków związanych z wodami i terenami podmokłymi.

Za wymagające specjalnego podejścia do zagospodarowania należy uznać obszary przyległe (zwłaszcza doliny) wszystkich cieków wodnych. Trzeba pamiętać, że cieki podstawowe (obecnie najczęściej w formie przekopanych i umocnionych rowów) tworzone były na miejscu naturalnie występujących w tych miejscach przepływu wód. Powoduje to zmiany całego obszaru zarówno pod względem glebowym jak i wykorzystania go jako miejsca bytowania czy wędrówek różnych zwierząt i roślin.

5.4.2. Wykaz istniejących pomników przyrody.

W gminie zewidencjonowano 12 pomników przyrody w formie pojedynczych drzew.

Tab. 5.4.2.1. Pomniki przyrody w Mieście i Gminie Ostrzeszów.

L.p.	Gatunek / nazwa	Wymiary / wiek	Lokalizacja
1.	Buk zwyczajny <i>Fagus silvatica</i>	Obwód pierśnicy 390 cm, wys. 21 m, wiek 200 lat	Nadleśnictwo Przedborów, Leśnictwo Marydoły, oddz. 52c, miejscowość Marydoły, nr ew. działki 290
2.	Dąb szypułkowy <i>Quereus robur</i>	Obwód pierśnicy 480 cm, wys. 22 m,	Nadleśnictwo Przedborów, Leśnictwo Marydoły, oddz. 52d, miejscowość Marydoły, nr ew. działki 296
3.	Dąb szypułkowy <i>Quereus robur</i>	Obwód pierśnicy 485 cm, wys. 16 m, wiek 350 lat	Nadleśnictwo Przedborów, Leśnictwo Aniołki, oddz. 129, Kuźniki, nr ew. działki 295/2
4.	Dąb szypułkowy <i>Quereus robur</i>	Obwód pierśnicy 595 cm, wys. 25 m,	Bledzianów nr ew. działki 360
5.	Dąb szypułkowy <i>Quereus robur</i>	Obwód pierśnicy 560 cm, wys. 25 m	Jesiona, nr ew. działki 58
6.	Cis pospolity <i>Taxus baccata</i>	Obwód pierśnicy 86 cm, wys. 14 m	Ostrzeszów, nr ew. działki 2300/4
7.	Lipa Michalina Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	Obwód pierśnicy 335 cm, wys. 25 m	Szklarka Przygodzicka, nr ew. działki 636/4
8.	Lipa Amelia Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	Obwód pierśnicy 460 cm, wys. 25 m	Szklarka Przygodzicka, nr ew. działki 451
9.	Lipa Marusia Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	Obwód pierśnicy 380 cm	Nadleśnictwo Przedborów, Leśnictwo Aniołki, oddz. 120g, Kuźniki, nr ew. działki 301
10.	Dąb Wincenty Dąb szypułkowy <i>Quereus robur</i>	Obwód pierśnicy 470 cm	Nadleśnictwo Przedborów, Leśnictwo Aniołki, oddz. 118b, Kuźniki, nr ew. działki 299
11.	Dąb Izidor Dąb szypułkowy <i>Quereus robur</i>	Obwód pierśnicy 450 cm	Nadleśnictwo Przedborów, Leśnictwo Aniołki, oddz. 120c, Kuźniki, nr ew. działki 301
12.	Wiąz Marian Wiąz szypułkowy <i>Ulmus leavis</i>	Obwód pierśnicy 270 cm	Nadleśnictwo Przedborów, Leśnictwo Aniołki, oddz. 118b, Kuźniki, nr ew. działki 301

5.4.3. Zieleń urządzona i zadrzewienie śródpolne.

Ze względu na wiele obszarów krajobrazowych i widokowych w gminie ważną rolę spełnia roślinność nieleśna, czyli zieleń śródpolna i zieleń parkowa. Zadrzewienia śródpolne, szczególnie o charakterze pasowym spełniają na obszarach użytkowanych rolniczo funkcję zabezpieczającą przed procesami erozyjnymi oraz regulującym gospodarkę wodną czy utrzymanie stoków przed osuwaniem.

Ważnym elementem zieleni urządzonej na terenie gminy są parki zarówno zabytkowe jak i wiejskie czy miejskie. Poza funkcjami krajobrazowymi i relaksacyjnymi pełnią funkcję filtrów, znacznie poprawiając stan powietrza w otoczeniu.

5.4.4. Lasy.

Według Klasyfikacji Geobotanicznej Matuszkiewicza (2008) lasy Miasta i Gminy Ostrzeszów, zaliczane są do następujących regionów:

Prowincja - Środkowoeuropejska

Podprowincja - Środkowoeuropejska Właściwa

Dział - Brandenbursko-Wielkopolski

Kraina - Południowowielkopolsko-Łużycka

Podkraina - Południowowielkopolska

Określi - Doliny Baryczy, Wzgórz Ostrzeszowskich, Doliny Górnej Prosnicy.

Dominującym typem siedlisk są bory mieszane i bory świeże stanowiące około 65% lasów gminy, porastają one siedliska o niskiej wilgotności i mało żyzne. Na bogatszych fragmentach występuje las świeży i las mieszany świeży około 25% powierzchni. W obniżeniach i dolinach rzek spotykane są lasy wilgotne i olsy.

Podział jest równoznaczny z stanem gleb. Bogatsze lasy występują w części północno zachodniej, a uboższe w części środkowej i wschodniej.

Powierzchnie leśne w 2014r. obejmowały 7383,11ha co stanowiło 39,3 % pow. gminy (GUS). Jest to wartość znacznie większa od średniej dla Województwa Wielkopolskiego (25,7%) i kraju (29,3%).

Zdecydowaną przewagę mają lasy państwowe stanowiące ok. 83 % wszystkich powierzchni leśnych, lasy prywatne stanowią 16% powierzchni leśnych.

Zarządzanie lasami w gminie podzielone jest pomiędzy trzy Nadleśnictwa. Największy środkowy rejon obejmuje Nadleśnictwo Przedborów, część północna Nadleśnictwo Antonin, a część południową Nadleśnictwo Syców.

Na terenie gminy występuje kilka kompleksów leśnych o nadanym przez ministra środowiska statusie ochronnym. Zlokalizowane są one w części północno-wschodniej gminy; Korpysach, Kuźnikach, Marydole, Pustkowie, Rogaszycach, Rojowie, Szklarce Myślniewskiej, Zajączkach. Kompleksy na terenie Miasta obejmują łącznie 107,49 ha. Na obszarze wiejskim lasy zaklasyfikowano do wodochronnych i obejmują łącznie 250,8 ha. Dla wszystkich lasów ochronnych wnioskowano o ograniczenie wycinki oraz utrzymanie ich w dobrym stanie sanitarnym i zdrowotnym.

5.4.5. Charakterystyka ogólna świata zwierząt.

Ze względu na zróżnicowanie siedlisk świat zwierzęcy jest bardzo bogaty z charakterystycznymi przedstawicielami równinnych obszarów kraju i Wielkopolski. Występują następujące gatunki zwierzyny grubej: sarny, jelenie, daniel, łosie, dziki. Zwierzyna drobna reprezentowana jest m.in. przez lisy, jenoty, zające, borsuki, wydry, kuny, piżmaki, bobry.

Ptaki stanowią przekrój gatunków związanych z otwartymi polami, terenami leśnymi i bytującymi na niedużych zbiornikach wodnych o różnym stopniu eutrofizacji. Na podstawie opracowania z 2001r. (Mielcarek i in. 2001) na terenie gminy stwierdzono występowanie co najmniej 90 gatunków ptaków. Jednocześnie ustalono niski status występowania gatunków rzadkich.

Z gadów występuje jaszczurka zwinka, zaskroniec, padalec. Sporadycznie pojawiają się doniesienia o widywaniu żmii zygzakowatej.

Z płazów w wilgotnych miejscach najczęściej jest spotykana ropucha szara, ropucha zielona, żaba trawna, żaba moczarowa, traszka zwyczajna, kumak nizinny.

Owady związane są z gospodarką rolną i leśną. Z rzadszych gatunków widywane są: kałużnica, kwietnica okazała, czerwieniec, paż żeglarz, trzmiel ziemny i kamienny.

Gospodarkę łowiecką na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów prowadzi:

- koło łowieckie nr 18 Sokół Antonin - obwód Antonin nr 461 (na liście województwa kaliskiego nr 60)

- koło łowieckie nr 499 Sokół Wrocław - obwód Chojnik nr 465 (na liście województwa kaliskiego nr 64)
- koło łowieckie Szarik Międzybórz - obwód Bledzianów nr 487 (na liście województwa kaliskiego nr 65)
- koło łowieckie nr 41 knieja Ostrzeszów - obwód Zajączki-Marydół nr 488 (na liście województwa kaliskiego nr 66)
- koło łowieckie nr 313 Sokół Warszawa - obwód Dąbrowa nr 494 (na liście województwa kaliskiego nr 74)
- koło łowieckie nr 9 Dzik Ostrów Wlkp. - obwód Powidz nr 495 (na liście województwa kaliskiego nr 76)
- koło łowieckie nr 38 Hubert Bralin - obwód Parzynów Osiny Nr 498 (na liście województwa kaliskiego nr 75)
- koło łowieckie nr 38 Hubert Bralin - obwód Rogaszyce nr 501 (na liście województwa kaliskiego nr 85)

5.4.6. Ochrona zwierząt bezdomnych.

W ramach opieki nad zwierzętami bezdomnymi gmina obsługiwana jest przez Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt w miejscowości Niedźwiedź 77, Gm. Ostrzeszów. Zgodnie z uchwałą XLI/257/2014 Rady Miejskiej Ostrzeszów z 27 lutego 2014r. zostaje wprowadzony „Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów”.

Główne zadania programu to:

- 1) Zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom w tym ich odławianie.
- 2) Sprawowanie opieki nad kotami wolno żyjącymi, w tym ich dokarmianie.
- 3) Ograniczanie populacji bezdomnych zwierząt poprzez sterylizację i kastrację zwierząt domowych oraz usypianie ślepych miotów, w szczególności psów i kotów.
- 4) Poszukiwanie nowych właścicieli dla bezdomnych zwierząt.
- 5) Zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom.
- 6) Wyznaczanie gospodarstwa do opieki nad zwierzętami gospodarskimi.
- 7) Prowadzenie edukacji nad humanitarnym traktowaniem zwierząt.

5.4.7. Zagrożenia terenów przyrodniczych.

Gmina nie posiada zintegrowanego planu ochrony cennych fragmentów przyrodniczych, roślinności (np. parkowej, pomników przyrody) i siedlisk. Wszystkie prace wykonuje się w ramach dostępnych środków i zaistniałych potrzeb. Najczęściej dotyczą one prac pielęgnacyjnych (przycięcia gałęzi), prac porządkowych, stosowania oprysków lub szczepień przeciw szkodnikom (np. brudnicy nieparki, szrotówka kasztanowcowiaczka).

Tak jak i na terenie całego województwa w gminie obserwuje się nasilenie cięć (usuwania) wysokiej roślinności przydrożnej (drzew i krzewów). Prace takie najczęściej prowadzi się przy okazji wykonywania inwestycji sieciowych, modernizacji czy remontów istniejących dróg. W gminie brak procedur wykonywania nasadzeń zastępczych po usunięciu drzew. W wielu przypadkach przebudowa dróg dotyczy poszerzenia pasa jezdni. Po jego wykonaniu nie ma już możliwości wykonania w obrębie działki drogowej nasadzeń roślinności wysokiej.

Dla zwierzyny grubej największym zagrożeniem egzystencji jest przebieg ciągów komunikacyjnych przez ekosystemy oraz kłusownictwo.

Natomiast dla gadów, płazów oraz ptaków zagrożeniem jest intensyfikacja produkcji rolnej, zanieczyszczenie wód powierzchniowych oraz zmienność i niedobory stanu wód.

Na omawianym obszarze największe możliwości ochrony drobnych gatunków daje wykorzystanie nieużytków, pasów przydrożnych, przy ciekach do budowy remiz z roślinnością zapewniającą schronienie i bazę pokarmową dla drobnej zwierzyny.

W gminie jak i w województwie obserwuje się narastanie szkód powodowanych przez bobry. Zwierzęta te po okresie zagrożenia, silnie odbudowały swoją populację w naszym kraju, wychodząc z dużych kompleksów wód na małe cieki i zbiorniki.

5.5. Stan powietrza.

Miasto i Gmina Ostrzeszów ma przede wszystkim charakter rolniczy. Strefę miejską Ostrzeszowa można zaliczyć do kategorii małych miast (wg GUS do 20 tys. mieszkańców). Stąd głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego są zanieczyszczenia komunikacyjne – liniowe oraz pochodzące ze źródeł niskiej emisji (przydomowe), a w mniejszym stopniu przemysłowe.

Do największych emitorów przemysłowych należą EMA – ELFA sp. z o.o., TECHMA - KOSTRUKCJE S.A., POLLENA – Ostrzeszów S.A., DROP S.A., ZEC Sp. z o.o. w Ostrzeszowie, kotłownia osiedlowa przy ul. Przemysłowej.

Zgodnie z obowiązującymi programami ochrony powietrza Miasto i Gminę Ostrzeszów zaliczono do strefy wielkopolskiej.

Według badań WIOŚ (2012r. i 2013r.) gminę pod kątem ochrony zdrowia zaklasyfikowano do:

- klasy A, tj. takiej, w której poziom stężeń substancji zanieczyszczających nie przekracza dopuszczalnych wartości dla: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, pyłu PM_{2,5} oraz metali oznaczanych w pyłe PM₁₀,
- do klasy C - ze względu na przekroczenia wskaźników: ozonu, pyłu PM₁₀ i benzo(a)pirenu oznaczanego w pyłe PM₁₀.

W przypadku pyłu PM₁₀ podkreślić należy, że odnotowywane są tylko przekroczenia 7 dopuszczalnego poziomu dla 24-godzin. Nie odnotowano przekroczeń stężenia średniego dla roku.

Przekroczenia dla ozonu dotyczą wartości normatywnej (120 µg/m³) wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego, określono na rok 2020.

W roku 2014 (WIOŚ 2015):

do klasy A – dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, ozonu, pyłu PM_{2,5} oraz metali oznaczanych w pyłe PM₁₀.

do klasy C – dla pyłu PM₁₀ i benzo(a)pirenu oznaczanego w pyłe PM₁₀. W przypadku pyłu PM₁₀ podkreślić należy, że generalnie odnotowywane są przekroczenia dopuszczalnego poziomu dla 24-godzin.

Ponadto stwierdzono przekroczenie wartości normatywnej ozonu (120 µg/m³) wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego określono na rok 2020.

Pod względem ochrony roślin gminę w 2012r. zaliczono do:

- klasy A, tj. takiej, w której poziom stężeń substancji zanieczyszczających nie przekracza dopuszczalnych wartości dla dwutlenku siarki, tlenków azotu, ozonu (w 2013r.)
- klasy C – ozonu - w 2012r.

Stwierdzono przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla wartości normatywnej ozonu (6000 µg/m³×h), określono do osiągnięcia na rok 2020.

W 2013r. ze względu na poziom dwutlenku siarki, tlenków azotu, ozonu zaliczono do klasy A. Podobnie jak w poprzednim roku stwierdzono przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla wartości normatywnej ozonu (6000 µg/m³×h), określono do osiągnięcia na rok 2020.

Wartości SO₂, NO_x i O₃ otrzymane w roku 2014 (WIOŚ 2015) w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych i poziomu docelowego pozwoliły na zaklasyfikowanie powiatu, będącego składową strefy wielkopolskiej do klasy A. Ponadto stwierdzono przekroczenie wartości normatywnej ozonu (6000 µg/m³×h) wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego określono na rok 2020.

Według średnich wartości analiz wykonanych na potrzeby monitoringu powietrza w miejscowości Szklarka Myślniewska w roku 2012, średnia dla roku wartość dwutlenku siarki wyniosła 4,3 µg/m³, a dwutlenku azotu – 10,0 µg/m³, a w 2013r. dwutlenku siarki wyniosła 2,9 µg/m³, a dwutlenku azotu – 9,6 µg/m³. Jest to narastająca poprawa w stosunku do wyników z 2010r., które kształtowały się na poziomie dla siarki 6,6 µg/m³, a dwutlenku azotu – 10,1 µg/m³. Z badań przeprowadzonych w roku 2014 wynika, że uzyskana wartość średnia dla roku dla dwutlenku siarki wyniosła 3,6 µg/m³, a dwutlenku azotu – 9,0 µg/m³.

5.6. Hałas.

Na obszarze Miasta i Gminy Ostrzeszów podstawowe i największe zagrożenie hałasem występuje ze strony komunikacji, głównie wzdłuż największych szlaków dróg krajowych nr 11 i 25 oraz wojewódzkich nr 444 i 449. Największe natężenie ruchu występuje na trasie nr 11 przecinającej gminę na pół w kierunku północ - południe. Jest to droga główna ruchu przyspieszonego (GP), posiadająca jedną jezdnię z utwardzonym poboczem, natężenie ruchu po uwzględnieniu skrzyżowań, znajduje się na granicy przepustowości, a około 25% ruchu przypada na pojazdy ciężarowe. W przyszłości odciążenie ma nastąpić przez planowaną drogę ekspresową S11, omijającą m. Ostrzeszów od południowej strony.

Droga nr 25 i drogi wojewódzkie zaliczane są do klasy dróg głównych (G)

Przez gminę przebiega linia kolejowa 272 Kluczbork – Poznań Główny. Jest to linia o znaczeniu krajowym obsługująca ruch pasażerski i towarowy. Z magistralą tą łączy się linia kolejowa Ostrzeszów – Grabów – Namysłaki 383. Obecnie jest ona nieużytkowana, wykorzystywana tylko okazjonalnie głównie dla celów rekreacyjnych.

Oddziaływanie akustyczne linii kolejowej nie stanowi poważnego zagrożenia, przede wszystkim ze względu na przebieg trasy głównie poza terenami zwartej zabudowy.

W północno-zachodniej części gminy planowany jest przebieg linii kolejowej dużej prędkości (KDP) Berlin - Poznań/Wrocław – Łódź – Warszawa, tzw. „Y”. Obecnie na etapie rozstrzygnięć wojewódzkich i ustalania dla niej korytarzy przejść.

Na terenie gminy brak większych zakładów związanych z emisją hałasu. Hałas przemysłowy występuje lokalnie, nie mając istotnego znaczenia. Istniejące zakłady nie przekraczają ustawowych norm na granicach działek.

Tab. 5.6.1. Obciążenie ruchem dróg krajowych i wojewódzkich (pomiar z 2010r.).

Droga nr	Odcinek	Obciążenie ogółem	Pojazdów ciężkich
11	Ostrzeszów obwodnica	10178	4058
11	Ostrzeszów - Kępno	11587	4028
11	Antonin Ostrzeszów	11279	4112
444	SK. D Nr-25-Ostrzeszów	1956	307
449	Ostrzeszów - Syców	5650	852
449	Ostrzeszów Miasto	6882	682
339	Ostrzeszów – Grabów Nad Prosną	4862	796

Zgodnie z obowiązującymi przepisami dla drogi krajowej nr 11 (obszarów położonych w otoczeniu odcinków dróg o ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie) wykonano w 2012r. mapy akustyczne. Ze względu na zmianę przepisów dotyczących dopuszczalnych wartości poziomu hałasu w środowisku z 1 października 2012 roku, opracowane mapy oddziaływań akustycznych wymagają aktualizacji.

Oddziaływanie planowanej trasy ekspresowej S11 zostało przedstawione w planach zagospodarowania województwa wielkopolskiego z 2010r.

Nie przewiduje się większego oddziaływania z przemysłu oraz transportu kolejowego.

Planowana linia kolejowa o dużej prędkości Berlin - Poznań/Wrocław/ – Łódź – Warszawa, tzw. „Y”. Obecnie jest na etapie ustalania dla niej korytarzy przejść i opisana została w planach zagospodarowania województwa wielkopolskiego z 2010r.

Monitoring. W roku 2014 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu prowadził pomiary poziomów hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu ostrzeszowskiego w miejscowości Mikstat przy ul. Grabowskiej 13 w 1 punkcie pomiarowym (Gmina Mikstat punkt oddalony ok. 4km w kierunku północnym od granic Gminy Ostrzeszów). Źródłem hałasu były pojazdy poruszające się wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 447 (droga nie przechodzi przez teren Gminy Ostrzeszów).

Obliczone przybliżone wartości wskaźników długookresowych wynoszą:

- poziom dzienne-wieczorno-nocny: LDWN = 61,7 dB,
- długotrwały poziom hałasu w porze nocy: LN = 52,8 dB.

5.7. Promieniowanie elektromagnetyczne.

Źródłem tego promieniowania są stacje radiowe, telewizyjne, telefonii komórkowej, medyczne urządzenia diagnostyczne i terapeutyczne, urządzenia przemysłowe, gospodarstwa domowego oraz systemy przesyłowe energii elektrycznej. Z punktu widzenia ochrony środowiska na terenie gminy istotne znaczenie mają następujące obiekty:

- linie i stacje elektroenergetyczne o napięciu znamionowym równym 110kV lub wyższym; linia energetyczna 110kV relacji Kępno – Ostrzeszów – Ostrów Wielkopolski, oddziaływanie tej linii nie przekracza strefy ochronnej wynoszącej 12m w każdą stronę od osi linii,
- obiekty radionadawcze, w tym stacje nadawcze radiowe i telewizyjne,
- urządzenia radiokomunikacyjne, w tym stacje bazowe telefonii komórkowej, których sieć rozwinęła się znacznie w ciągu ostatnich lat,
- urządzenia radiolokacyjne.

Badania prowadzone przez WIOŚ w 2012r. i 2013r. w Ostrzeszowie przy Placu Borek 10 wykazały brak przekroczeń dopuszczalnych norm tj. 7 V/m.

Na terenie powiatu ostrzeszowskiego w roku 2014 pomiary poziomów PEM prowadzono w jednym punkcie – w miejscowości Ignaców 12 (Gm. Kobyła Góra), wytypowanym do badań w kategorii *teren wiejskie*.

Zmierzony poziom składowej elektrycznej pola wyniósł 0,08 V/m, zatem nie występowało przekroczenie poziomu dopuszczalnego wynoszącego 7 V/m.

Ciągły wzrost postępu technicznego, rosnący zakres zastosowań energii elektromagnetycznej, wprowadzenie nowych urządzeń do eksploatacji powoduje, iż w ciągu ostatnich lat znacznie wzrosła liczba urządzeń emitujących elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące – powodując tym samym wzrost „zanieczyszczeń elektromagnetycznych”.

Głównie dotyczy to stacji bazowych telefonii komórkowej i linii energetycznych. Lokalizacja anten na znacznych wysokościach (30 - 40m npt.) oraz kierunkowa charakterystyka ich promieniowania powodują, że w miejscach dostępnych dla ludności pole elektromagnetyczne emitowane przez anteny nadawcze stacji bazowych jest wielokrotnie niższe niż dopuszczalne. Stacje bazowe nie stanowią, więc zagrożenia dla zdrowia mieszkańców.

Negatywną konsekwencją lokalizacji anten na dużych wysokościach, jest konieczność wznoszenia wysokich konstrukcji wsporczych, najczęściej w postaci wież kratowych, które są widocznym akcentem w krajobrazie. Istotne jest lokalizowanie tych obiektów poza miejscami objętymi szczególną ochroną oraz obszarami krajobrazowymi i widokowymi.

Pola elektromagnetyczne wokół linii o napięciu niższym niż 110kV traktowane są jako nieistotne z punktu widzenia wpływu na środowisko i zdrowie ludzi. Natomiast pola elektromagnetyczne o wartościach ponad dopuszczalne mogą występować wokół linii elektroenergetycznych wysokich napięć oraz w otoczeniu stacji elektroenergetycznych.

5.8. Złoże surowców naturalnych.

Na terenie gminy udokumentowano 12 złóż kopalin (piaski, żwiry, glin ceramiki budowlanej) z czego 4 objęte są zakładami górniczymi. Wszystkie złoże przeznaczone są do zagospodarowania odkrywkowego.

Na terenie gminy występują:

- kruszywa naturalne - stosowane w budownictwie i drogownictwie, w: Rogaszycach, Ostrej Górze, Olszynie i Rojowie,
 - piaski szklarskie - w okolicy Ostrzeszowa,
 - ility - w Ostrzeszowie i Rojowie,
 - torf - występują w obniżeniach dolin cieków, eksploatowany w rejonie Szklarki Przygodzkiej.
- Ogólnie obszar gminy jest mało zasobny w surowce naturalne.

5.9. Krajobraz.

Na obszarze środkowym zajęty przez pas Wzgórz Ostrzeszowskich i południowo-wschodnim dominuje krajobraz nizinny, fluwioglacjalny, równinny i falisty, z kilkoma wzniesieniami około 50 m ponad średni poziom terenu z typem krajobrazu peryglacjalnym, nizinnym i wzgórzowym.

W części północno-zachodniej dominują krajobrazy równinne, peryglacjalne, nizinne i faliste.

W dolinach cieków dominuje krajobraz dolin i obniżeń zalewowych den dolin akumulacyjnych.

Cały teren gminy obejmuje Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórz Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska. W związku z cennymi fragmentami krajobrazu i obszarem chronionych na terenie gminy zakazuje się między innymi:

- wznoszenia obiektów i instalowania urządzeń powodujących ujemne oddziaływanie na środowisko i krajobraz,
- wprowadzania zmian stosunków wodnych niekorzystnych dla środowiska,
- dokonywania prac ziemnych naruszających w sposób trwały rzeźbę terenu,
- niszczenia obszarów zabagnionych i zatorfionych,
- likwidowania zadrzewień i zakrzaczenia,
- rozwijania eksploatacji na skalę wielkoprzemysłową surowców mineralnych i wód,
- ograniczanie stosowania w budownictwie form architektonicznych harmonizujących z walorami krajobrazowymi okolic obszaru chronionego krajobrazu,
- prowadzenia niezbędnych linii energetycznych wysokiego napięcia poza obszarami leśnymi.

W gminie rozważa się wprowadzenie stref ochrony:

- widokowej w rejonie najwyższych fragmentów Wzgórz Ostrzeszowskich na wschód i południe od m. Ostrzeszów,
- krajobrazu w okolicach Malinowa i Stawu Źródelnia, m. Folwark i Stawu Bledzianów, w okolicach m. Jesionna i Szklarka Przygodzicka.

5.10. System gospodarowania odpadami komunalnymi.

Na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów powstaje rocznie blisko 7800Mg odpadów komunalnych (obszar miejski - 5427Mg, wiejski - 2363Mg). Z czego w 2014r. zbierane było około 55% (dane gminy). Jest to wartość niższa niż w całym województwie szacowana na 77% odpadów wytwarzanych. Po wprowadzeniu nowego systemu w lipcu 2013r. zbiórką odpadów komunalnych objęto blisko 100% mieszkańców. Zbieranie selektywne odpadów komunalnych prowadzone jest do pojemników na odpady komunalne zmieszane, szkło, odpady komunalne suche. Wielkość pojemników jest uzależniona od liczby obsługiwanych mieszkańców i rodzaju zabudowy (np. jednorodzinna czy wielorodzinna) oraz przez organizowanie okresowych,

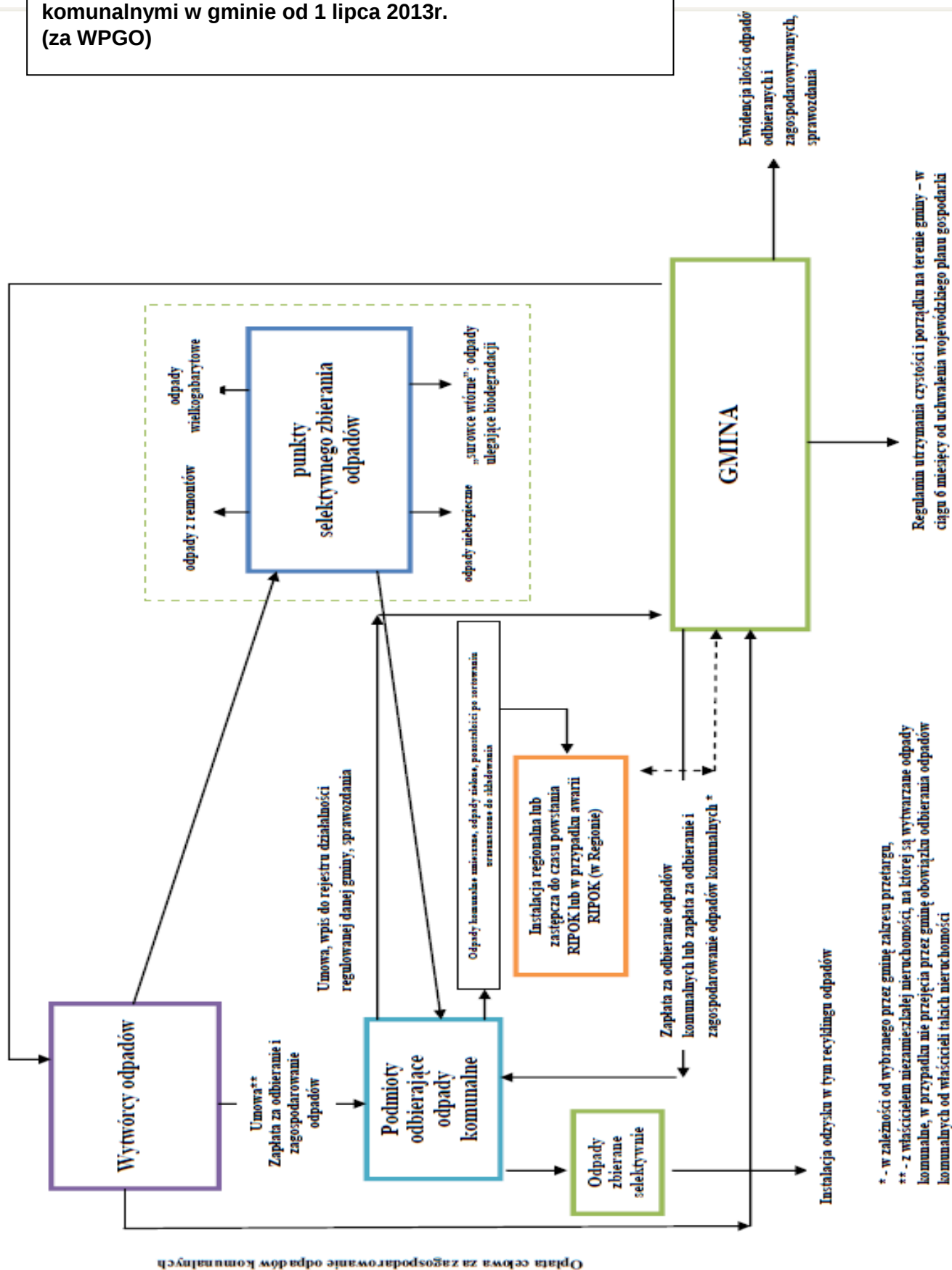
ruchomych punktów odbioru innych grup powstających w gospodarstwach domowych. Wszystkie przesortowane odpady komunalne można nieodpłatnie dostarczać do PSZOK w Ostrzeszowie przy ulicy Ceglarskiej 1a.

Tak zorganizowany system odbioru odpadów komunalnych i zróżnicowanie go cenowo zakłada jako skutek znaczny wzrost odpadów komunalnych zbieranych selektywnie.

Ze względu na brak regionalnego zakładu zagospodarowania odpadów jego funkcje jako instalacja zastępcza prowadzi składowisko w m. Ostrzeszów.

Gospodarka odpadami w gminie prowadzona jest w ramach funkcjonowania Związku Gmin Ziemi Ostrzeszowskiej z siedzibą w Ostrzeszowie.

Rys. 5.10. Uproszczony schemat gospodarowania odpadami komunalnymi w gminie od 1 lipca 2013r. (za WPGO)

Zgodnie z WPGO Miasto i Gmina Ostrzeszów została przypisana do regionu IX (RIPOK - Ostrów Wielkopolski).

Tab. 5.10. Zadania podjęte w związku z organizowaniem ponadgminnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

Rodzaj zadania	Sposób realizacji
Udział gminy w realizacji regionalnej instalacji zagospodarowania odpadów.	Przez Związek Gmin Ziemi Ostrzeszowskiej
Przyjmowanie do wpisu, do rejestru działalności regulowanej danej gminy podmiotów odbierających odpady komunalne	Burmistrz Miasta i Gminy Ostrzeszów prowadzi rejestr działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości
Zmiana uchwały w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, 6 miesięcy od dnia uchwalenia wojewódzkiego planu gospodarki odpadami.	Podjęto
Uchwała w sprawie metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz stawki opłaty.	Podjęto
Uchwała dotycząca terminu, częstotliwości i trybu uiszczenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi.	Podjęto
Uchwała dotycząca wzoru deklaracji o wysokości opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości.	Podjęto
Uchwała dotycząca terminów i miejsca składania deklaracji (terminu złożenia pierwszej deklaracji).	Podjęto
Uchwała w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną opłatę, w szczególności ilość odpadów komunalnych, częstotliwość i sposób świadczenia usług.	Podjęto
Uchwała w sprawie górnych stawek opłat, ponoszonych przez właścicieli nieruchomości, którzy pozbywają się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych oraz właścicieli nieruchomości, którzy są zobowiązani zawrzeć umowę na odbieranie odpadów komunalnych.	Podjęto
Przeprowadzenie przetargu w celu wyłonienia podmiotu odpowiedzialnego za odbieranie odpadów komunalnych, oraz zawarcie odpowiednich umów na odbiór odpadów komunalnych z terenu gminy.	Tak
Ewidencja sprawozdawczości ilości odbieranych i zagospodarowywanych odpadów komunalnych z terenu gminy.	Funkcjonuje
Uchwała w sprawie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne.	Podjęto
Uchwała w sprawie podziału gminy na sektory.	Nie podjęto
Uchwała w sprawie rodzaju dodatkowych usług świadczonych przez gminę w zakresie odbierania odpadów komunalnych oraz	Podjęto

wysokości cen za te usługi.	
Uchwała w sprawie innego sposobu udokumentowania wykonania obowiązków pozbywania się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych oraz odbierania odpadów komunalnych.	Nie podjęto

5.10.1. Wytwarzanie odpadów.

Na terenie gminy nie prowadzono badań ani analiz dotyczących ilości wytwarzanych odpadów komunalnych.

Tab. 5.10.1.1. Ilość wytworzonych odpadów komunalnych (dane szacunkowe na podstawie GUS, WPGO).

	2010r.	2011r.	2012r.	2013r.	2014r.
kg/rok/M – obszar miejski	354	359	364	369	374
kg/rok/M – obszar wiejski	240	244	246	250	253
Mg/rok – obszar miejski	5189	5250	5295	5356	5427
Mg/rok – obszar wiejski	2215	2273	2298	2340	2363
% zmieszanych	82,00	81,18	80,37	79,24	78,13

Dla niniejszego opracowania przyjęto wartości szacunkowe, zgodne z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2012-2017 (WPGO). Zgodnie z danymi WPGO w Wielkopolsce powstawało 315 kg/M/rok (dane przyjęte za GUS 2010). Jest to wartość średnia, która kształtuje się od 397 kg/M/rok w miastach powyżej 50 tys. mieszkańców, przez 354 kg/M/rok w miastach do 50 tys. mieszkańców, do 240 kg/M/rok dla obszarów wiejskich. W dalszych analizach osobno potraktowano Miasto Ostrzeszów (zamieszkałe przez ponad 60% mieszkańców gminy) i obszar wiejski gminy. Założono, że zgodnie z Krajowym Planem Gospodarki Odpadami 2014 (KPGO) wartości te będą rosły na średnim poziomie o 1,4% na rok. Podobne założenia zostały przyjęte w WPGO.

Tab. 5.10.1.2. Grupy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie miejskim Ostrzeszów w latach 2010-2014 (dane szacunkowe na podstawie WPGO).

Mg/rok	2010	2011	2012	2013	2014
Papier kg/M	34,00	34,34	35,7	36,50	37,2
papierMg	498,41	502,22	519,29	529,80	539,81
Szkło kg/M	36,00	36,36	37,00	37,60	38,1
szkło Mg	527,72	531,77	538,20	545,76	552,87
metal kg/M	5,00	5,05	5,40	5,40	5,5
metal Mg	73,30	73,86	78,55	78,38	79,81
tworzywa sztuczne kg/M	39,00	39,39	40,70	41,50	42,2
tworzywa sztuczne Mg	571,70	576,08	592,02	602,37	612,36
odpady wielomateriałowe kg/M	14,00	14,14	14,70	15,00	15,2
odpady wielomateriałowe Mg	205,23	206,80	213,83	217,73	220,57
odpady kuchenne i ogrodowe kg/M	129,00	130,29	130,30	131,10	132
odpady kuchenne i ogrodowe Mg	1891,01	1905,49	1895,34	1902,92	1915,45
odpady mineralne kg/M	10,00	10,10	10,50	10,70	10,9
odpady mineralne Mg	146,59	147,71	152,73	155,31	158,17
frakcja < 10 mm kg/M	24,00	24,24	24,60	24,80	25,1
frakcja < 10 mm Mg	351,82	354,51	357,83	359,97	364,23
tekstylia kg/M	14,00	14,14	15,00	15,30	15,5
tekstylia Mg	205,23	206,80	218,19	222,08	224,92
drewno kg/M	1,00	1,01	1,10	1,10	1,2
drewno Mg	14,66	14,77	16,00	15,97	17,41

niebezpieczne kg/M	2,00	2,02	2,50	2,60	2,6
niebezpieczne Mg	29,32	29,54	36,37	37,74	37,73
inne kg/M	16,00	16,16	17,20	17,80	18,3
inne Mg	234,54	236,34	250,19	258,37	265,55
odpady wielkogabarytowe kg/M	9,00	9,09	9,50	9,60	9,8
odpady wielkogabarytowe Mg	131,93	132,94	138,19	139,34	142,21
odpady z terenów zielonych kg/M	19,00	19,19	19,30	19,60	20
odpady z terenów zielonych Mg	278,52	280,65	280,74	284,49	290,22

Tab. 5.10.1.3. Grupy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie wiejskim Ostrzeszów w latach 2010-2014 (dane szacunkowe na podstawie WPGO).

Mg/rok	2010	2011	2012	2013	2014
papier%	12,00	12,12	12,50	12,80	13
papier Mg	110,74	112,90	116,75	119,78	121,90
szkło%	24,00	24,24	24,50	24,90	25,2
szkło Mg	221,47	225,80	228,83	233,01	236,30
metal %	6,00	6,06	5,80	5,80	5,9
metal Mg	55,37	56,45	54,17	54,28	55,32
tworzywa sztuczne%	25,00	25,25	25,70	26,20	26,7
tworzywa sztuczne Mg	230,70	235,20	240,04	245,18	250,37
odpady wielomateriałowe %	10,00	10,10	10,20	10,40	10,6
odpady wielomateriałowe Mg	92,28	94,08	95,28	97,32	99,40
odpady kuchenne i ogrodowe%	78,00	78,78	79,40	79,80	80,6
odpady kuchenne i ogrodowe Mg	719,78	733,84	741,60	746,77	755,79
odpady mineralne %	15,00	15,15	16,10	16,60	17,2
odpady mineralne Mg	138,42	141,12	150,37	155,34	161,28
frakcja < 10 mm %	40,00	40,40	41,00	41,60	42,1
frakcja < 10 mm Mg	369,12	376,33	382,94	389,29	394,77
tekstylia %	5,00	5,05	5,30	5,40	5,4
tekstylia Mg	46,14	47,04	49,50	50,53	50,64
drewno %	2,00	2,02	1,60	1,60	1,7
drewno Mg	18,46	18,82	14,94	14,97	15,94
niebezpieczne %	2,00	2,02	2,10	2,20	2,2
niebezpieczne Mg	18,46	18,82	19,61	20,59	20,63
inne %	12,00	12,12	12,30	12,50	12,6
inne Mg	110,74	112,90	114,88	116,98	118,15
odpady wielkogabarytowe %	3,00	3,03	3,20	3,30	3,3
odpady wielkogabarytowe Mg	27,68	28,22	29,89	30,88	30,94
odpady z terenów zielonych %	6,00	6,06	6,40	6,50	6,6
odpady z terenów zielonych Mg	55,37	56,45	59,78	60,83	61,89

5.10.2. Odpady biodegradowalne.

Ważną grupą odpadów komunalnych jest część ulegająca biodegradacji. Zgodnie z założeniami krajowego i wojewódzkiego planu gospodarki odpadami frakcja ta do roku 2013 w 50%, a do roku 2020 w 65% (do masy tych odpadów wytworzonych w 1995r) powinna być zagospodarowana w sposób inny niż składowanie.

Zgodnie z KPGO i WPGO w skład tej grupy będą wchodzić:

- papier w 100%,
- odpady wielomateriałowe w 40%,
- odpady kuchenne i ogrodowe w 100%,
- frakcja < 10 mm w 30%,
- tekstylia 50%,

- drewno 50%,
- odpady z terenów zielonych w 100%.

Tab. 5.10.2.1. Ilość (Mg) odpadów biodegradowalnych wytworzonych na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów w 2014r.

	Obszar miejski	Obszar wiejski	Ogólnie
papier	539,81	121,90	661,71
odpady wielomateriałowe	88,23	39,76	127,99
odpady kuchenne i ogrodowe	1915,45	755,79	2671,24
frakcja < 10 mm	109,27	118,43	227,7
tekstylna	112,46	25,32	137,78
drewno	8,71	7,97	16,68
odpady z terenów zielonych	290,22	61,89	352,11
RAZEM	3064,14	1131,05	4195,21

5.10.3. Zbieranie.

Ilość zbieranych odpadów.

W związku z wejściem nowych przepisów w sprawie organizacji zbiórki odpadów komunalnych od 1 lipca 2013 r. blisko 100% mieszkańców objętych jest zbiórką. Około 80% gospodarstw jest wyposażonych w kompostowniki, a na terenie Miasta Ostrzeszowa około 70% gospodarstw.

Tab. 5.10.3.1. Procent (%) mieszkańców objętych zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych (dane ankietowe z gminy).

2010r.	2011r.	2012r.	2013r.	2014r.
65%	65%	65%	98%	ok. 100%

Zbiórkę odpadów komunalnych w gminie prowadzi się z wykorzystaniem pojemników (120-240 litrów i większych na obszarach zamieszkania zbiorowego) do gromadzenia odpadów zmieszanych oraz worków do zbiórki selektywnej (rozdysponowanych po indywidualnych posesjach). Stosuje się trzy rodzaje pojemników:

- na odpady komunalne zmieszane,
- szkło – opakowaniowe szklane bez zawartości (w formie zmieszanej i w podziale na białe i kolorowe),
- odpady komunalne suche – pozostałe rodzaje opakowań bez zawartości oraz papier i kartony (papier, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe i metale).

Osobno odbierane są odpady biodegradowalne (w podziale na bioodpady i odpady zielone) oraz problemowe (zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, przeterminowane leki, chemikalia, odpady wielkogabarytowe, odpady budowlano - rozbiórkowe, zużyte opony).

Wszystkie przesortowane odpady komunalne można nieodpłatnie dostarczać do PSZOK w Ostrzeszowie przy ulicy Ceglarskiej 1A.

Ponadto selektywną zbiórkę odpadów z miejsc publicznych prowadzi się poprzez organizację gniazd pojemników do zbierania selektywnego (na papier, szkło i tworzywa sztuczne). Punkty zbiorcze związane są z miejscami publicznymi takimi jak szkoła, przedszkole, ośrodek, urząd gminy itp.

Tab. 5.10.3.2. Ilość (Mg) zebranych odpadów komunalnych (dane z gminy).

	2010r.	2011r.	2012r.	2013r.	2014r.
kg/rok/M	241	248	184	215	216
Mg/rok	5763,6	5933,95	4403,5	5142,1	5220,06
Zmieszane Mg/rok	5231,9	5253,45	3761,6	4312,22	4.353,86

Tab. 5.10.3.3. *Selektywna zbiórka (dane z gminy w Mg).*

Rodzaj odbieranych odpadów	Rok				
	2010	2011	2012	2013	2014
	Masa odebranych odpadów [Mg]				
Papier i tektura	27,0	35,0	6,9	1,02	
Szkło	230,7	302,2	303,6	352,4	427,0
Tworzywa sztuczne	48,2	74,5	55,5	49,6	50,3
Metale	3,8	4,8	5,8	-	
Tekstylna	25,6	33,8	21,5	16,8	
Niebezpieczne	1,7	0,8	-	-	
Wielkogabarytowe	194,7	229,4	88,2	191,8	
Zmieszane odpady opakowaniowe	-	-	77,4	74,7	388,9
Zużyte opony	-	-	13,2	26,2	
Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	-	-	55,1	112,58	
Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	-	-	0,1	0,1	
Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11	-	-	3,1	-	
Urządzenia zawierające freony	-	-	0,2	0,6	
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	-	-	3,2	1,7	
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	-	-	0,8	1,2	
Gleba i ziemia, w tym kamienie	-	-	6,5	1,18	
Drewno inne niż wymienione w 20 01 37	-	-	0,8	-	

Ilość zebranych odpadów komunalnych i zbieranych selektywnie na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów w analizowanych latach charakteryzuje się bardzo dużą zmiennością. Sugeruje to niedopracowanie systemu ewidencjonowania ilości zbieranych odpadów komunalnych i zbieranych odpadów komunalnych w sposób selektywny. Powyższe dane mogą służyć tylko informacji poglądowej dając niepewne podstawy do szacowania których odpadów w kolejnych latach przybędzie najwięcej. Spodziewać się można znacznego wzrostu odpadów biodegradowalnych, zwłaszcza z terenów miejskich, kolejno powinny być szkło i tworzywa sztuczne, które już mają znaczny udział. Dość specyficzną grupą będą odpady wielkogabarytowe, które zwłaszcza po wprowadzeniu zbierania mogą pojawić się w dużych ilościach (do czasu „wyczyszczenia piwnic i strychów”) potem ich ilość powinna spaść i ustabilizować się na stałym poziomie. Podobna sytuacja będzie dotyczyć sprzętu elektrycznego i elektronicznego (bardzo słabo ujęte w obecnych statystykach). W mniejszych ilościach może być to papier – tradycyjnie często traktowany jako opał i metal najczęściej odstawiany do punktu skupów we własnym zakresie.

Organizacja punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych – PSZOK.

Na dzień opracowania dokumentu na terenie gminy wyznaczono stały punkt PSZOK w Ostrzeszowie przy ulicy Ceglarskiej 1a gdzie zgodnie z regulaminem:

- przyjmowane są selektywnie zebrane odpady komunalne pochodzące z nieruchomości zamieszkałych z terenu Miasta i Gminy Ostrzeszów,
- przyjęcia odpadów dokonuje się po sprawdzeniu zgodności dostarczonych odpadów z wykazem aktualnie przyjmowanych odpadów,
- odpady przyjmowane są nieodpłatnie,
- rodzaje odpadów komunalnych przyjmowanych do PSZOK:
 - a) przeterminowane leki o kodzie 20 01 32,
 - b) chemikalia (farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe) o kodach 20 01 13*, 20 01 14*, 20 01 15*, 20 01 19*, 20 01 27*, 20 01 29*,
 - c) zużyte baterie i akumulatory o kodzie 20 01 34,
 - d) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny o kodzie 20 01 23, 20 01 35*, 20 01 36,
 - e) odpady wielkogabarytowe o kodzie 20 03 07,
 - f) odpady budowlano – rozbiórkowe o kodzie z grupy 17 (ilość odpadów dostarczanych przez właściciela nieruchomości nie może przekraczać ilości określonej w Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy),
 - g) zużyte opony o kodzie 16 01 03 do rozmiaru 1250 x 400 mm,
 - h) odpady zielone o kodzie 20 02 01,
 - i) opakowania ze szkła o kodzie 15 01 07,
 - j) opakowania z tworzyw sztucznych o kodzie 15 01 02,
 - k) opakowania z papieru i tektury o kodzie 15 01 01.
- odpady gromadzone są selektywnie, w specjalnie do tego celu przeznaczonych, oznakowanych pojemnikach, bądź w wyznaczonych miejscach w sposób bezpieczny dla zdrowia, ludzi i środowiska,
- odpady dostarczane do PSZOK nie mogą być zmieszane, ani zanieczyszczone, opakowania po substancjach niebezpiecznych płynnych (farby, lakiery, chemikalia, środki ochrony roślin, smary, oleje itp.) winny być nieuszkodzone,
- rodzaje i ilości odpadów przyjmowanych do PSZOK w ramach pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi określa Regulamin Utrzymania Czystości i Porządku w Gminie.

Raz na rok będzie prowadzona analiza tej formy funkcjonowania PSZOK oraz ilości zbieranych odpadów. Na tej podstawie będą podejmowane decyzje o dalszej jego działalności i zasadności rozbudowy lub reorganizacji działania.

Odpady niebezpieczne.

Ilość odpadów niebezpiecznych w ogólnej ilości odpadów komunalnych określa się na poziomie 1%. Pozwala to przypuszczać, że rocznie powstaje ich około 50-80 Mg.

Zbiórka odpadów niebezpiecznych, wyłączanych ze strumienia odpadów komunalnych, na terenie gminy dotyczy; baterii małogabarytowych oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Zbiórka zużytych baterii i akumulatorów organizowana jest ramach realizowanego programu edukacyjnego oraz w innych obiektach użyteczności publicznej. Zbiórka prowadzona jest w specjalnych pojemnikach i punktach handlowych prowadzących sprzedaż detaliczną baterii.

Przeterminowane leki gromadzone są w specjalnych pojemnikach (zw. konfiskatorami) ustawionych w aptekach, które przystąpiły do ich zbiórki w porozumieniu z Urzędem Miasta i Gminy w Ostrzeszowie.

Zbiórka innych grup odpadów niebezpiecznych prowadzona jest w ramach działających punktów sprzedaży środków chemicznych - zobowiązanych do odbioru po nich opakowań, punktów sprzedaży akumulatorów – zobowiązanych odbierać zużyte akumulatory i punktów sprzedaży sprzętu elektronicznego – zobowiązanych odbierać zużyty sprzęt elektryczny.

5.10.4. Odzysk.

Na terenie Miasta Ostrzeszów funkcjonuje sortownia niesegregowanych odpadów komunalnych wraz z separatorem metali oraz mobilnym rozdrabniaczem, zlokalizowana przy składowisku odpadów komunalnych na ul. Ceglarskiej. Sortownię uruchomiono w lipcu 2010 r. Właścicielem obiektu jest Miasto i Gmina Ostrzeszów.

W roku 2012 poddano sortowaniu 9 505,42 Mg odpadów, wysortowano:

- minerały (19 12 09) w ilości 3 261,292 Mg,
- metale żelazne (19 12 02) w ilości 20,02 Mg,
- zużyte opony (16 01 03) w ilości 6,872 Mg,
- inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11 (19 12 12) w ilości 6 217,238 Mg.

Odpady frakcji biodegradowalnej. Odzysk następuje w wyniku prowadzonego przez mieszkańców na własnych działkach i w gospodarstwach rolnych kompostowania oraz poprzez skarmianie zwierzętami domowymi – proces R3. Niewielka część jest też wykorzystana jako paliwo i spalana we własnych kotłowniach – proces R1. Szacuje się, że w ten sposób może być zagospodarowanych do 70% odpadów biodegradowalnych na terenach wiejskich i 15% na terenach miejskich.

Tab. 5.10.4.1. Ilość (Mg) odpadów biodegradowalnych zagospodarowanych przez mieszkańców na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów w 2014r. (dane szacunkowe na podstawie WPGO).

Zagospodarowanych przez mieszkańców	Obszar miejski	Obszar wiejski	Ogółem
papier	80,97	85,33	166,3
odpady wielomateriałowe	13,23	27,83	41,06
odpady kuchenne i ogrodowe	287,32	529,05	816,37
frakcja < 10 mm	16,39	82,90	99,29
tekstylia	16,87	17,72	34,59
drewno	1,31	5,58	6,89
odpady z terenów zielonych	43,53	43,32	86,85
RAZEM	459,62	791,74	1251,35

5.10.5. Unieszkodliwianie.

Unieszkodliwianie odpadów komunalnych pochodzących z gminy odbywało się przez składowanie – proces D5.

Gminne składowiska odpadów.

W Regionie IX brak regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych. Jego funkcje pełnią instalacje zastępcze. W 2012 r. na terenie całego powiatu funkcjonowało jedno składowisko odpadów w Ostrzeszowie. Jest to składowisko typu IN odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Obsługiwało ono wszystkie Gminy Powiatu Ostrzeszowskiego tj. Ostrzeszów, Grabów nad Prosną, Doruchów, Kobyla Góra, Kraszewice Czajków i Mikstat. Składowisko wyposażone jest w sortownię niesegregowanych odpadów komunalnych wraz z separatorem metali oraz mobilny rozdrabniacz. Właścicielem obiektu jest Miasto i Gmina Ostrzeszów. Składowisko otwarto w 1970r., jego całkowita powierzchnia wynosi 10,9 ha. W rejonie wysypiska występują warstwy glin i ilów tworzących naturalne zabezpieczenie przed przedostawaniem się zanieczyszczeń do wód gruntowych. Kwaterna składowania zajmuje ok. 1 ha i przy obecnej eksploatacji obiekt może działać jeszcze kilka lat.

Zgodnie z danymi WIOŚ w Kaliszu w 2012r. / 2013r.

- składowaniu poddano 17 549,406 / 11 159,021 Mg odpadów

- sortowaniu poddano 9 505,42 / 12 358,35 Mg odpadów
 - wysortowano:
 - minerały (19 12 09) - 3 261,292 / 3 474,56 Mg
 - metale żelazne (19 12 02) - 20,02 / 1,52 Mg
 - zużyte opony (16 01 03) - 6,872 Mg (2012r)
 - zmieszane odpady opakowaniowe (15 01 06) - 8.78 Mg (2013r.)
 - inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11 (19 12 12) - 6 217,238 / ponad 8 tys. Mg.
- Na składowisku prowadzony jest pełen monitoring. W 2012r:
- wody podziemne badane były 4 razy w roku w trzech piezometrach - badania monitoringowe nie wykazały bezpośredniego, negatywnego oddziaływania,
 - gaz składowiskowy badany był 12 razy w roku na 3 studniach odgazowujących – ogólnie charakteryzował się dużą zmiennością, różną zawartością tlenu (od 0% do 16,7%), przy równie zmiennym udziale dwutlenku węgla (od 4,8% do 31,8%) i metanu (od 8,4 % do 48,6%),
 - wody powierzchniowe badano 4 krotnie w jednym punkcie zlokalizowanym na stawie przylegającym do składowiska od strony południowej - poniżej dobrego stwierdzono parametry dla PEW, BZT5, ChZT, OWO i chlorków, metali nie klasyfikowano, pozostałe parametry (analizowano odczyn pH, sumę wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA), ekstrakt eterowy, siarczany, chlorki, azotany, azot azotanowy, fosforany) mieszczą się w stanie dobrym.

Składowisko zostało ujęte:

- jako instalacja zastępcza na str. 198 WPGO,
- nie zostało wykazane do zamknięcia zgodnie z zapisami na str. 200 WPGO,
- potwierdzono statut instalacji zastępczej zgodnie z zapisami Załącznika nr 2 do uchwały Nr XXV/441/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 sierpnia 2012 roku,
- posiada niezbędne decyzje do dalszego funkcjonowania.

W związku informacją udzieloną przez Zarząd Powiatu Ostrzeszowskiego, w sprawie opinii Rejonowej komisji ds. ocen oddziaływania na środowisko (styczeń 2015r.), stwierdzającej o nie spełnieniu przez składowisko aktualnie obowiązujących norm bezpieczeństwa oraz oddziaływania na wody podziemne proponuje się:

- przeprowadzić przegląd ekologiczny składowiska w celu sprawdzenia czy jego wpływ na wody podziemne jest znaczący,
- na podstawie przeglądu ekologicznego podjąć jedną z poniższych decyzji:
 - o możliwość zabezpieczenia wód podziemnych przed wpływem składowiska,
 - zamknięcia składowiska i przystąpienia do jego rekultywacji,
 - zamknięcia składowiska i usunięcia odpadów z miejsca składowania,
 - inne rozwiązania ograniczające oddziaływanie składowiska na wody podziemne zgodne z przepisami prawa.

5.10.6. Główne problemy w systemie gospodarki odpadami komunalnymi.

Charakter gminy przekłada się na duże rozproszenie wytwórców odpadów komunalnych. Przyczynia się to do szeregu problemów w gospodarowaniu nimi m.in.:

1. Brak rzetelnej informacji o ilości wytwarzanych i sposobach gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy przez mieszkańców.
2. Brak kontroli mieszkańców objętych zorganizowanym systemem odbioru odpadów komunalnych. System oparty na deklaracjach.
3. System selektywnego zbierania odpadów komunalnych na etapie rozwijania i doprecyzowania.

4. Zanieczyszczenie odpadów zbieranych selektywnie innymi grupami odpadów.
5. Odpady problemowe (niebezpieczne, wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, budowlane, itp.) w niewielkim stopniu wyłączone z strumienia odpadów komunalnych.
6. Trudny dostęp do informacji o sposobach postępowania z grupami odpadów wyłączonymi ze strumienia odpadów komunalnych (niebezpieczne, biodegradowalne, wielkogabarytowe, opakowaniowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, budowlane, inne).
7. Słaba świadomość społeczna kosztów przy nieprawidłowym postępowaniu z odpadami (brak segregacji, spalanie w instalacjach CO).
8. Nie wszyscy mieszkańcy przystąpili do selektywnego zbierania odpadów.
9. Niewielki procent odpadów komunalnych poddawany odzyskowi.
10. Większość odpadów komunalnych unieszkodliwianych przez składowanie.
11. Brak lub niedokładnie prowadzona inwentaryzacja tzw. dzikich wysypisk odpadów.

W związku z wprowadzaniem podobnego systemu od wielu lat nie przewiduje się znaczącego oddziaływania planu na gospodarkę odpadami. Ponieważ odbiór odpadów komunalnych wprowadzono powszechnie oraz zróżnicowano ceny odbioru od podmiotów sortujących odpady i niesortujących, należy się spodziewać:

- zwiększenie ilości wytwarzanych odpadów,
- zwiększenie udziału frakcji zbieranych selektywnie.

5.11. Możliwości i problematyka lokalizacji instalacji odnawialnych źródeł energii.

Jedną z ekspansywniej rozwijających się gałęzi w branży energii odnawialnych jest pozyskiwanie jej z wiatru – energetyka wiatrowa. Ponieważ inwestycje tego typu budzą wiele kontrowersji omówiono je nieco szerzej.

Teren gminy w całości objęty jest obszarami chronionego krajobrazu na mocy ustawy o ochronie przyrody. W gminie jest dużo obszarów leśnych i widokowych. Także w funkcjonujących planach zagospodarowania przestrzennego nie wyznaczono obszarów pod takie inwestycje. Dlatego lokalizacja tego typu obiektów w gminie będzie bardzo utrudniona. W przypadku podejmowania decyzji o nowych lokalizacjach pod elektrownie wiatrowe należy ich oddziaływanie rozpatrywać kompleksowo z uwzględnieniem już istniejących lub przyjętych do realizacji obiektów oraz istniejących form ochrony przyrody, zagospodarowania terenu.

Należy zwrócić uwagę na szybko rozwijające się technologie w tym zakresie. Ciekawa wydaje się być tegoroczna propozycja Polskich konstruktorów – pionowe siłownie wiatrowe Piskorza. Konstrukcje dużo tańsze, o budowie modułowej pozwalające składać do zakładanych mocy (nawet kilku MW). Jednocześnie dużo cichsze, a przez zakres pracy już od wiatru 0,6 m/s oferują większą wydajność od tradycyjnych. Jednocześnie z powodu braku dużych ruchomych śmigieł o znikomym oddziaływaniu na ptaki i nietoperze w porównaniu z tradycyjnymi konstrukcjami. W 2014r. działała jedna taka konstrukcja o wysokości 30m i mocy 0,5 MW w Gminie Kodeń.

Innym problemem może być lokalizacja biogazowni. Jeszcze kilka lat temu plany budowy na terenie gminy cieszyły się dużym zainteresowaniem. Obecnie ze względu na rosnące ograniczenia w wykorzystaniu upraw rolnych do ich działania zainteresowanie inwestycjami maleje. Ich budowa ma sens dla dużych ferm hodowlanych lub zakładów przetwórstwa spożywczego oraz w celu zagospodarowania biodegradowalnych odpadów komunalnych. Biogazownie oprócz produkcji energii znakomicie nadają się do przetwarzania odpadów, produktów organicznych na cenne nawozy organiczne. Pozwalają lepiej wykorzystać i z mniejszymi skutkami środowiskowymi nieprzetworzone naturalne nawozy organiczne (jak np. gnojowica, obornik) czy odpady biodegradowalne.

Jedyna biogazownia w gminie powstała w Szklarcze Myślniewskiej na działce ewidencyjnej nr 183/2. Jest to biogazownia rolnicza, działająca w kogeneracji, o mocy 660kW. Obsługuje

miejscową fermę drobiu. Dostarcza energię elektryczną i ciepłą między innymi do ogrzewania budynków. Inwestor planuje rozbudowę instalacji do 1050 kW mocy elektrycznej i 1137 kW mocy ciepłej.

Na obecnym etapie nie planuje się lokalizacji nowych inwestycji w gminie. Próby lokalizacji biogazowni w naszym kraju często spotykają się z oporem lokalnych społeczności, obawiających się uciążliwości odorowych z obiektów. Uciążliwości odorowe nie są regulowane prawnie w prawie polskim. Prawidłowo działająca biogazownia przyczynia się do likwidacji nieprzyjemnych zapachów z naturalnych nawozów organicznych i gniących odpadów biodegradowalnych.

Elektrownie słoneczne są rzadziej rozpatrywane jako potencjalne obiekty inwestycji w energię odnawialną w naszym kraju. Związane jest to z drogą technologią wymagającą wielu lat pracy zanim się spłaca. Pewne nadzieje daje ustawa o energiach odnawialnych, jednak jej wpływ na takie przedsięwzięcia ciągle nie jest jasny. Efektem jej jest pojawianie się inwestorów interesujących się możliwością budowy obiektów, także na terenie gminy. Jest to najmniej dyskusyjne źródło energii odnawialnej. Oddziaływanie jest ograniczone do zajęcia powierzchni pod inwestycje, choć czasami mogą być to znaczne obszary kilku do kilkudziesięciu hektarów. W gminie istnieje dużo korzystnych powierzchni o południowym nachyleniu.

Pierwsza elektrownia fotowoltaiczna w gminie została otwarta 30.06.2015r., w południowej części miasta Ostrzeszów, w pobliżu drogi krajowej nr 11. Na terenie działek o łącznej pow. 3,3295 ha znajduje się 8000 paneli fotowoltaicznych o mocy 250W każda, maksymalna moc łączna 2MW. Energia elektryczna produkowana przez elektrownię jest dostarczana za pomocą sieci transformatorowej (stacja transformatorowa nn/SN 0,4/15kV) do sieci elektroenergetycznej operatora na słupie średniego napięcia.

W trakcie realizacji jest elektrownia fotowoltaiczna w północno-wschodniej części miasta Ostrzeszów w pobliżu centrum miasta. Na terenie działek o łącznej pow. 4,068 ha znajdować się będzie 4000 paneli fotowoltaicznych o mocy 250W każda, łącznie 1MW. Energia elektryczna produkowana przez elektrownię będzie dostarczana za pomocą sieci transformatorowej (stacja transformatorowa nn/SN 0,4/15kV) do sieci elektroenergetycznej operatora na słupie średniego napięcia.

Kolejna elektrownia fotowoltaiczna o mocy 2 MW planowana jest w miejscowości Ostrzeszów-Pustkowie, została wydana decyzja o lokalizacji celu publicznego i decyzja środowiskowa. Kolejne dwie elektrownie w miejscowościach Rojów o mocy 938,4kW oraz Bledzianów o mocy 800kW, w lipcu 2015r. były na etapie wydawania decyzji środowiskowej i decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Farmy fotowoltaiczne są bezobsługowe i wymagać będą tylko okresowej kontroli, bieżących przeglądów i konserwacji. Szacowany okres eksploatacji to 30 lat.

Dużym zainteresowaniem cieszą się przydomowe instalacje solarne do podgrzewania wody. Jest to źródło, które szybko się sprawdza w praktyce oraz posiada korzystne formy dofinansowania. Stosowanie solarów przyczynia się do obniżenia emisji pyłów i gazów do powietrza. Szybka popularność zdobywają także podgrzewacze solarne. Działają w całości na wodę, dlatego nie mogą być używane w okresach występowania ujemnych temperatur. W okresach późnej wiosny, lata i wczesnej jesieni funkcjonują równie wydajnie jak instalacje solarne, za to ich koszt jest kilka razy mniejszy.

Spalanie biomasy – na terenie gminy nie planuje się nowych inwestycji tego typu. Obecne wykorzystywane jest sporadycznie w przydomowych kotłowniach i kominkach.

Chociaż są to instalacje uznawane za źródła energii odnawialnej w większej skali przyczyniają się do znacznego zwiększenia emisji gazów i pyłów do powietrza. Ze względu na niską wartość opałową przyczyniają się także do zwiększenia emisji związanych z transportem. Dlatego korzyści z tej formy energii można upatrywać gdy źródło paliwa znajduje się na lokalnym rynku, a do spalania wykorzystywane są specjalistyczne instalacje.

Geotermia jest najrzadziej rozpatrywanym źródłem energii. Główną przyczyną jest wysoki koszt budowy instalacji oraz brak zainteresowania dużych odbiorców tego typu źródłem.

W najbliższej okolicy brak otworów wiertniczych o odpowiedniej głębokości mogących potwierdzić te dane. Samo źródło cechuje się dużą zmiennością lokalną pod względem temperatur, zasobności i mineralizacji. Wszystkie te czynniki wpływają na opłacalność i koszt samej instalacji. Ze względu na koszt samego odwiertu przewidywane jest tylko dla dużych instalacji.

Więszym zainteresowaniem cieszy się płytka geotermia z instalacjami poboru ciepła z gruntu od około 1,5 do 100m pod ziemią. Należy pamiętać, że są to instalacje na prąd. Ich zaletą jest dobry przelicznik dający 4-6 krotnie większą wydajność cieplną niż przy ogrzewaniu samym prądem i o tyle są tańsze w użytkowaniu.

Jest to źródło które szybko się sprawdza w praktyce. Stosowanie go przyczynia się do obniżenia emisji pyłów i gazów do powietrza.

5.12. Podsumowanie stanu środowiska w gminie.

Tab. 5.12.1. Podsumowanie znaczenia walorów przyrodniczych istniejące na terenie gminy.

Czynnik	Elementy wpływające na dobry stan czynnika	Elementy pogarszające stan czynnika
Wody podziemne	Część północno-zachodnia gminy znajduje się na obszarze głównego zbiornika wód podziemnych wymagająca najwyższej i wysokiej ochrony (GZWP – 303)	- brak ciągłości warstw wodonośnych powodujących niepewność zasobów, - niski procent skanalizowania regionu, - nieszczelne zbiorniki bezodpływowe (szamba),
Wody powierzchniowe	- brak terenów narażonych na działanie wód powodziowych, niewielkie podtopienia występują jedynie w dolinach głównych cieków, - mała intensyfikacja rolnictwa.	- małe zasoby wód powierzchniowych, - wody o słabo rozpoznanym stanie czystości, - brak zbiorników retencjonowania wody.
Krajobraz	- teren z dużą liczbą obszarów widokowych i krajobrazowych - duża liczba lasów, zadrzewień, terenów źródliskowych.	- wycinanie drzew i roślinności śródpolnej i przydrożnej, - rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej.
Gleby	- duże obszary najsłabszych gleb zalesione i zadrzewione, - występowanie śródpolnych pasów zadrzewień, - stan melioracji na dobrym poziomie.	- uprawa gatunków roślin o niewielkich wymaganiach glebowych (zboża), - stosowanie monokultur w uprawach, - nieprawidłowe dawkowanie nawożenia roślin.
Powietrze	- brak większych emitorów, zakładów, - wprowadzenie selektywnego odbioru odpadów komunalnych.	- duży udział emisji niskiej z domów jednorodzinnych, - spalanie odpadów przez mieszkańców, - emisja z komunikacji (droga krajowa 11).

Hałas	- brak większych zakładów emitujących hałas.	- nadmierne natężenie hałasu wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych, - nie rozwiązana sprawa drogi ekspresowej S11.
Pola elektromagnetyczne	- brak większych emitorów w tym zakresie, - modernizacja sieci energetycznych na nowsze – ekranowane.	- rozbudowa systemu nadajników sieci komórkowej.
Złoża bogactw naturalnych; kruszywa naturalne	- udokumentowane złoża piasków i kruszyw, torfu.	- nielegalne wydobycie, - naruszenie walorów widokowych w rejonie eksploatacji złóż kruszywa naturalnego, - zachwianie stosunków wodnych degradacja gleb.
Elementy przyrody ożywionej	- objęcie części terenu gminy obszarem chronionego krajobrazu, - ochrona najcenniejszej zieleni parkowej, - ochrona pomnikowa drzew i alei.	- silne antropogeniczne zmiany terenu, - brak ciągłości, połączenia istniejących obszarów, - brak pełnych planów zagospodarowania terenu, - usuwanie roślinności przydrożnej, brak nasadzeń nowej.
Gospodarka odpadami powstających w wyniku funkcjonowania gospodarstw domowych	- objęcie 100% posesji zbiórką odpadów komunalnych - zróżnicowanie kosztów odbioru odpadów z posesji prowadzących selektywne i nieselektywne gromadzenie - duża ilość odpadów zagospodarowana na miejscu np. w przydomowych kompostownikach - organizacja punktów PSZOK na terenie miasta, - wprowadzenie nowego systemu odbioru odpadów komunalnych promującego selektywną zbiórkę, - dostęp do informacji na stronach internetowych gminy o obecnym systemie gospodarowania odpadami komunalnymi, wyznaczenie odpowiedzialnego pracownika za koordynację i rozwój.	- brak dokładnych danych o ilości wytwarzanych odpadów komunalnych i ich frakcji w gminie - nie wszyscy właściciele posesji zdecydowali się na selektywne gromadzenie odpadów, część odpadów selektywnie zbieranych zanieczyszczona innymi frakcjami - wysokie koszty zbiórki i transportu - PSZOK w trakcie rozwoju, brak konkretnych informacji o sposobie postępowania z niektórymi odpadami np. budowlane, niebezpieczne, itp., - większość odpadów unieszkodliwiana przez składowanie. Brak inwentaryzacji tzw. dzikich wysypisk odpadów, - brak świadomości części mieszkańców o szkodliwości paleniska czy innego nieprawidłowego zagospodarowywania niektórych grup odpadów.

Budowa źródeł energii odnawialnej OZE	- zmniejszanie emisji gazów i pyłów do powietrza, - rozwój nowych technologii, - zmniejszenie oddziaływania transportu, - rozwój nowych rynków pracy,	- niekorzystne oddziaływanie na krajobraz, - w niektórych przypadkach niekorzystne oddziaływanie na cenne obszary dla ptaków i nietoperzy, - zajmowanie dużych obszarów pod inwestycje i jej oddziaływanie.
---------------------------------------	--	---

6. PRIORYTETOWE CELE I ZADANIA PROGRAMU NA LATA 2016-2019 Z PERSPEKTYWĄ DO 2023R.

Cele:

- Polepszenie gospodarki odpadami powstającymi w wyniku funkcjonowania gospodarstw domowych,
- Racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych,
- Ochrona wód,
- Ochrona powietrza,
- Ochrona przed hałasem,
- Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym,
- Ochrona powierzchni ziemi,
- Ochrona zasobów przyrodniczych.

Tab. 6.10.1. Harmonogram celów, priorytetów i działań Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2016-2019 z perspektywą do 2023r.

Kierunek działania	Zadanie priorytetowe	Jednostka realizacyjna	Lata realizacji	Szacunkowe koszty wdrożenia [PL]	Przykładowe źródła finansowania
Polepszenie gospodarki odpadami powstającymi w wyniku funkcjonowania gospodarstw domowych					
Kontrola podmiotów	Wzmocnienie kontroli podmiotu/ów prowadzących działalność w zakresie prawidłowości odbierania, zbierania, transportu odpadów komunalnych, posiadanych uprawnień, spełniania wymogów	WIOŚ, Gmina	Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących
Wdrażanie efektywnych i ekologicznie ekologicznie technologii	Wspieranie podmiotów w wykorzystaniu inwestycji, działań zgodnych z programami gospodarki odpadami, najnowszymi technologiami, BAT	Gmina, Powiat, Woje-wództwo	Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących, kredyty, fundusze UE
Wspomaganie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych	Organizowanie i rozwijanie Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) w postaci punktów stałych jak i/lub ruchomych, zapewniający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy. Wyraźne różnicowanie cen odbioru odpadów selektywnych i zmieszanych	Gmina	2016-2019 Zadanie ciągłe	100000,00 /rok	Środki własne jednostek realizujących, fundusze UE, środki zewnętrzne
Udział w tworzeniu ponadgminnego systemu gospodarowania odpadami	Udział w tworzeniu, rozwijaniu i odpowiedniej organizacji RIPOK (Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych) i jednostek zastępczych	Gmina	2016-2019	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących, fundusze UE, środki zewnętrzne
Wspieranie instalacji gospodarowania odpadami innymi niż komunalne	Wspieranie działań gospodarowania odpadami innymi niż komunalne powstających na terenie gminy	Gmina, podmioty realizujące	2016-2019 Zadanie ciągłe	20000,00 /rok	Środki własne jednostek realizujących, fundusze UE, środki zewnętrzne
Monitoring programu gospodarki odpadami	Kontrola spełnienia założeń PGO. Badanie charakterystyki składu odpadów komunalnych w gminie	Gmina, WIOŚ	Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne gminy, fundusze UE, środki zewnętrzne

Usuwanie wyrobów zawierających azbest	Opracowanie oraz wdrażanie miejscowych programów usuwania wyrobów zawierających azbest	Gmina, zarządcy nieruchomości	2016-2032	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących, fundusze UE, środki zewnętrzne
Edukacja	Informowanie, szkolenie różnych podmiotów o zakresie i potrzebie wprowadzania nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi	Gmina, organizacje pozarządowe, szkoły, przedszkola	2016-2019	20000,00	Środki własne jednostek realizujących, fundusze UE
<i>Racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych oraz wzrost udziału zasobów odnawialnych</i>					
Racjonalizacja zużycia wody	Realizacja przez podmioty i gospodarstwa rolne planów racjonalnego gospodarowania wodą. (np. wykorzystanie wód opadowych)	Właściciele, prowadzący i zarządcy instalacji	Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących, fundusze strukturalne UE
Zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości produkcji	Wprowadzenie bodźców ekonomicznych dla przedsięwzięć proekologicznych (ulgi podatkowe, możliwość współfinansowania, preferencje w zamówieniach publicznych)	Gmina	Zadanie ciągłe	Zależny od możliwości budżetowych	Środki własne Gmina, inne fundusze m.in. strukturalne UE
Zmniejszenie energochłonności gospodarki	Zmniejszenie strat energii, zwłaszcza cieplnej w systemach grzewczych oraz prowadzenie odzysku ciepła	Właściciele, prowadzący i zarządcy instalacji	Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących, inne fundusze m.in. strukturalne UE
	Poprawa parametrów energetycznych budynków (wymiana okien i ocieplenie budynków) – przede wszystkim budynki użyteczności publicznej	Gmina, Zarządcy i właściciele budynków	Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne Gmina i jednostek realizujących, kredyty, inne fundusze m.in. strukturalne UE
	Wymiana i budowa oświetlenia ulicznego na mniej energochłonne	Gmina Właściciele i zarządcy dróg	2016-2023	Brak danych	Środki własne Gmina i jednostek realizujących, kredyty, inne fundusze m.in. strukturalne UE
Wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych	Podjęcie działań promocyjnych, (doradztwo, szkolenia) związanych z wdrażaniem, pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych, głównie wiatru, słonecznej, upraw energetycznych, biogazu, biopaliw	Gmina organizacje pozarządowe, szkoły	2016-2023	10000,0	Środki własne Gmina, inne fundusze m.in. strukturalne UE
<i>Ochrona powietrza</i>					
Ograniczenie emisji w rolnictwie i przemyśle	Modernizacja systemów grzewczych (odnawialne źródła energii oraz paliw ciekłych i gazowych)	Gmina Właściciele obiektów	Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących, inne fundusze m.in. strukturalne UE

	Podjęcie działań promocyjnych, (doradztwo, szkolenia) związanego z wdrażaniem technologii o mniejszej emisji, głównie w rolnictwie (hodowla zwierząt)	Gmina	Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne Gmina, ODR i inne fundusze m.in. strukturalne UE
Ograniczenie emisji w sektorze mieszkalnictwa	Stopniowa zamiana węgla na alternatywne nośniki ciepła (gaz, brykiet, pelety, inna biomasa, biogaz) – modernizacja kotłowni i sieci ciepłowniczej, termomodernizacja budynków	Właściciele obiektów	Zadanie ciągłe	1,7 mln	Środki własne jednostek realizujących, inne fundusze m.in. strukturalne UE
	Wsparcie finansowe dla mieszkańców zmieniających ogrzewanie węglowe na bardziej ekologiczne	Gmina, Właściciele obiektów	od 2016 Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących, inne fundusze m.in. strukturalne UE
	Budowa sieci gazowej na obszarze gminy i zwiększanie liczby odbiorców	Właściciel inwestycji	Zadanie ciągłe	Brak danych kosztowych	Środki własne jednostek realizujących
	Prowadzenie systematycznych akcji edukacji ekologicznej na temat oszczędności energii cieplnej i elektrycznej oraz stosowania proekologicznych nośników energii, szkodliwości spalania materiałów odpadowych w kotłowniach domowych	Gmina, Szkoły, Pozarządowe organizacje ekologiczne	2016-2019	10000,00	Środki własne jednostek realizujących, inne fundusze m.in. strukturalne UE
Ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych	Budowa obwodnicy Ostrzeszowa	Gmina, zarządca dróg	po 2016	Brak danych	Fundusze GDDKiA i Wojewódzkiego Zarząd Dróg, inne fundusze m.in. strukturalne UE
	Usprawnienie systemu komunikacyjnego (poprawa nawierzchni i warunków bezpieczeństwa ruchu, modernizacja i rozbudowa dróg)	Gmina, zarządca dróg	Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne Gmina, inne fundusze m.in. właścicieli dróg, strukturalne UE
	Opracowanie projektów i realizacja systemu komunikacji rowerowej	Gmina, zarządca dróg	Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne Gmina, inne fundusze m.in. strukturalne UE
	Tworzenie pasów zieleni ochronnej	Gmina, zarządca dróg	Zadanie ciągłe	brak danych	Środki własne Gmina, inne fundusze m.in. strukturalne UE
Ochrona przed hałasem					
Ochrona przed hałasem komunikacyjnym	Wspieranie inwestycji ograniczających ujemny wpływ hałasu, przez tworzenie pasów zwartej zieleni ochronnej, a także izolacji budynków (np. wymiana okien)	Gmina, właściciele i zarządcy obiektów, dróg	Zadanie ciągłe	Brak danych kosztowych	Środki własne jednostek realizujących, inne fundusze m.in. strukturalne UE
Ochrona przed hałasem przemysłowym	Systematyczna kontrola zakładów przemysłowych (zwłaszcza zlokalizowanych w pobliżu zabudowy mieszkalnej)	WIOŚ	Zadanie ciągłe	Brak danych	W ramach działania WIOŚ
Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym					

Inwentaryzacja źródeł promieniowania elektromagnetycznego	Zaprowadzenie i uzupełnianie rejestru urządzeń będących źródłem promieniowania elektromagnetycznego	Gmina	Zadanie ciągłe	Brak danych	W ramach działania UG
Ochrona wód oraz ochrona przed powodzią					
Zarządzanie zasobami wodnymi i ochrona wód	Wdrożenie systemu zarządzania zasobami wodnymi	RZGW w Poznaniu	Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących
	Przeanalizowanie kompleksowego planowania w gospodarce wodno – ściekowej na terenie gminy	Gmina	Zadanie ciągłe	brak danych	Środki własne jednostek realizujących
	Modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej	Gmina	Zadanie ciągłe	11,5 mln	Środki własne gminy, inne fundusze m.in. strukturalne UE
	Modernizacja i przebudowa oczyszczalni ścieków	Gmina	Zadanie ciągłe	Brak danych kosztowych	Środki własne gminy, inne fundusze m.in. strukturalne UE
	Modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej oraz instalacji poboru wód	Gmina	Zadanie ciągłe	4 mln	Środki własne gminy, inne fundusze m.in. strukturalne UE
	Indywidualne systemy oczyszczania ścieków	Gminy, podmioty gospodarcze osoby indywidual.	Zadanie ciągłe	Brak danych kosztowych	Środki własne jednostek realizujących, inne fundusze m.in. strukturalne UE
Mała retencja	Inwentaryzacja, odbudowa i regulacja oraz prawidłowa eksploatacja systemów melioracji podstawowej, budowa zastawek, mini zbiorników	Gmina RZGW, WZMiUW w Poznaniu, właściciele gruntów	2016-2019	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących
Ochrona powierzchni ziemi i zasoby kopalin					
Gleby użytkowane rolniczo	Kształtowanie struktury upraw przeciwdziałającej erozji i pogarszaniu się jakości gleb	ODR, Gmina, właściciele gruntów	Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących
	Podjęcie działań zmniejszających poziom zakwaszenia gleb	ODR, Właściciele gruntów	Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących
	Założenie i prowadzenie rejestru terenów, na których stwierdzono przekroczenie standardów jakości gleb lub ziemi	Powiat, Gmina,	Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących
	Wskazanie w planowaniu gruntów nadających się pod uprawy energetyczne	Gmina	Zadanie ciągłe	Brak danych	W ramach działania UG
Zasoby kopalin	Rozpoznanie możliwości zasobowych i gminy w zakresie zasobów złóż kopalin	PGNiG S.A. Warszawa, Oddział Zielono-górski	Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących

	Bieżąca rekultywacja terenów poeksploatacyjnych	Właściciele, zarządzający zasobami, Gmina	Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących
	Uwzględnienie w studiach uwarunkowań oraz planach zagospodarowania przestrzennego obszarów złóż i objęcie ich ochroną	Gmina	Zadanie ciągłe	Brak danych	W ramach działania UG
Ochrona zasobów przyrodniczych w tym wzrost lesistości i zadrzewienia w gminie					
Ochrona i rozwój systemu obszarów chronionych	Prowadzenie prac pielęgnacyjnych parków i pomników przyrody (wykonanie ich oznaczeń i zabezpieczeń)	Gmina, Województwo właściciele obiektów	Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących, inne fundusze m.in. strukturalne UE
	Tworzenie użytków ekologicznych, pomników przyrody	Gmina	Zadanie ciągłe	Brak danych	W ramach działania UG
Powierzchnie biologicznie czynne	Prowadzenie zadrzewień śródpolnych, parkowych, przydrożnych, tereny zieleni	Gmina, podmioty gospodarcze, osoby fizyczne	Zadanie ciągłe	10000,00 /rok	Środki własne jednostek realizujących, inne fundusze m.in. strukturalne UE
Zalesienia	Realizacja planów zalesień	Gmina, właściciele gruntów, LP	Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących, inne fundusze m.in. strukturalne UE
Integracja aspektów ekologicznych z planowaniem przestrzennym	Przestrzeganie procedur lokalizacyjnych chroniących tereny cenne przyrodniczo przed przeinwestowaniem	Gmina, Powiat	Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących, inne fundusze m.in. strukturalne UE
Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt	Ujmowanie w planowaniu ochrony cennych siedlisk i gatunków zagrożonych	Gminy, Nadleśnictwa, Pozarządowe organizacje ekologiczne	Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących, dotacje
	Prowadzenie schroniska dla zwierząt	Związek Gmin	2016-2019 Zadanie ciągłe	75000,00	Środki Związku i, inne fundusze m.in. strukturalne UE
Edukacja ekologiczna społeczeństwa w zakresie ochrony przyrody	Zaprojektowanie ścieżek dydaktycznych, turystycznych, rowerowych wraz z opisem przyrody	Nadleśnictwo, Gmina, Pozarządowe organizacje ekologiczne, szkoły	Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących, dotacje Inne fundusze m.in. strukturalne UE
	Włączenie w akcję edukacji ekologicznej proekologicznych organizacji pozarządowych	Gmina	2016-2019	1000,00	Środki własne jednostek realizujących, dotacje Inne fundusze m.in. strukturalne UE

	Promowanie zachowań proekologicznych we wszystkich dziedzinach życia zgodnie z zasadami ochrony przyrody: – zebrania wiejskie, – szkolenia, – akcja ulotkowa, – organizacja corocznej akcji sprzątanie świata	Gmina Szkoły	Zadanie ciągłe	5000,00	Środki własne jednostek realizujących, dotacje Inne fundusze m.in. strukturalne UE
--	--	--------------	----------------	---------	---

Ochrona zabytków.

Szczegółowy opis ochrony zabytków zawarty jest w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Ostrzeszów z 2011r. oraz w Opracowaniu Ekofizjograficznym Podstawowym Miasta i Gminy Ostrzeszów z 2010r.

Szczegółowe opracowanie w zakresie gospodarki niskoemisyjnej zostanie przedstawione w osobnym dokumencie opracowanym zgodnie z wytycznymi Krajowego Programu Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030r.), wydanie drugie poprawione, Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2015.

7. POTENCJALNE ZMIANY ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI GPOŚ.

Brak działań z POŚ nie jest do zaakceptowania ze względu na:

- zapisy międzynarodowych, krajowych i wojewódzkich dokumentów strategicznych,
- zobowiązania Polski w zakresie ochrony środowiska wynikające z akcesji do Unii Europejskiej,
- wymogi narzucone polskim prawodawstwem,
- wzrastającą świadomość mieszkańców domagających się zmian w zakresie jakości środowiska,
- czynniki ekonomiczne (w tym m.in. drastyczne podwyżki w zakresie opłat za składowanie odpadów nie przetworzonych, korzyści wynikających z lokalizacji energetyki odnawialnej),
- czynniki zdrowotne – wysoka korelacja pomiędzy stanem zdrowia społeczeństwa, a stanem zanieczyszczenia środowiska,
- ochrona cennych i ginących gatunków i siedlisk.

W przypadku nie podjęcia działań w zakresie poprawy stanu gospodarowania odpadami powstającymi w wyniku funkcjonowania gospodarstw domowych należałoby oczekiwać następujących skutków środowiskowych:

1. Brak zbiórki wszystkich wytworzonych przez mieszkańców odpadów komunalnych skutkowałby powstawaniem większej ilości tzw. dzikich wysypisk oraz spalaniem części odpadów w piecach (emisje zanieczyszczeń gazowych, w tym np. dioksyn).
2. Utrzymywanie się stanu, w którym podstawowym sposobem postępowania z zebranymi odpadami komunalnymi jest ich unieszkodliwianie przez składowanie. Taki sposób postępowania z odpadami powoduje zanieczyszczenie wód podziemnych, emisje gazów, pylenie oraz rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń mikrobiologicznych. Składowiska są ponadto obiektami, które niszczą walory krajobrazowe środowiska. Konieczna stałaby się sukcesywna rozbudowa istniejących składowisk i budowa nowych, co powiększałoby w/w negatywne skutki w środowisku.
3. Wzmózione emisje odorów, biogazu ze składowisk oraz zanieczyszczenie wód podziemnych wynikałoby w dużym stopniu ze składowania odpadów ulegających biodegradacji. Zanieczyszczenie środowiska, w tym również metalami ciężkimi byłoby skutkiem usuwania na składowiska znajdujących się w odpadach komunalnych odpadów niebezpiecznych (resztki farb i lakierów, lampy rtęciowe, baterie, itp.)
4. Wydzielanie z masy odpadów komunalnych niewielkich ilości materiałów surowcowych. Materiały surowcowe (papier, tworzywa sztuczne, szkło, metale), pozwalają ograniczyć wykorzystywanie w produkcji wyrobów z surowców pierwotnych.
5. Niedostateczna ilość lub mała wydajność instalacji do zagospodarowania odpadów, takich jak sortownie, kompostownie, instalacje do fermentacji odpadów itp. skutkowałaby zwiększoną presją na składowanie odpadów, co omówiono powyżej.
6. Brak działań zapobiegających wytwarzaniu odpadów (w tym przede wszystkim edukacji) skutkowałby zwiększaniem się ilości wytwarzanych odpadów, co przy niedostatecznej ilości instalacji do ich zagospodarowania powodowałoby zwiększanie się ilości odpadów składowanych.
7. Niedostateczna ilość zakładów gospodarowania pojazdami wycofanych z eksploatacji spowodowałaby, że pojazdy te demontowane byłyby poza stacjami demontażu, co miałoby negatywne skutki środowiskowe (np. zanieczyszczenie wód podziemnych przy warsztatach, usuwanie części na tzw. dzikie wysypiska itp.).

8. Niedostateczna ilość zakładów przetwarzania zużytego sprzętu stwarzałaby trudności z zagospodarowaniem powstającej dużej ilości sprzętu nie nadającego się do dalszego użytkowania. Odpady te trafiałyby głównie na składowiska. Biorąc pod uwagę, że odpady sprzętu elektrycznego i elektronicznego zawierają wiele zanieczyszczeń (metale ciężkie, oleje, freony) powodowałyby to zanieczyszczenie środowiska wokół składowisk.
9. Nieodpowiednie zagospodarowanie odpadów azbestowych powodowałoby, że część tych odpadów trafiałaby na tzw. dzikie wysypiska, stając się bardzo dużym zagrożeniem dla ludzi i zwierząt (rozprzestrzenianie się w powietrzu włókien azbestowych mających właściwości rakotwórcze).
10. Nie wykorzystywanie części odpadów budowlanych skutkowałoby zwiększonym wykorzystywaniem surowców pierwotnych w budownictwie (kruszywa).

Skutki w przypadku nie podjęcia działań w zakresie racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych oraz wzrostu udziału zasobów odnawialnych:

1. Mniejsze zainteresowanie w podejmowaniu ryzyka inwestycyjnego w racjonalnym gospodarowaniu wodą, materiałochłonności (np. wykorzystanie wód opadowych, powtórne wprowadzanie niewykorzystanych materiałów do produkcji).
2. Wysokie koszty ekonomiczne i organizacyjne (trudna do przejścia dla przeciętnego użytkownika biurokracja) w zarządzaniu minimalizowaniem materiałochłonności (np. wykorzystanie odpadów).
3. Brak redukcji kosztów ekonomicznych i środowiskowych wynikających z energochłonności inwestycji (np. strat energii cieplnej w systemach grzewczych, budynkach o niskiej izolacji cieplnej).
4. Brak zrozumienia społecznego i wysokie koszty ekonomiczne i organizacyjne w podejmowaniu działań na rzecz lokalizacji inwestycji związanych z odnawialnymi źródłami energii.

W przypadku nie podjęcia działań w zakresie ochrony powietrza:

1. Utrzymanie się lub wzrost emisji z konwencjonalnych systemów grzewczych.
2. Minimalizacja inwestycji w ekologiczne źródła energii cieplnej.
3. Wstrzymanie inwestycji w rozbudowę sieci gazowniczych.
4. Minimalizacja inwestycji drogowych i redukcji zanieczyszczeń z tego źródła.

W przypadku nie podjęcia działań w zakresie ochrony przed hałasem:

1. Minimalizacja inwestycji ograniczających ujemny wpływ hałasu, przez tworzenie pasów zwartej zieleni ochronnej, a także izolacji budynków (np. wymiana okien).
2. Minimalizacja inwestycji drogowych w poprawę jakości nawierzchni i redukcję hałasu.

W przypadku nie podjęcia działań w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym:

1. Brak rozpoznania zakresu i skali źródeł promieniowania na terenie gminy.

W przypadku nie podjęcia działań w zakresie ochrony wód oraz ochrony przed powodzią:

1. Brak rozpoznania zakresu i skali użytkowania wód na terenie gminy.
2. Brak modernizacji i dalszej rozbudowy istniejącego systemu kanalizacji.
3. Brak inwestycji w poprawę jakości wody pitnej.

4. Minimalizacja działań w zakresie modernizacji oczyszczalni ścieków.
5. Brak inwestycji w zakresie małej retencji.

W przypadku nie podjęcia działań w zakresie ochrony powierzchni ziemi i zasobów kopalin:

1. Słabo rozpoznany udział złóż i kopaliny na terenie gminy.
2. Niewłaściwy rozwój przemysłu szybko degradujący powierzchnię ziemi.
3. Niewłaściwa zabudowa miejska i kultura rolna.

W przypadku nie podjęcia działań w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych w tym wzrostu lesistości i zadrzewienia w gminie:

1. Niszczenie istniejących cennych obiektów przyrodniczych –parków, zadrzewień, zieleni.
2. Redukcja stanu zielni przydrożnej, ozdobnej.
3. Ograniczenia możliwości występowania małych zwierząt (ptaki, nietoperze, motyle).
4. Brak odpowiedniej opieki nad zwierzętami bezdomnymi.

W podsumowaniu należałoby stwierdzić, że zaproponowane w GPOŚ działania służyć będą poprawie środowiska. Dotyczyć to będzie przede wszystkim takich elementów środowiska jak ochrona wód i gospodarka odpadami.

8. ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO.

Nie przewiduje się znaczącego zwiększenia oddziaływania na środowisko w wyniku realizacji omawianej aktualizacji Programu Ochrony Środowiska.

Większość działań gminy wynika z corocznych prac prowadzonych w ramach zadań własnych w zakresie uzależnionym od posiadanych środków.

Wszystkie inwestycje i obiekty budowlane realizowane w ramach porządkowania gospodarki odpadami komunalnymi już funkcjonują na zasadzie instalacji zastępczych.

Inwestycje związane z instalacjami liniowymi (modernizacje, rozbudowa sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, drogowych) będzie realizowana po przeprowadzeniu osobnych ocen oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

8.1. Oddziaływania na etapie budowy.

Wszystkie przedsięwzięcia realizowane w ramach aktualizacji POŚ związane są z większymi lub mniejszymi uciążliwościami wynikającymi z transportu i pracą sprzętu budowlanego: przemieszczania mas ziemnych oraz transportem materiałów budowlanych i instalacji, obsługi, itp. Należy w związku z tym liczyć się z lokalnym zanieczyszczeniem powietrza atmosferycznego substancjami emitowanymi przez pojazdy (tlenki węgla i azotu, węglowodory).

W trakcie budowy powstawać będą odpady (głównie z grupy 17, np. resztki papy, opakowania po farbach i lakierach, gruz, materiały rozbiórkowe itp.)

Praca maszyn i środków transportu powodować będzie hałas.

W celu minimalizacji tych oddziaływań należy zwrócić uwagę na stan techniczny sprzętu transportującego i budowlanego oraz jakość dróg dojazdowych.

Szczególną uwagę należy zwracać na ochronę zwierząt żyjących w budynkach (ptaki np. jeżyki, jaskółki, sowy, oraz drobne ssaki np. nietoperze) w trakcie prac termomodernizacyjnych. Za każdym razem wykonywanie prac musi być planowane z zachowaniem wszystkich przepisów prawa w tym ustawą o ochronie przyrody i rozporządzeniem w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.

Prawidłowe prowadzenie prac budowlanych nie będzie znacząco oddziaływać na środowisko.

8.2. Wpływ na zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego.

Potencjalnym źródłem zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego będzie wzmożony transport odpadów do zakładów centralnych, obsługujących dużo większe obszary niż obecnie oraz praca sprzętu transportującego i budowlanego. Zanieczyszczenie to powstanie przy trasach komunikacyjnych, w bezpośrednim sąsiedztwie zagospodarowywanych obiektów.

Odory występować mogą lokalnie, na terenie instalacji do zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji (kompostownie, instalacje fermentacji itp.) przy oczyszczalniach ścieków. W przypadku większych uciążliwości może zajść potrzeba stosowania odpowiedniego magazynowania odpadów oraz odpowiednich filtrów pochłaniających odory.

Kompostownie oraz instalacje do biologiczno – mechanicznego przekształcania odpadów ulegających biodegradacji emitować będą dwutlenek węgla, metan, jako wynik tlenowego rozkładu materii organicznej.

Na terenie gminy oprócz kompostowników przydomowych nie planuje się tego typu obiektów.

Realizacja programu nie wpłynie na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego.

8.3. Wpływ na wody powierzchniowe i podziemne.

Nie przewiduje się, aby nowe inwestycje miały negatywny wpływ na wody powierzchniowe i podziemne.

Zwiększenie intensywności kontroli wpłynie na zmniejszenie ilości odprowadzanych nielegalnie ścieków. Natomiast prowadzenie prac modernizacyjnych i rozbudowy istniejących instalacji, wpłynie na poprawę ich funkcjonowania i będzie korzystne dla środowiska.

Realizacja przedsięwzięć umożliwi odpowiednie zagospodarowanie ścieków komunalnych w całej gminie oraz poprawi stan wydzielania ścieków innych z wód opadowych i roztopowych. W wyniku modernizacji ujęcia wody i wodociągów zostanie utrzymana wysoka jakość wody. Poprzez kontrole odprowadzania ścieków i utrzymanie pasów zadrzewień dojdzie do poprawy jakości miejscowych cieków wodnych.

Nie przewiduje się tworzenia zastawek czy mini zbiorników dla cieków szczególnie istotnych. W pozostałych przypadkach ewentualne inwestycje będą dotyczyć tylko działań regulacyjnych w zakresie odprowadzania i ograniczania nadmiernego spływu wód (przesuszania) w celu poprawy elementów wymaganych dla poprawy wymagań określonych dla dobrego stanu lub potencjału ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych oraz realizacji celów środowiskowych na obszarach chronionych.

Budowa zastawek jest podana jako działanie przykładowe. Zamknięcie zastawek będzie ograniczać ten spływ w okresie późnowiosennym i letnim, tworząc w rowach mini zbiorniki. Piętrzenie nie będzie przekraczać naturalnej pojemności rowów (maksymalnie około 0,5m poniżej korony rowu). Otwieranie ich w okresie jesienno – zimowym umożliwi spływ nadmiaru wód deszczowych i roztopowych. Zamykanie zastawek na okres późnej wiosny i lata umożliwi utrzymanie w nich wyższego poziomu wody i wyższej wilgotności okolicznych pól przez podsiąkanie. Przedłużone utrzymywanie wody w rowach poprawi także warunki bytowania drobnych zwierząt, zwłaszcza płazów. Ze względu na zakres i wielkość prac oddziaływanie będzie tylko lokalne po poprawę regulacji miejscowych stosunków wodnych. Spływ wody nigdy nie będzie zamykany całkowicie, a w okresie jego największej intensywności (jesienno – wiosennym) otwarty całkowicie.

Nie przewiduje się, aby nowe inwestycje miały negatywne oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne. Nie przewiduje się znaczących oddziaływań realizacji programu na jednolite części wód. Ze względu na działania prowadzone w obszarze gminy inwestycji nie przewiduje się jego znaczącego oddziaływania na obszary chronione w tym obszary NATURA 2000 oraz ich integralność. Regulacja systemu melioracyjnego z „odpływowego” na „odpływowo – retencyjny” przyczyni się do częściowego przywrócenie naturalnego przepływu wód w ciekach.

Realizacja programu nie wpłynie na pogorszenie stanu i jakości wód powierzchniowych i podziemnych.

8.4. Wpływ na gleby.

Do zanieczyszczenia gleb wokół inwestycji może dochodzić w trakcie prac budowlanych, niewłaściwej ich eksploatacji czy mechanicznego uszkodzenia. Dla minimalizacji powyższych oddziaływań wszystkie inwestycje będą realizowane z materiałów o odpowiednich kwalifikacjach i przedłużonej żywotności. Sprzęt transportowy i budowlany musi być sprawny technicznie i podlegać codziennym kontrolom.

Przy niewłaściwym transporcie odpadów (brak siatek zabezpieczających, pojemników do transportu), może dochodzić do zanieczyszczenia obszarów przy trasach transportowych.

Do pewnego przekształcenia terenu dojdzie w wyniku realizacji prac budowlanych. Szczególną uwagę należy zwrócić na zachowanie warstwy próchniczej gleby oraz niezakłócanie stosunków wodnych.

Realizacja programu nie wpłynie na pogorszenie jakości gleb.

8.5. Oddziaływania akustyczne (hałas).

Emisje hałasu dotyczą przede wszystkim środków transportu i sprzętu budowlanego. Główną uwagę należy zwrócić na stan techniczny sprzętu oraz jakość dróg. Oddziaływanie tego typu powstanie przy trasach komunikacyjnych w bezpośrednim sąsiedztwie zagospodarowywanych obiektów. Projektowane modernizacje istniejących tras czy ich nowych przebiegów będzie się odbywać ze szczególnym zwróceniem uwagi na oddziaływanie akustyczne.

W większej skali znaczenie mogą mieć próby budowy elektrowni wiatrowych. Gmina nie planuje lokalizacji tego typu obiektów. W związku z tym, że objęta jest obszarem chronionego krajobrazu i usytuowanie tego typu obiektów będzie bardzo utrudnione. W przypadku podejmowania decyzji o nowych lokalizacjach elektrowni wiatrowych dla inwestorów zewnętrznych, należy ich oddziaływanie rozpatrywać kompleksowo z uwzględnieniem już istniejących lub przyjętych do realizacji obiektów, także na terenach poza gminą.

Realizacja programu nie wpłynie na pogorszenie stanu klimatu akustycznego.

8.6. Wpływ na przyrodę.

Planowane instalacje powinny być lokalizowane na obszarach do tego celu przeznaczonych, z uwzględnieniem wpływu na obszary chronione.

W sąsiedztwie inwestycji można liczyć się ze zmianami w składzie gatunkowym i liczebności zwierząt. Część gatunków będzie migrować na inne tereny, co związane będzie przede wszystkim ze zwiększonym hałasem oraz ruchem pojazdów transportowych. Większe obiekty liniowe (np. drogi) lub wysokościowe (np. budynki wielopiętrowe) mogą stwarzać ograniczenia w migracji zwierząt. Należy je lokalizować poza głównymi szlakami migracji lub z zachowaniem przyrodniczej funkcjonalności tych obszarów.

Zmniejszenie zanieczyszczeń przedostających się do gleby ze ściekami, odpadami wpłynie na lokalne zmiany flory lubiącej wysoko zasobne siedliska, zwłaszcza azotolubnej.

Realizacja programu nie wpłynie na pogorszenie stanu warunków przyrodniczych.

8.7. Oddziaływanie na formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody w tym obszary NATURA 2000.

Cała gmina objęta jest obszarem chronionego krajobrazu, a w najbliższym sąsiedztwie znajduje się kilka obszarów NATURA 2000, park krajobrazowy oraz rezerwaty.

Ze względu na przebiegający przez gminę dział wodny, oddziaływanie na obszary NATURA 2000 będzie się odbywać pośrednio, przez spływające w tym kierunku wody powierzchniowe.

Realizacja GPOŚ największy wpływ będzie miała na poprawę jakości wód powierzchniowych pośrednio przez regulacje gospodarki odpadami komunalnymi, a bezpośrednio przez regulacje gospodarki wodościekowej, które poprzez zlewnię licznych cieków spływają na obszary chronione. Zmniejszy to w znacznym zakresie ładunek zanieczyszczeń jakie spływają z gminy. Będzie to działanie korzystne dla obszarów chronionych.

Realizacja programu nie wpłynie na pogorszenie stanu obszarów ochrony przyrody w tym obszarów NATURA 2000.

8.8. Wpływ na krajobraz.

W gminie jest dużo terenów o wyjątkowym znaczeniu krajobrazowym lub widokowym. Zwłaszcza na obszarze Wzgórz Ostrzeszowskich. Negatywny wpływ na krajobraz dotyczy przede wszystkim obiektów liniowych (drogi) i wysokościowych (maszty energetyczne, radiowe linie energetyczne). Przy obiektach drogowych ważne jest zachowanie i tworzenie nasadzeń roślinności wysokiej przydrożnej, które tworzą walory krajobrazowe tych obiektów.

W większej skali znaczenie mogą mieć budowle elektrowni wiatrowych. Gmina nie planuje lokalizacji tego typu obiektów. W związku z tym, że gmina objęta jest obszarem chronionego krajobrazu wraz z licznymi miejscami widokowymi lokalizacja tego typu obiektów w gminie będzie bardzo utrudniona. W przypadku podejmowania decyzji o nowych lokalizacjach elektrowni wiatrowych dla inwestorów zewnętrznych, należy ich oddziaływanie rozpatrywać kompleksowo z uwzględnieniem już istniejących lub przyjętych do realizacji obiektów, także na terenach poza gminą.

Realizacja programu nie wpłynie na pogorszenie warunków krajobrazowych.

8.9. Wpływ gospodarki odpadami komunalnymi.

Ze względu na brak regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych, gospodarka odpadami komunalnymi będzie się opierać na instalacjach zastępczych. Istniejące tego typu instalacje w gminie posiadają odpowiednie pozwolenia i ich działanie jest unormowane prawnie.

Na obszarze gminy planuje się sukcesywne zwiększanie ilości odpadów odbieranych w sposób selekcyjny. Objęcie wszystkich mieszkańców gminy odbiorem odpadów komunalnych w tym w większości selekcyjnym, przyczyni się do usunięcia nieprawidłowości w ich zagospodarowywaniu (np. spalanie, wyrzucanie na nielegalne składowiska).

Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych funkcjonuje w miejscowości Ostrzeszów i jest na etapie rozwijania. Obecny system selektywnego zbierania odpadów oparty jest na rozstawianiu kontenerów w punktach zbiorczych oraz pojemników w indywidualnych posesjach do selektywnego gromadzenia odpadów.

Realizacja programu nie wpłynie na pogorszenie gospodarki odpadami.

8.10. Oddziaływanie transgraniczne.

Ze względu na lokalizację oraz skalę planowanych działań nie przewiduje się oddziaływania transgranicznego.

8.11. Oddziaływanie instalacji energii odnawialnej.

Na terenie gminy nie przewiduje się lokalizacji elektrowni wiatrowych. Próby wyznaczenia lokalizacji pod elektrownie wiatrowe należy dokładnie przeanalizować pod względem środowiskowym, zwłaszcza :

- współoddziaływanie z innymi istniejącymi i planowanymi instalacjami tego typu,
- oddziaływania akustycznego na najbliższe tereny ochrony akustycznej,
- oddziaływania na ptaki i nietoperze.

Na dzień opracowania dokumentu na terenie miasta i gminy dynamicznie rozwijają się inwestycje w elektrownie fotowoltaiczne. Od czerwca 2015r. działa jedna instalacja o mocy 2MW, druga o mocy 1MW jest w trakcie realizacji. Kolejne 3 o mocy 2MW, 0,9MW i 0,8MW są planowane. Przy takich przedsięwzięciach największe oddziaływania na środowisko są na etapie budowy. Można się spodziewać większego oddziaływania wynikającego z ruchu sprzętu

budowlanego. W celu ograniczenia oddziaływań użytkować należy tylko sprawny i sprawdzony sprzęt. Na placu budowy zabezpieczyć środki zaradcze i neutralizujące ewentualne wycieki. Prace budowlane starać się ograniczyć tylko do godzin dziennych tj. od ok. 7:00 do 20:00.

Oddziaływanie na etapie eksploatacji:

Instalacja działa automatycznie nie powodując ponadnormatywnych emisji pyłów i gazów do powietrza, hałasu, promieniowania elektromagnetycznego.

- instalacja nie wytwarza spalin
- linie wewnętrzne, linie przesyłowe są małej mocy i w większych wiązkach prowadzone pod ziemią,
- stacja automatycznej kontroli jest izolowanym kontenerem – styropianem lub pianką poliuretanową (głównie przed nadmiernym nagrzewaniem się na słońcu), co równocześnie wycisza pracę wszystkich wewnętrznych urządzeń, nie słuchać ich na zewnątrz.

W drobnej formie szybko rozwija się stosowanie kolektorów słonecznych do ogrzewania wody oraz stosowania biomasy do spalania. Przy spalaniu biomasy należy pamiętać, że wpływa ona na zwiększenie emisji gazów i pyłów do powietrza, zwłaszcza przy spalaniu w nieprzystosowanych do tego typu paliwa piecach. Dlatego powinno się unikać większej koncentracji w obszarach mieszkalnych.

Istniejąca na terenie gminy biogazownia w miejscowości Szklarka Myślniewska zlokalizowana jest na terenach porolnych. Obecnie planowana jest jej rozbudowa. Działanie biogazowni pozwala lepiej wykorzystać i z mniejszymi skutkami środowiskowymi nieprzetworzone naturalne nawozy organiczne (jak np. gnojowica, obornik) czy odpady biodegradowalne. Zgodnie z posiadaną decyzją środowiskową jej działanie nie będzie znaczące dla środowiska.

Proponowane formy rozwoju energii odnawialnej na terenie gminy nie będą miały znaczącego oddziaływania na środowisko.

8.12. Oddziaływanie na dorzecze Odry i wody podziemne.

Tab. 8.12.1. Jednolite części wód powierzchniowych w Gminie Ostrzeszów.

Europejski Kod JCWP	Typ JCWP	Status	Ocena Stanu	Ocena Ryzyka Nieosiągnięcia Celów Środowiskowych	Derogacje
PLRW600017184354	Potok nizinny piaszczysty	naturalna	dobry	niezagrożona	-
PLRW6000171843529	Potok nizinny piaszczysty	naturalna	słaby	zagrożona	- 1 derogacje czasowe - brak możliwości technicznych
PLRW60002318424	Potoki i strumienie na obszarach będących pod wpływem procesów torfotwórczych	naturalna	dobry	zagrożona	- 1 nowe modyfikacje - przekształcenie charakterystyk fizycznych
PLRW600017184349	Potok nizinny piaszczysty	naturalna	dobry	niezagrożona	-

Cele środowiskowe dla jednolitych części wód powierzchniowych:

- osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego,
- zapobieganie pogarszania stanu wód podziemnych.

Zgodnie z zapisami rozdziału 8.12 Prognozy:

Program będzie realizowany w obszarze przewidzianym poniższymi dokumentami:

- „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, zatwierdzonym na posiedzeniu Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu,
- Rozporządzenie Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 2 kwietnia 2014 r. w sprawie warunków korzystania z wód regionu wodnego Warty (Dz. U. W. W. z 2014r., poz. 1229),
- art. 38e ustawy Prawo wodne.

Realizacja Programu:

- nie wpływa na stan wód – nie będzie powodować zmian w zasobach wodnych,
 - zmniejszy oddziaływanie z gospodarki odpadami przez uporządkowanie systemu selektywnego odbierania odpadów komunalnych i problemowych z gospodarstw domowych – zmniejszy niekorzystne oddziaływanie odpadów na wody poprzez minimalizację powstawania z nich odcieków czy wydzielania niebezpiecznych substancji do wód,
 - planowane są inwestycje rozbudowy istniejącego systemu kanalizacyjnego oraz przebudowy oczyszczalni ścieków w celu zwiększenia ich wydajności oraz skuteczności oczyszczania ścieków – zmniejszy niebezpieczeństwo przedostawania się nieoczyszczonych ścieków do wód,
 - rozpatrzenie możliwości wykorzystania rowów melioracyjnych w małej retencji wód opadowych i roztopowych – umożliwi wykorzystanie istniejących zasobów w małej retencji oraz przebudowy systemów odwadniających na odwadniająco – podsiękowy,
- nie przewiduje się zwiększenia poboru wód podziemnych ponad posiadane pozwolenia – nie będzie zwiększenia wykorzystania wód podziemnych.

Wobec powyższego realizacja programu nie wpłynie negatywnie na jakość i stan wód dorzecza Odry czy wód podziemnych.

8.13. Oddziaływanie na klimat (w tym mikroklimat).

Ze względu na brak dużych inwestycji realizacja Programu nie będzie miała znaczącego wpływu na zmienność warunków klimatycznych. Wartości w ramach efektu gminy nie będą mierzalne. Mierzalny efekt przyniesie dopiero zsumowanie działań wielu podobnych regionów na obszarze całego kraju.

Związane jest to z dużą zmiennością warunków klimatycznych i ich zależnością zarówno od czynników antropogenicznych jak i naturalnych notowanych na całym świecie, trudno przewidzieć ich kierunek i potencjał na terenie jednej miejscowości. Można wnioskować, że będzie on zgodnych z trendami dla całego regionu Niżu Polski.

Pewne regionalne odczucie zmian powinno być zauważalne w mikroklimacie gminy. Będzie ono miało miejsce w pobliżu nasadzeń roślinności wysokiej przez redukcję oddziaływań anemometrycznych, termicznych. Przyczyni się także do poprawy warunków wilgotnościowych najbliższego otoczenia. Należy pamiętać, że każde drzewo oprócz zacieniania nasłonecznienia, stanowi parawan dla wiatru, jest też wydajną pompą przetaczającą w sezonie wegetacyjnym przeciętnie ok. 10 l wody na każdy cm obwodu pnia. Jest to jedna z głównych przyczyn redukcji wahań temperatur w zadrzewieniach, jak również odczucia lżejszego oddychania i większej świeżości powietrza.

Wymierne efekty zmiany mikroklimatu wykaże promocja pro środowiskowych niskoemisyjnych źródeł paliw (odnawialnych źródeł energii dla emisji niskiej). Zastosowanie ich w szerokiej skali zwłaszcza na obszarach zwartej zabudowy poprawi warunki przejrzystości i zdrowotności powietrza. Przyjmuje się, że oddziaływanie pojedynczego budynku mieszkalnego z paleniskiem węglowym sięga ok. 70 m wokół.

Zakłada się, że odnawialne źródła energii OZE w okresie realizacji Programu na terenie gminy nie przekroczą kilkuset kW do 5 MW mocy. Gmina nie posiada terenów na realizację dużych inwestycji tego typu.

W porównaniu z elektrownią węglową 1 kWh energii z elektrowni odnawialnej szacunkowo przyczynia się do obniżenia emisji na poziomie 5.5g SO₄, 4.2g NO_x, 700g CO₂. Ponieważ emisja w/w gazów szacowana jest maksymalnie na kilka % udziału w kształtowaniu klimatu, ich redukcja w okresie realizacji programu nie będzie odczuwalna w skali lokalnego klimatu.

Natomiast działanie te są niezmiernie istotne w wymiarze edukacyjnym i długofalowych programach poprawy klimatu w ramach większych regionów.

Realizacja programu nie wpłynie na pogorszenie warunków klimatycznych w tym mikroklimat.

8.14. Oddziaływanie skumulowane GPOŚ.

Tab. 8.14.1 Przewidywane możliwości wystąpienia znaczącego oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne z realizacji GPOŚ.

+ pozytywne

- negatywne

0 nie przewiduje się oddziaływania

Oddziaływanie	Etap budowy								
	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótko terminowe	średnio terminowe	długo terminowe	stałe	chwilowe
ludzie	-	-	0	0	-	0	0	0	-
klimat akustyczny	-	0	0	-	-	0	0	0	-
gleba i powierzchnia ziemi	-	-	0	0	0	0	0	0	-
powietrze	-	-	-	-	-	0	0	0	-
woda	-	0	0	0	-	0	0	0	-
zwierzęta	-	-	0	-	-	0	0	0	-
rośliny	-	-	0	-	-	0	0	0	-
bioróżnorodność	-	-	0	-	-	0	0	0	-
krajobraz	-	-	0	-	-	0	0	0	-
klimat	-	-	-	-	-	0	0	0	-
zasoby naturalne	0	0	0	0	0	0	0	0	0
dobra kultur i zabytki	0	0	0	0	0	0	0	0	0
obszary NATURA 2000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
dobra materialne	-	-	0	0	-	0	0	0	-
Etap eksploatacji inwestycji									
ludzie	+	+	0	+	0	+	+	+	0
klimat akustyczny	+	+	0	+	+	+	+	+	+
gleba i powierzchnia ziemi	+	+	0	+	+	+	+	+	+
powietrze	+	+	+	+	+	+	+	+	0
woda	+	+	+	+	+	+	+	+	0
zwierzęta	+	+	+	+	0	+	+	+	0
rośliny	+	+	+	+	0	+	+	+	0
bioróżnorodność	+	+	+	+	0	+	+	+	0
krajobraz	+	0	0	+	0	0	+	+	0
klimat	+	+	+	+	0	0	+	+	0
zasoby naturalne	0	0	0	0	0	0	0	0	0
dobra kultur i zabytki	0	0	0	0	0	0	0	0	0
dobra materialne	-/+	-/+	0	0	-/+	0	0	0	-/+

Możliwość znaczącego oddziaływania najsilniej prognozuje się na etapie budowy. Związane jest to z prowadzeniem prac budowlanych, użytkowaniem ciężkiego sprzętu, przekształceniami środowiska i krajobrazu. Wszystkie te oddziaływania nie mają charakteru stałego i po zakończeniu prac budowlanych ustępują. Prawidłowa organizacja pracy oraz wykorzystanie sprawnego sprzętu pozwala unikać ich niekorzystnego oddziaływania na środowisko. Aby unikać znaczącego oddziaływania na środowisko każdy rodzaj inwestycji musi być przeanalizowany pod względem środowiskowym z uwzględnieniem prac budowlanych. Możliwość znaczącego oddziaływania na etapie eksploatacji prognozuje się dla krajobrazu. Związane to będzie z przekształcaniem środowiska w wyniku realizacji inwestycji, szczególnie form liniowych. Minimalizacja oddziaływań będzie polegać na unikaniu usuwania przydrożnej roślinności wysokiej, projektowanie nowych nasadzeń.

Tab.8.14.2. Zadania przy których przewiduje się możliwość występowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Zadania mogące przyczynić się do występowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko	Opis przedsięwzięcia	Zakres możliwych głównych oddziaływań na środowisko
Budowa sieci gazowej na obszarze gminy i zwiększanie liczby odbiorców.	W trakcie opracowania projektu.	Na etapie budowy – degradacja powierzchni ziemi pod inwestycje, hałas.
Usprawnienie systemu komunikacyjnego (poprawa nawierzchni i warunków bezpieczeństwa ruchu, modernizacja i rozbudowa dróg).	Zadanie ciągle realizowane w ramach dostępnych środków ekonomicznych w terminie do 2017r. z perspektywą do 2021r.	Na etapie budowy - degradacja powierzchni ziemi pod inwestycje, hałas, Na etapie eksploatacji - utrudnienia w przemieszczaniu się drobnych zwierząt, na krajobraz.
Zintensyfikowanie rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie gminy. Optymalizacja wykorzystania, modernizacja oraz rozbudowa oczyszczalni ścieków.	Zadania ciągle realizowane w ramach dostępnych środków ekonomicznych.	Na etapie planowania - degradacja powierzchni ziemi pod inwestycje, hałas.

Mając na uwadze możliwość wystąpienie znaczących oddziaływań na środowisko przy realizacji powyższych inwestycji należy szczegółowo przeanalizować je na etapie uzgodnień środowiskowych i budowlanych. Szczególną uwagę zwrócić na:

- ochronę powierzchni ziemi:
 - przed budową zdjąć i zabezpieczyć powierzchniowe organiczne warstwy gleby do wykorzystania ich na etapie rekultywacji terenu po zakończeniu prac budowlanych,
 - wykorzystywać sprzęt sprawny technicznie bez wycieków substancji niebezpiecznych,
 - tankowanie sprzętu paliwami, uzupełnianie olejów prowadzić na wcześniej wyznaczonym miejscu zabezpieczonym przed spływem zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i gruntowych,
 - zabezpieczyć środki prewencyjne i neutralizujące wycieki (np. piasek, trociny, inne),
- ochronę przed hałasem:
 - używać sprzęt sprawny technicznie,

- ograniczać wykonywanie prac budowlanych w pobliżu zabudowy mieszkalnej, w godzinach nocnych,
- minimalizując zagrożenia dla przemieszczania się zwierząt uwzględnić:
 - budowy, przebudowy przepustów po drogami wykonywać w sposób umożliwiający przemieszczanie się drobnych zwierząt,
 - w przypadku stosowania krawężników, co 100m wykonać obniżenie umożliwiające przemieszczanie się drobnych zwierząt,
 - w przypadku głębokich wykopów zadbać o bezpieczeństwo drobnych zwierząt,
- krajobraz:
 - minimalizować wycinanie roślinności przydrożnej, zaplanować realizację nowych nasadzeń,
 - w miarę możliwości lokalizacja nowych i modernizacja istniejących linii elektroenergetycznych w systemie podziemnym.

Realizacja planu z uwzględnieniem powyższych założeń spowoduje brak znaczących oddziaływań na środowisko z planowanych przedsięwzięć.

9. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ZAWARTYCH W PROJEKCIE PROGRAMU.

Podstawowe rozwiązania alternatywne w zakresie projektów gospodarki wodno-ściekowej i ochrony przeciwpowodziowej:

- zaniechanie inwestycji – przedostawanie się większego ładunku zanieczyszczeń do wód, gorszej jakości wody przeznaczone do spożycia,
- wariantowanie przebiegu sieci kanalizacyjnej,
- wybór pomiędzy budową przydomowych oczyszczalni, a budową sieci kanalizacyjnej,
- wariantowanie technologii oczyszczania ścieków,
- zmiana typu urządzeń przeciwpowodziowych i regulujących spływ wód powierzchniowych.

Główne rozwiązania alternatywne w zakresie regulacji gospodarki odpadami komunalnymi:

- zaniechanie działań – mała liczba odpadów odbierana na mieszkańca, kłopoty ze spalaniem odpadów w instalacjach domowych, pozostawianie ich w miejscach do tego nie przeznaczonych,
- rezygnacja z odbioru na worki na rzecz punktów zbiorczych,
- przejście na ruchome punktu odbioru odpadów problemowych z gospodarstw domowych zamiast utrzymywanie i modernizowanie stałego punktu selektywnego odbioru odpadów komunalnych PSOK.

Główne rozwiązania alternatywne w zakresie ochrony powietrza i energetyki odnawialnej:

- zaniechanie inwestycji - co może spowodować problemy w zakresie bezpieczeństwa energetycznego kraju i brak spełnienia wymogów prawnych i programowych w zakresie wskaźników emisyjnych i wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych,
- wariantowanie rozwiązań technicznych - w sposób jak najmniej oddziałujący na wszystkie elementy środowiska, dobra materialne, ludzi i zabytki (parametry kotłów, bioreaktorów, urządzeń energii odnawialnej i in.),
- wariantowanie możliwości bądź zakazu lokalizacji przedsięwzięć - mogących oddziaływać na obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody w tym obszary Natura 2000 i inne elementy środowiska w tym ludzi i dobra materialne oraz kulturalne i historyczne.

Główne rozwiązania alternatywne w zakresie ochrony powietrza, przed hałasem, promieniowaniem elektromagnetycznym, ochrony powierzchni ziemi i zasobów przyrodniczych:

- zaniechanie przedsięwzięć lub działań – co przy uwzględnieniu rosnącego zapotrzebowania na dobra materialne społeczeństwa wpłynie na pogorszenie obecnego stanu środowiska,
- wariantowanie rozwiązań technicznych - w sposób jak najmniej oddziałujący na wszystkie elementy środowiska, dobra materialne, ludzi i zabytki,
- wariantowanie możliwości bądź zakazu lokalizacji przedsięwzięć lub działań mogących oddziaływać na obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody w tym obszary Natura 2000 i inne elementy przyrody w tym ludzi i dobra materialne oraz kulturalne i historyczne,
- wariantowanie koniecznej do zastosowania infrastruktury towarzyszącej przedsięwzięciom, działaniom, zmniejszające oddziaływanie na środowisko.

Na etapie rozpoznania przedsięwzięć do celów opracowania niniejszej prognozy nie jest możliwe dokładne określenie rozwiązań alternatywnych. Dokładne techniczne możliwe rozwiązania powinny być wskazane na etapie procedury oddziaływania na środowisko szczegółowych projektów technicznych.

10. NIEDOSTATKI I BRAKI MATERIAŁÓW UTRUDNIAJĄCE OCENĘ SZKODLIWEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.

W trakcie przygotowania materiału nie napotkano na trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Brak możliwości jednoznacznego określenia niektórych z działań, wskaźników nie miały wpływu na wnioski wynikające opracowanych dokumentów.

11. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO.

Biorąc pod uwagę lokalizację oraz skalę działań i obiektów planowanych, nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko. Lokalizacja gminy jest na tyle oddalona od granicy kraju, że wskazane w prognozie ewentualne skutki ich funkcjonowania będą się ograniczać do najbliższego terenu.

Oddziaływanie takie może ewentualnie wystąpić w przypadku transgranicznego przemieszczania odpadów. Jednak na każdy międzynarodowy obrót odpadami, potrzebne jest zezwolenie Głównego Inspektora Środowiska oraz spełnienie szeregu innych wymagań prawnych, które zmniejszą ewentualne wystąpienie negatywnych skutków takiego przemieszczania.

Pewny wpływ będzie miało oddziaływanie porządkowania gospodarki wodno – ściekowej na spływ ścieków wodami powierzchniowymi dorzecza Odry do Morza Bałtyckiego. Ze względu na wielkość gminy jest to znikomy udział i jego efekt będzie pozytywny poprzez zmniejszenie dostarczanych ładunków zanieczyszczeń.

12. MONITOROWANIE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA I PROGNOZY PROGRAMU.

12.1. Zasady monitoringu.

W procesie wdrażania programu ważna jest kontrola przebiegu procesu oraz ocena stopnia realizacji zadań w nim wyznaczonych z punktu widzenia osiągnięcia założonych celów. Z tego względu ważne jest opracowanie systemu monitorowania, na podstawie którego będzie możliwe dokonanie oceny stopnia wdrażania, jak i również będą mogły być dokonane ewentualne modyfikacje programu.

Monitoring powinien być sprawowany w następujących zakresach:

monitoring środowiska,
monitoring programu,
monitoring odczuć społecznych.

Monitoring Programu Ochrony Środowiska będzie realizował i wykonywał Burmistrz Miasta i Gminy Ostrzeszów na podstawie posiadanych przez urząd informacji oraz informacji udostępnianych przez podmioty zewnętrzne.

Monitoring będzie wykonywany nie rzadziej jak co 4 lata.

Monitoring środowiska – system kontroli środowiska, jest narzędziem wspomagającym prawne, finansowe i społeczne instrumenty zarządzania środowiskiem. Dostarcza informacji o efektach wszystkich działań na rzecz ochrony środowiska i może być traktowany jako podstawa do oceny całej polityki ochrony środowiska. Jest jednym z najważniejszych kryteriów, na podstawie których tworzona jest nowa polityka. Mierniki efektów ekologicznych są w znacznym

stopniu dostępne jako wielkości mierzone w ramach istniejących systemów kontroli i monitoringu. Pomiary poziomów emisji i imisji, zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych, są wykonywane w ramach działalności np. WIOŚ, RZGW, IMGW, PSH, a przyrost obszarów aktywnych przyrodniczo (lasów, łąk, terenów parkowych, użytków ekologicznych) znany jest instytucjom takim jak np. Urzędy Gmin, RDLP, Dyrekcje Parków Krajobrazowych, RDOŚ. Monitoring wykonywany z wytycznymi i zobowiązaniami służb odpowiedzialnych za jego wykonanie.

Monitoring programu – najważniejszym wskaźnikiem jest monitorowanie realizacji poszczególnych zadań, które powinno się odbywać co dwa lata, na podstawie zestawienia planu działań przewidzianych do realizacji z postępem ich wdrożenia. W przypadku nie osiągnięcia zaplanowanych zamierzeń należy dokonać analizy sytuacji i poznać jej przyczyny. Powodem mogą być np. brak czasu, środków finansowych, zasobów ludzkich lub też zmiana kolejności przewidzianych w programie zadań priorytetowych.

Tab. 12.1.1. Najważniejsze wskaźniki monitoringu i oceny skuteczności realizacji programu ochrony środowiska.

Nazwa	Jednostka
Gospodarka odpadami	
Procent mieszkańców objętych zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych	%
Procent mieszkańców objętych zorganizowaną, selektywną zbiórką odpadów komunalnych	%
Masa zebranych odpadów komunalnych - ogółem	Mg
Masa zebranych odpadów komunalnych - selektywnie	Mg
Masa zebranych odpadów komunalnych - zmieszanych	Mg
Ilość odpadów wyłączonych ze strumienia odpadów komunalnych	Mg/%
Ilość wytworzonych i zagospodarowanych odpadów biodegradowalnych	Mg/%
Procent odpadków komunalnych poddanych unieszkodliwianiu	%
Procent odpadków komunalnych poddanych składowaniu	%
Masa odpadów problemowych z gospodarstw domowych – w tym	Mg
- Masa wytworzonych i zagospodarowanych baterii małogabarytowych	Mg
- Masa wytworzonych i zagospodarowanych odpadów opakowaniowych	Mg
- Masa wytworzonych i zagospodarowanych przeterminowanych leków	Mg
- Masa wytworzonego i zagospodarowanego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	Mg
- Masa wytworzonych i zagospodarowanych odpadów wielkogabarytowych	Mg
- Masa wytworzonych i zagospodarowanych odpadów budowlanych	Mg
- Masa wytworzonych i zagospodarowanych odpadów zawierających azbest	Mg
- Masa wytworzonych i zagospodarowanych odpadów niebezpiecznych wyłączonych z odpadów komunalnych	Mg
- Masa wytworzonych i zagospodarowanych komunalnych osadów ściekowych	Mg
Masa wytworzonych i zagospodarowanych innych rodzajów odpadów	Mg
Liczba stacji zbierania i demontażu pojazdów	szt.
Liczba punktów zbierania i demontażu urządzeń elektrycznych i mechanicznych	szt.
Liczba zrekultywowanych/zlikwidowanych składowisk odpadów	szt./ha
Liczba instalacji/punktów do gospodarowania odpadami komunalnymi	szt.
Ilość decyzji wydanych przez Wójta w zakresie gospodarki odpadami	szt.
Ilość spraw prowadzonych przez gminę w zakresie gospodarki odpadami	szt.

Koszty utrzymania sytemu gospodarowania odpadami komunalnymi	zł.
Koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami	zł.
Ochrona powietrza	
Kontrola emitowanych zanieczyszczeń przez podmioty gminne	raport/rok
Zmiana systemu grzewczego i energetycznego na terenie gminy	szt.
Poprawa parametrów ciepłno-energetycznych budynków gminnych	szt., zł, efekt ekologiczny
Modernizacja infrastruktury drogowej	km, zł, efekt ekologiczny
Zadrzewienia, zalesianie, zieleń śródpolna, miejska, aleje przydrożne	szt., km, zł
Ochrona wód	
Podłączenie mieszkańców do istniejących lub nowo projektowanych oczyszczalni ścieków zbiorczych i przydomowych	szt., zł, km, efekt ekologiczny
Promowanie dziedzin produkcji o małej wodochłonności	szt.
Zwiększenie kontroli poboru wody i zrzutu ścieków	szt., zł
Wspomaganie budowy lub budowa lokalnych zbiorników retencyjnych	szt., km ³ , zł
Wspieranie odbudowy oraz prawidłowej eksploatacja systemów melioracji	zł, km ha
Ochrona powierzchni ziemi	
Wspieranie prowadzenia racjonalnej gospodarki uprawowej	ha
Prowadzenie edukacji dotyczącej racjonalnej gospodarki rolnej, wprowadzania nowych metod, nowych upraw	szt.
Wspieranie wykorzystanie kompostu i nawozów naturalnych do nawożenia gleb	ha, Mg
Ochrona przed hałasem	
Tworzenie naturalnych i sztucznych stref ochronnych wokół największych emitorów hałasu oraz najbardziej uciążliwych ciągów komunikacyjnych	szt., mb, zł
Wspieranie wprowadzania nowych „cichych” technologii	szt., zł
Ochrona środowiska przyrodniczego i dóbr kultury	
Wspomaganie i prowadzenie renowacji istniejących zabytków	szt., zł
Wprowadzenie właściwego oznakowania i opisu dóbr kultury	szt., zł
Wprowadzenie właściwego oznakowania i opisu obszarów chronionych oraz pomników przyrody	szt., zł
Bieżąca konserwacja pomników i parków, alei przydrożnych, itp.	szt., zł, ha, km

-Monitoring odczuć społecznych – podstawowy system kontroli pozwalający ocenić czy wprowadzane w programie zmiany są zgodne z oczekiwaniami mieszkańców i osób przebywających na terenie gminy. Pozwala on na szybkie sprawdzenie poziomu funkcjonowania zmian, uchwycenie koniecznych do przeprowadzenia poprawek czy wprowadzenia nowej dodatkowej formy. Pozwala też szybko zmodernizować formy nie przynoszące zamierzonych efektów do postaci bardziej dostępnej dla miejscowego społeczeństwa. Wykonywany zwłaszcza w przypadku pojawienia się konfliktów społecznych czy inwestycji dyskusyjnych.

12.2. Monitorowanie założonych efektów ekologicznych.

W efekcie realizacji wyznaczonych dla Gminy celów ekologicznych oraz przedstawionego w prognozie oddziaływania na środowisko powinno uzyskać się zamieszczone efekty ekologiczne. Wykonywany nie rzadziej jak co 4 lata.

Tab. 12.2.1. Zakładane efekty działań proponowanych w Programie Ochrony Środowiska.

Proponowane działania	Zakładany efekt	
	Bezpośredni	Pośredni
<i>Ochrona powietrza</i>		
– Kontrola emitowanych zanieczyszczeń przez podmioty	– Przestrzeganie limitów emisyjnych	– Zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza – Zmniejszenie efektu cieplarnianego
– Zmiana systemu grzewczego i energetycznego na terenie gminy	– Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza – Zmniejszenie ilości odpadów paleniskowych	– Wzrost zapotrzebowania na gaz – Wzrost zapotrzebowania na „ekologiczne” surowce energetyczne (drewno, wierzba energetyczna, słoma). Nadmierny wzrost tego segmentu spowoduje wzrost zanieczyszczeń powietrza – Tworzenie nowych miejsc pracy
– Poprawa parametrów cieplno-energetycznych budynków	– Zmniejszenie zapotrzebowania na nośniki energii – Ograniczenie zużycia surowców energetycznych – Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza – Zmniejszenie opłat za ogrzewanie	– Zmniejszenie efektu cieplarnianego – Ograniczenie ilości odpadów ze spalania – Poprawa jakości życia mieszkańców
– Modernizacja infrastruktury drogowej	– Zmniejszenie hałasu – Ograniczenie emisji spalin – Ograniczenie emisji wtórnej zanieczyszczeń pyłowych	– Zwiększenie zatrudnienia – Poprawa jakości życia mieszkańców – Poprawa bezpieczeństwa – Zwiększenie atrakcyjności gospodarczej gminy

- Zadrzewienia, zalesianie, zieleń śródpolna, miejska, przydrożna, itp.	- Zmniejszenie zapylenia i zanieczyszczenia powietrza - Poprawa gospodarki wodami gruntowymi - Zwiększenie walorów krajobrazowych estetycznych, turystycznych	- Zwiększenie produkcyjnego charakteru biomasy – możliwości pozyskiwania drewna z cięć pielęgnacyjnych - Nowe miejsca rekreacji i wypoczynku - Poprawa jakości życia mieszkańców
<i>Ochrona wód</i>		
- Modernizacja i konserwacja ujęć wód podziemnych	- Zmniejszenie zanieczyszczenia wód podziemnych - Dostarczanie ludności wody pitnej o dobrych parametrach jakościowych - Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych	- Zmniejszenie zagrożenie zdrowia ludzi - Lepsze warunki rozwoju fauny i flory zwłaszcza wodnej - Zwiększenie atrakcyjności turystycznej i gospodarczej gminy - Dostarczanie mieszkańcom wody o dobrej jakości - Wzrost możliwości osadniczych
- Podłączenie maksymalnej ilości mieszkańców do istniejących lub nowo projektowanych) oczyszczalni ścieków zbiorczych i przydomowych	- Ograniczenie zanieczyszczenia wód powierzchniowych	- Zmniejszenie zagrożeń dla wód podziemnych i zdrowia mieszkańców - Zwiększenie atrakcyjności turystycznej gospodarczej gminy - Lepsze warunki do rozwoju fauny i flory
- Promowanie dziedzin produkcji o małej wodochłonności	- Ograniczenie zużycia wody - Zmniejszenie ilości odprowadzanych ścieków	- Zwiększenie atrakcyjności turystycznej gospodarczej gminy - Lepsze warunki do rozwoju fauny i flory
- Zwiększenie kontroli poboru wody i zrzutu ścieków	- Poprawa jakości wód powierzchniowych - Naliczanie właściwych stawek za użytkowanie wód	- Zmniejszenie zagrożeń dla zdrowia mieszkańców - Zwiększenie atrakcyjności turystycznej gospodarczej gminy - Lepsze warunki do rozwoju fauny i flory

– Budowa lokalnych zbiorników retencyjnych	– Zmniejszenie zagrożenia powodziowego, suszy – Zwiększenie łatwo dostępnych zasobów wodnych	– Wzrost zatrudnienia – Wzrost atrakcyjności turystycznej – Nowe miejsca wypoczynki i rekreacji
– Odbudowa oraz prawidłowa eksploatacja systemów melioracji	– Poprawa stosunków wodnych na terenie gminy	– Zmniejszenie zagrożenia powodziowego – Poprawa warunków upraw – Wzrost zatrudnienia
<i>Ochrona powierzchni ziemi</i>		
– Prowadzenie racjonalnej gospodarki uprawowej	– Zachowanie walorów użytkowych terenów uprawnych	– Utrzymanie plonów na dotychczasowym poziomie lub ich zwiększenie – Zmniejszenie zagrożenia zanieczyszczeń wód w skutek przenawożenia
– Prowadzenie edukacji dotyczącej racjonalnej gospodarki rolnej, wprowadzania nowych metod, nowych upraw	– Wykorzystanie potencjału rolnego gminy	– Wzrost zatrudnienia – Wzrost przedsiębiorczości związanej z gospodarką rolną – Nowe możliwości przychodów dla mieszkańców
– Wykorzystanie kompostu i nawozów naturalnych do nawożenia gleb	– Zmniejszenie ilości odpadów biodegradowalnych – Podniesienie jakości (żyźności) gleb	– Podniesienie wydajności upraw – Ograniczenie degradacji gleb – Zmniejszenie kosztów nawożenia upraw
– Budowa zadrzewień śródpolnych, alei przydrożnych	– Zmniejszenie zanieczyszczenia gleb – Ochrona przed wywiewaniem, przesuszeniem, przemarzaniem	– Pochłanianie substancji nawozowych wpływających do wód – Ograniczanie zapylenia
<i>Ochrona przed hałasem</i>		
– Tworzenie naturalnych i sztucznych stref ochronnych wokół największych emitorów hałasu oraz najbardziej uciążliwych ciągów komunikacyjnych	– Obniżenie poziomu hałasu	– Poprawa jakości życia mieszkańców – Polepszenie warunków rozwoju fauny – Wzrost liczby zadrzewień – zwiększenie produkcji tlenu – Poprawa estetyki

– Wprowadzanie nowych „cichych” technologii	– Eliminacja źródeł hałasu	– Poprawa jakości życia mieszkańców
<i>Odpady</i>		
– Wspieranie technologii efektywnych ekonomicznie i ekologicznie	– Zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów – Zmniejszenie zapotrzebowania na surowce i nośniki energii	– Zmniejszenie kosztów produkcyjnych, eksploatacyjnych – Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń
– Likwidacja dzikich wysypisk śmieci	– Poprawa estetyki gminy	– Zmniejszenie zagrożenia dla zdrowia ludzi – Zmniejszenie zagrożenia dla rozwoju fauny i flory – Zmniejszenie potencjalnych zanieczyszczeń wód podziemnych i powierzchniowych
– Wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów	– Zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowiska – Pozyskiwanie czystych surowców do przerobu – Zmniejszenie liczby dzikich wysypisk śmieci	– Zmniejszenie zagrożenia dla zdrowia ludzi – Pozyskanie źródła częściowego finansowania systemu gospodarki odpadami – Zwiększenie zatrudnienia
– Kontrola wytwórców i podmiotów odbierających odpady komunalne	– Zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowiska – Wymuszenie prawidłowego postępowania z odpadami	– Zmniejszenie materiałochłonności i energochłonności podmiotów
– Wspieranie budowy kompostowników przydomowych	– Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych	– Polepszenie własności gleb pod względem wydajności i wodochłonności
– Wspieranie tworzenia regionalnych instalacji gospodarki odpadami (np. RIPOK)	– Zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowiska – Zwiększenie ilości odpadów poddawanych odzyskowi	– Zmniejszenie zagrożenia dla zdrowia ludzi – Zmniejszenie zagrożenia dla rozwoju fauny i flory – Zmniejszenie potencjalnych zanieczyszczeń wód podziemnych i powierzchniowych
– Prowadzenie akcji edukacyjnej	– Unikanie powstawania odpadów – Właściwe postępowanie z odpadami	– Ochrona środowiska – Wzrost świadomości ekologicznej
<i>Ochrona środowiska przyrodniczego i dóbr kultury</i>		

– Prowadzenie renowacji istniejących zabytków	– Zachowanie zabytków dla przyszłych pokoleń	– Zwiększenie atrakcyjności gminy – Wzrost świadomości narodowej
– Wprowadzenie właściwego oznakowania i opisu dóbr kultury	– Zwiększenie atrakcyjności gminy	– Promocja gminy – Wzrost turystyki
– Wprowadzenie właściwego oznakowania i opisu obszarów chronionych oraz pomników przyrody	– Zwiększenie atrakcyjności turystycznej gminy	– Promocja gminy – Wzrost świadomości ekologicznej
– Bieżąca konserwacja pomników i parków	– Zachowanie ich wartości przyrodniczych dla przyszłych pokoleń	– Utrzymanie atrakcyjności turystycznej gminy
– Budowa alei drzew przydrożnych, przy ciekach, remiz śródpolnych	– Zmniejszenie oddziaływania komunikacji na tereny sąsiednie – Zwiększenie bioróżnorodności	– Polepszenie zdrowia i samopoczucia mieszkańców i przyjezdnych – Polepszenie walorów turystycznych gminy

13. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.

Celem przedmiotowego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2016 - 2019 oraz perspektywie do 2023r.

Prognoza jest dokumentem wspierającym proces decyzyjny i procedurę konsultacji GPOŚ. Wskazuje na możliwe negatywne skutki realizacji GPOŚ na środowisko. Przedstawia zalecenia dotyczące przeciwdziałania ewentualnym skutkom takiego oddziaływania lub sposobów ich minimalizacji. Wnioski i rekomendacje zawarte w prognozie powinny być włączone do GPOŚ. Przeprowadzone analizy dla prognozy obejmują wpływ planowanych działań na środowisko ze szczególnym uwzględnieniem najcenniejszych obszarów przyrodniczych.

Zakres prognozy opracowano zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, uzupełniono o materiały informujące o stanie środowiska oraz porównano spójność dokumentu z obowiązującymi aktami o znaczeniu międzynarodowym, krajowym i lokalnym.

Przedstawione w planie cele i zadania dotyczą okresu 2016 - 2019 oraz perspektywie do roku 2023. Okres referencyjny stanowią lata 2009 - 2013. Rok 2014 i 2015 jako bazowy wykorzystano w sytuacjach dla których uzyskano odpowiednie dane.

Miasto i Gmina Ostrzeszów jest jednostką miejsko - wiejską. Powierzchnia gminy wynosi 187,39 km² z czego na miasto przypada 12,13 km² (GUS 2013). Grunty rolne (spis rolny 2010) stanowią 9991,13 ha (53%) w tym grunty pod zasiewami - 5780,71 ha (31%) oraz łąki i pastwiska trwałe 1912,44 ha (10%), użytki leśne (GUS 2013) – 7531,31 ha (40%). Tereny zabudowane i zagospodarowane stanowią 5% obszaru gminy (w tym ok. 30% powierzchni w obszarze miasta i około 3,5% powierzchni wiejskich).

Gmina Ostrzeszów leży na pograniczu Niziny Wielkopolskiej i Niziny Śląskiej. Rzeźba terenu jest średnio urozmaicona z niedużymi zbiornikami wodnymi i rozległymi lasami. Często spotykane są zadrzewienia śródpolne, zwłaszcza wzdłuż dróg i cieków wodnych. Deniwelacje terenu sięgają 147m, najwyższe wzniesienia przekraczają 250m n.p.m. (Wzgórza Ostrzeszowskie).

Pod względem klimatycznym rejon Miasta i Gminy Ostrzeszów położony jest w obrębie Dzielnicy (X) Łódzkiej. Podstawowe parametry charakteryzujące klimat.

Średnia roczna temperatura powietrza 8°C, średni roczny opad 500-550mm - obszar leży w deficycie wód opadowych przy średnich wieloletnich opadach 517mm, udział parowania terenowego wynosi 450mm.

Dominującymi wiatrami są południowo-zachodnie, a drugorzędnymi północno-zachodnie. średnie roczne prędkości wiatrów zawierają się w granicach od 2 m/s do 4 m/s. Okres wegetacyjny trwa średnio około 200-220 dni. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec, ze średnią temperaturą 18°C, najchłodniejszym styczeń -2,2°C.

Średnia roczna wilgotność powietrza przekracza 80%.

Obszary chronione ustanowione na mocy ustawy o ochronie przyrody, obejmują całą gminę w formie obszaru chronionego krajobrazu Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska (część wielkopolska).

Na terenie gminy znajduje się: 15 obiektów wpisanych do rejestru zabytków, istnieją 2 cmentarze rzymsko-katolicki i ewangelicki (zabytkowe zespoły zieleni), spisano 124 stanowisk archeologicznych, zewidencjonowano 12 pomników przyrody w formie pojedynczych drzew.

Transport. Na sieć drogową w gminie składają się: drogi krajowe nr 11 (Koło-brzeg – Bytom) i nr 25 (Bobolice – Oleśnica), wojewódzkie droga nr 449 Syców – Błaszki i nr 444 Ostrzeszów – Krotoszyn oraz sieć dróg powiatowych i gminnych.

Największe natężenie ruchu występuje na trasie nr 11, jest to droga główna ruchu przyspieszonego (GP), natężenie ruchu po uwzględnieniu skrzyżowań, znajduje się na granicy przepustowości, a około 25% ruchu przypada na pojazdy ciężarowe. W przyszłości odciążenie ma nastąpić przez planowaną drogę ekspresową S11, omijającą m. Ostrzeszów od południowej strony.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa odnośnie dopuszczalnych wartości poziomu hałasu w środowisku drogowym, opracowane mapy oddziaływań akustycznych wymagają aktualizacji. Przez teren gminy przechodzi magistrala kolejowa nr 272 Kluczbork – Poznań Główny, obsługuje transport pasażerski i towarowy. Stacje kolejowe usytuowane są w miejscowościach Ostrzeszów i Niedźwiedź.

Oddziaływanie akustyczne linii kolejowej nie stanowi poważnego zagrożenia, przede wszystkim ze względu na przebieg trasy głównie poza terenami zwartej zabudowy.

Przez gminę przechodzi obecnie nieczynna linia kolejowa Ostrzeszów - Grabów – Namysłaki, linia ta nie ma większego znaczenia, użytkowana jest okazjonalnie.

Oddziaływanie akustyczne linii kolejowej nie stanowi poważnego zagrożenia, przede wszystkim ze względu na przebieg trasy głównie poza terenami zwartej zabudowy.

Gospodarka wodno – ściekowa. Sieć wodociągowa na terenie gminy jest dobrze rozwinięta jej długość wynosi ok. 400km, obsługuje blisko 100% mieszkańców. Wodociąg zasilany jest z trzech ujęć komunalnych i jednego awaryjnego.

W gminie znajduje się jedna oczyszczalnia ścieków w Rojowie. Oczyszczone ścieki odprowadzane do cieku Strzegowa, stanowiący dopływ rzeki Barycz. Na terenie zakładu wybudowana została solarna suszarnia osadów, w której przetwarzane będą stabilizowane osady ściekowe. Pozostałe ścieki komunalne z terenu gminy są gromadzone w przydomowych zbiornikach bezodpływowych i przekazywane na uprawnione oczyszczalnie.

Sieć gazownicza. Gmina zasilana jest z gazociągu przesyłowego wysokiego ciśnienia, stacja redukcyjna znajduje się w Ostrzeszowie.

Surowce naturalne. Na terenie gminy udokumentowano 12 złóż kopalin; piaski, żwiry, glin ceramiki budowlanej. Na potrzeby ich eksploatacji funkcjonują 4 obszary górnicze.

Stan użytkowanych gleb na terenie gminy. Duży procent stanowią ziemie o niekorzystnej przydatności rolnej kompleksu glebowego żytniego bardzo słabego i słabego (łącznie 71% powierzchni gruntów) i o dość znacznym zakwaszeniu. Wpływają one na zakwalifikowanie gminy do obszaru o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW).

Obszary szczególnie narażone na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącego ze źródeł rolniczych OSN - nie występują.

Powierzchnie leśne w 2014r. obejmowały 7383,11 co stanowiło 39,3 % pow. gminy (GUS). Jest to wartość znacznie większa od średniej dla Województwa Wielkopolskiego (25,7%) i kraju (29,3%).

Zdecydowaną przewagę mają lasy państwowe stanowiące ok. 83 % wszystkich powierzchni leśnych. Lasy prywatne stanowią 16% powierzchni leśnych.

Zarządzanie lasami w gminie podzielone jest pomiędzy trzy Nadleśnictwa. Największy środkowy rejon obejmuje Nadleśnictwo Przedborów, część północna Nadleśnictwo Antonin, a część południową Nadleśnictwo Syców.

Na terenie gminy występuje kilka kompleksów leśnych o nadanym przez ministra środowiska statusie ochronnym. Zlokalizowane są one w części północno-wschodniej gminy; Korpysach, Kuźnikach, Marydole, Pustkowie, Rogaszycach, Rojowie, Szklarce Myślniewskiej, Zajęczkach. Kompleksy na terenie Miasta obejmują łącznie 107,49 ha. Na obszarze wiejskim lasy zaklasyfikowano do wodochronnych i obejmują łącznie 250,8 ha. Dla wszystkich lasów ochronnych wnioskowano o ograniczenie wycinki oraz utrzymanie ich w dobrym stanie sanitarnym i zdrowotnym.

Ze względu na zróżnicowanie siedlisk świat zwierzęcy jest bardzo bogaty z charakterystycznymi przedstawicielami równinnych obszarów kraju i Wielkopolski, a m.in. ptaki stanowią przekrój gatunków związanych z otwartymi polami, terenami leśnymi i bytującymi na niedużych zbiornikach wodnych (na terenie gminy stwierdzono występowanie co najmniej 90 gatunków).

W ramach opieki nad zwierzętami bezdomnymi gmina obsługiwana jest przez Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt w miejscowości Niedźwiedź 77, Gm. Ostrzeszów.

Stan powietrza. Miasto i Gmina Ostrzeszów ma przede wszystkim charakter rolniczy, stąd głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego są zanieczyszczenia komunikacyjne – liniowe oraz pochodzące ze źródeł niskiej emisji (przydomowe), a w mniejszym stopniu przemysłowe.

Według badań WIOŚ w 2013 roku gminę pod kątem ochrony zdrowia i ochrony roślin zaklasyfikowano do klasy A, tj. takiej, w której poziom stężeń substancji zanieczyszczających nie przekracza dopuszczalnych wartości.

Promieniowanie elektromagnetyczne. Ciągły wzrost postępu technicznego, rosnący zakres zastosowań energii elektromagnetycznej, wprowadzenie nowych urządzeń do eksploatacji powoduje, iż w ciągu ostatnich lat znacznie wzrosła liczba urządzeń emitujących elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące. Monitoring promieniowania prowadzony przez WIOŚ w Poznaniu w 2012r. i 2013r. w Ostrzeszowie przy Placu Borek 10 wykazał brak przekroczeń dopuszczalnych norm.

Na terenie gminy udokumentowano 12 złóż kopalin (piaski, żwiry, glin ceramiki budowlanej) z czego 4 objęte są zakładami górnictwami. Wszystkie złoża przeznaczone są do zagospodarowania odkrywkowego.

Gospodarka odpadami. Na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów powstaje rocznie blisko 7800Mg odpadów komunalnych (obszar miejski - 5427Mg, wiejski - 2363Mg). Po wprowadzeniu nowego systemu w lipcu 2013r. zbiórka odpadów komunalnych objęto blisko 100% mieszkańców. Zbieranie selektywne odpadów komunalnych prowadzone jest do pojemników na odpady komunalne zmieszane, szkło, odpady komunalne suche. Wielkość pojemników jest uzależniona od liczby obsługiwanych mieszkańców i rodzaju zabudowy oraz przez organizowanie okresowych, ruchomych punktów odbioru innych grup powstających w gospodarstwach domowych. Wszystkie przesortowane odpady komunalne można nieodpłatnie dostarczać do PSZOK w Ostrzeszowie przy ulicy Ceglarskiej 1a.

Na terenie Miasta Ostrzeszów funkcjonuje również sortownia niesegregowanych odpadów komunalnych wraz z separatorem metali oraz mobilnym rozdrabniaczem, zlokalizowana przy składowisku odpadów komunalnych na ul. Ceglarskiej. Sortownię uruchomiono w lipcu 2010r. a właścicielem obiektu jest Miasto i Gmina Ostrzeszów.

Ze względu na brak regionalnego zakładu zagospodarowania odpadów jego funkcje jako instalacja zastępcza prowadzi składowisko w m. Ostrzeszów. Gospodarka odpadami w gminie prowadzona jest w ramach funkcjonowania Związku Gmin Ziemi Ostrzeszowskiej z siedzibą w Ostrzeszowie.

Priorytetowe cele i kierunki programu na lata 2016-2019 z perspektywą do 2023r.:

- 1) Polepszenie gospodarki odpadami powstającymi w wyniku funkcjonowania gospodarstw domowych; kontrola podmiotów, wdrażanie efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii, wspomaganie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, udział w tworzeniu ponadgminnego systemu gospodarowania odpadami, wspieranie instalacji gospodarowania odpadami innymi niż komunalne, monitoring programu gospodarki odpadami, usuwanie wyrobów zawierających azbest, edukacja.
- 2) Racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych; racjonalizacja zużycia wody, zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości produkcji, zmniejszenie energochłonności gospodarki, wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych.
- 3) Ochrona wód; zarządzanie zasobami wodnymi i ochrona wód, mała retencja.
- 4) Ochrona powietrza; ograniczenie emisji w rolnictwie i przemyśle, ograniczenie emisji w sektorze mieszkalnictwa, ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych.
- 5) Ochrona przed hałasem; ochrona przed hałasem komunikacyjnym, ochrona przed hałasem przemysłowym.
- 6) Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym; inwentaryzacja źródeł promieniowania elektromagnetycznego.

- 7) Ochrona powierzchni ziemi; gleby użytkowane rolniczo, zasoby kopalin.
- 8) Ochrona zasobów przyrodniczych; ochrona i rozwój systemu obszarów chronionych, powierzchnie biologicznie czynne, zalesienia, integracja aspektów ekologicznych z planowaniem przestrzennym, ochrona gatunkowa roślin i zwierząt, edukacja ekologiczna społeczeństwa w zakresie ochrony przyrody.

Skutki braku realizacji programu

Brak możliwości wywiązania się z obowiązujących umów międzynarodowych oraz aktów prawnych i rozwiązań programowych. Brak zbierania wszystkich wytworzonych przez mieszkańców odpadów komunalnych skutkowałby powstawaniem większej ilości tzw. dzikich wysypisk oraz spalania części odpadów w piecach. Wydzielanie z masy odpadów komunalnych niewielkich ilości materiałów surowcowych. Mniejsze zainteresowanie w podejmowaniu ryzyka inwestycyjnego w racjonalnym gospodarowaniu wodą, materiałochłonności. Brak zrozumienia społecznego i wysokie koszty ekonomiczne i organizacyjne w podejmowaniu działań na rzecz lokalizacji inwestycji związanych z odnawialnymi źródłami energii. Utrzymanie się lub wzrost emisji z konwencjonalnych systemów grzewczych. Minimalizacja inwestycji drogowych i redukcji emisji z tego źródła. Dewastacja obszarów przyrodniczych, redukcja stanu zieleni przydrożnej, śródpolnej, parkowej.

Ocena możliwych oddziaływań na środowisko

Nie przewiduje się znaczącego zwiększenia oddziaływania na środowisko w wyniku realizacji omawianego Programu Ochrony Środowiska. Zaproponowane w GPOŚ działania służyć będą poprawie środowiska. Dotyczyć to będzie przede wszystkim takich elementów środowiska jak ochrona wód i gospodarka odpadami. Wszystkie przedsięwzięcia realizowane w ramach GPOŚ związane są z większymi lub mniejszymi uciążliwościami wynikającymi z transportu i pracą sprzętu budowlanego.

Potencjalnym źródłem zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego będzie wzmożony transport odpadów do zakładów centralnych, obsługujących dużo większe obszary niż obecnie oraz praca sprzętu transportującego i budowlanego.

Do zanieczyszczenia gleb wokół inwestycji może dochodzić w trakcie prac budowlanych, niewłaściwej eksploatacji instalacji czy mechanicznego uszkodzenia.

Emisje hałasu dotyczą przede wszystkim środków transportu i sprzętu budowlanego. Główną uwagę należy zwrócić na stan techniczny sprzętu oraz jakość dróg.

Realizacja programu nie będzie negatywnie wpływać na istniejące formy ochrony przyrody i cenne siedliska przyrodnicze.

Ze względu na lokalizację oraz skalę planowanych działań nie przewiduje się oddziaływania transgranicznego

Nie przewiduje się, aby nowe inwestycje miały negatywny wpływ na wody powierzchniowe i podziemne, nie przewiduje się też znaczącego oddziaływania na obszary chronione oraz ich integralność. Prowadzenie prac modernizacyjnych i rozbudowy istniejących instalacji, wpłynie na poprawę ich funkcjonowania i będzie korzystne dla środowiska. Poprzez kontrole odprowadzania ścieków i utrzymanie pasów zadrzewień dojdzie do poprawy jakości miejscowych cieków wodnych. Regulacja systemu melioracyjnego z „odpływowego” na „odpływowo – retencyjny” przyczyni się do częściowego przywrócenie naturalnego przepływu wód w ciekach.

Ze względu na brak dużych inwestycji realizacja programu nie będzie miała znaczącego wpływu na zmienność warunków klimatycznych.

Pewne niewielkie znaczenie może mieć promocja odnawialnych źródeł energii i systemów grzewczych niskoemisyjnych. Wpłynie to na poprawę jakości powietrza zwłaszcza na zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych.

Monitorowanie realizacji programu. W procesie wdrażania programu ważna jest kontrola przebiegu procesu oraz ocena stopnia realizacji zadań w nim wyznaczonych z punktu widzenia osiągnięcia założonych celów. Prowadzony jest w następujących zakresach:

Monitoring środowiska – system kontroli środowiska, jest narzędziem wspomagającym prawne, finansowe i społeczne instrumenty zarządzania środowiskiem. Pomiary poziomów emisji i imisji, zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych, są wykonywane w ramach działalności np. WIOŚ, RZGW, IMGW.

Monitoring programu – najważniejszym wskaźnikiem jest monitorowanie realizacji poszczególnych zadań, które powinno się odbywać co dwa lata, na podstawie zestawienia planu działań przewidzianych do realizacji z postępem ich wdrożenia. Monitoring powinien odbywać się w mierzalnych jednostkach: wagowych, pojemnościowych, odległości, procentowych, ilościowych, kosztowych, itd.

Monitoring odczuć społecznych – podstawowy system kontroli pozwalający ocenić czy wprowadzane w programie zmiany są zgodne z oczekiwaniami mieszkańców i osób przebywających na terenie gminy.

ŹRÓDŁA INFORMACJI

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku, Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2013 r. poz. 1232 z zm.),
- Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2013 r. poz. 1235 z zm.),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach (Dz.U. z 2013 r. poz. 21 z zm.),
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2013 r. poz. 1399 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2015 r. poz. 469),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 27 września 2001r. w sprawie katalogu odpadów. (Dz.U. z 2014 r. poz. 1923),
- Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 przyjęta Uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 maja 2009 r. (M.P. Nr 34, poz. 501),
- Krajowy plan gospodarki odpadami 2010 przyjęty przez Radę Ministrów Uchwałą Nr 233 z dnia 29 grudnia 2006r. (M.P. Nr 90, poz. 946),
- Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2012-2017,
- Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego na lata 2012-2015,
- Programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej ze względu na ozon, podjętą przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego Uchwałą Nr XXIX/565/12 z dnia 17 grudnia 2012r.,
- Program ochrony powietrza dla strefy Wielkopolskiej, podjęty przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego Uchwałą XXXIX/769/13 z dnia 25 listopada 2013 r.,
- Plan działań krótkoterminowych w zakresie B(a)P dla strefy wielkopolskiej, 2015,
- Energetyka odnawialna w Wielkopolsce – uwarunkowania rozwoju, Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego w Poznaniu, 2010,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, M.P. 2011 r. Nr 40 poz. 451,
- Program udrożnienia rzek w województwie wielkopolskim, Wielkopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu, Poznań 2004,
- Program małej retencji wodnej na terenie działania Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu, 2005,
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Ostrzeszów, 2011r.,
- Opracowanie Ekofizjograficzne Podstawowe Miasta i Gminy Ostrzeszów, 2010r.,
- Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów, 2004r.,
- Kodeks dobrej praktyki rolniczej, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwo Środowiska, 2002 r.,
- Programowanie ochrony środowiska w gminie czyli jak skutecznie zaplanować i wdrożyć gminny program ochrony środowiska, materiały szkoleniowe 2009,
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego, 2010r.,
- <http://www.stat.gov.pl/gus>
- www.mos.gov.pl,
- www.gdos.gov.pl,
- <http://poznan.rdos.gov.pl>,
- www.ekoinfo.pl,
- www.ekonet.pl,
- www.natura2000.mos.gov.pl,
- www.wielkopolska.mw.gov.pl,
- www.wios.poznan.pl,
- informacje i materiały przedstawione przez gminę.